

Jurnalul Oficial

al Uniunii Europene

C 139

Ediția în limba română

Comunicări și informări

Anul 56

17 mai 2013

Număr de referință

Cuprins

Pagina

I Rezoluții, recomandări și avize

REZOLUȚII

Comitetul Regiunilor

A 100-a sesiune plenară, 11 și 12 aprilie 2013

2013/C 139/01	Rezoluția Comitetului Regiunilor „Viitoarea abordare globală pentru eradicarea sărăciei și crearea unui viitor durabil pentru planetă”	1
---------------	--	---

AVIZE

Comitetul Regiunilor

A 100-a sesiune plenară, 11 și 12 aprilie 2013

2013/C 139/02	Avizul Comitetului Regiunilor privind sinergiile dintre investițiile private și finanțarea publică la nivel local și regional – parteneriate pentru creștere economică și prosperitate	4
2013/C 139/03	Avizul Comitetului Regiunilor privind o industrie europeană mai puternică pentru creșterea și redresarea economiei	11
2013/C 139/04	Avizul Comitetului Regiunilor privind orientările UE privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate	17

RO

Preț:
4 EUR

(continuare în pagina următoare)

<u>Număr de referință</u>	Cuprins (<i>continuare</i>)	Pagina
2013/C 139/05	Avizul Comitetului Regiunilor privind sprijinul UE pentru schimbări durabile în societățile aflate în tranziție	22
2013/C 139/06	Avizul Comitetului Regiunilor privind strategia de extindere și principalele provocări în perioada 2012-2013	27
2013/C 139/07	Avizul Comitetului Regiunilor privind valorificarea cloud computingului în Europa	35
2013/C 139/08	Avizul Comitetului Regiunilor privind descentralizarea în Uniunea Europeană și rolul autonomiei locale și regionale în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor UE	39
2013/C 139/09	Avizul Comitetului Regiunilor privind consolidarea și concentrarea cooperării internaționale a UE în domeniul cercetării și al inovării	46
2013/C 139/10	Avizul Comitetului Regiunilor privind regândirea educației	51

III *Acte pregătitoare*

COMITETUL REGIUNILOR

A 100-a sesiune plenară, 11 și 12 aprilie 2013

2013/C 139/11	Avizul Comitetului Regiunilor privind Fondul de ajutor european pentru cele mai defavorizate persoane	59
---------------	---	----

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

REZOLUȚII

COMITETUL REGIUNILOR

A 100-A SESIUNE PLENARĂ, 11 ȘI 12 APRILIE 2013

Rezoluția Comitetului Regiunilor „Viitoarea abordare globală pentru eradicarea sărăciei și crearea unui viitor durabil pentru planetă”

(2013/C 139/01)

COMITETUL REGIUNILOR

1. salută Comunicarea intitulată „O viață decentă pentru toți: eradicarea sărăciei și crearea unui viitor durabil pentru planetă” și își exprimă sprijinul deplin față de obiectivul instituirii unui cadru general pentru o viitoare politică de dezvoltare globală care să integreze dezvoltarea economico-socială și durabilitatea ecologică și să abordeze, de asemenea, justiția, egalitatea și echitatea, pacea și securitatea;

2. subliniază beneficiile unui model durabil de dezvoltare; acesta oferă nenumărate oportunități de stimulare a creșterii economice, de creare a noi locuri de muncă, de ecologizare a agriculturii, de îmbunătățire a serviciilor de dezvoltare umană, de sporire a prosperității, de reducere a excluziunii sociale și de conservare a unui mediu mai curat și mai sănătos;

3. consideră că, deși s-au făcut progrese semnificative către îndeplinirea Obiectivelor de dezvoltare ale mileniului (ODM), mai rămân încă multe de făcut; reamintește că, până și într-o perioadă de recesiune economică, 85% din cetățenii UE cred că Europa ar trebui să continue să ajute țările în curs de dezvoltare ⁽¹⁾; solicită continuarea eforturilor pentru îndeplinirea ODM până în 2015; sprijină, de asemenea, procesul aferent de elaborare a unor Obiective de dezvoltare durabilă la nivel global și își reafirmă susținerea pentru declararea anului 2015 drept „An european al dezvoltării”, asigurând astfel continuarea ODM;

4. împărtășește opinia potrivit căreia Declarația mileniului rămâne relevantă și a dovedit că problemele pot fi soluționate

prin concentrarea și coordonarea eforturilor la nivelurile corespunzătoare; consideră că este esențial să fie implicați toți actorii importanți, – și în special autoritățile subnaționale atât din țările în curs de dezvoltare, cât și din țările donatoare – în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor și a programelor necesare, în vederea îmbunătățirii rezultatelor obținute și a susținerii dezvoltării durabile și a creșterii favorabile incluziunii;

5. prin urmare este de acord că viitorul cadru ar trebui să se bazeze pe punctele forte ale obiectivelor și țințelor existente și să se axeze în continuare pe eliminarea dimensiunilor multiple ale sărăciei extreme, ținând totodată seama de deficiențele ODM și de transformările fundamentale care au avut loc pe scena mondială în ultimul deceniu, în special de importanța crescândă a

(i) noilor părți interesate, precum țările emergente, sectorul privat, fundațiile, organizațiile societății civile și în special autoritățile subnaționale ⁽²⁾, precum și

(ii) provocărilor mondiale care se amplifică, cum ar fi securitatea, degradarea mediului, schimbările climatice și necesitățile energetice;

6. este părere că obiectivele stabilite pentru viitor ar trebui să fie limitate în număr și să se aplice la scară globală, asigurând asumarea răspunderii la toate nivelurile de guvernare. Subliniază că, pentru a fi inteligibile unui public cât mai larg, acestea ar trebui să fie, de asemenea, simple, clare și măsurabile;

⁽¹⁾ Eurobarometru special 392, octombrie 2012

⁽²⁾ Prezentul aviz utilizează termenul de „autoritățile subnaționale” așa cum este utilizat în contextul ONU (în care regiunile sunt mai curând înțelese ca regiuni ale lumii). În contextul UE, acesta înseamnă „autoritățile locale și regionale”.

7. observă totuși că natura provocărilor legate de sărăcie din diferite țări variază considerabil și prin urmare este convins că obiectivele comune și partajate nu exclud nevoia de politici și instrumente specifice care să respecte contextul specific al unei zone, țări, regiuni sau comunități subnaționale;

8. consideră că un motiv important pentru neîndeplinirea parțială a ODM îl reprezintă disparitățile și inegalitățile sociale, în creștere din multe țări în curs de dezvoltare, cauzate de absența democrației și a responsabilității politice, precum și de corupția răspândită. Instabilitatea și insecuritatea din anumite țări împiedică îndeplinirea ODM; solicită prin urmare UE să-și promoveze activ valorile fundamentale ale democrației și drepturilor omului și principiile statului de drept prin intermediul politicii sale de dezvoltare și reamintește rolul important al autorităților subnaționale în identificarea și abordarea deficiențelor în materie de respectare a drepturilor omului, promovare a democrației și combatere a corupției;

9. subliniază necesitatea punerii în aplicare a unui parteneriat global pentru dezvoltare care să implice toate părțile, să fie axat pe oameni și să utilizeze o abordare de jos în sus bazată pe participare și favorabilă incluziunii; solicită UE să joace un rol de model în acest sens și să adopte o poziție unificată și coerentă care să reflecte contribuția și participarea tuturor nivelurilor de guvernare;

10. subliniază că autoritățile subnaționale sunt cele care furnizează multe din serviciile esențiale pentru îndeplinirea obiectivelor mileniului (cum ar fi sistemul de sănătate, salubritatea, educația, sistemele de transport și energetice și gestionarea apei și a deșeurilor) și, prin urmare, au un impact major asupra rezultatele viitorului cadru;

11. din perspectiva păcii și a securității, reamintește faptul că diplomația modernă nu este concepută și practică în mod exclusiv de guvernele naționale și că, dată fiind nevoia de dialog, cooperare și coordonare, un rol esențial și din ce în ce mai important revine diplomației orașelor. Cu ajutorul acestui instrument, autoritățile locale pot promova coeziunea socială, durabilitatea ecologică, prevenirea crizelor și soluționarea conflictelor și reconstrucția și reabilitarea în urma conflictelor;

12. își exprimă îngrijorarea cu privire la faptul că, în conformitate cu datele publicate recent de OCDE, Uniunea Europeană a redus volumul total al ajutorului său pentru dezvoltare în 2012 (cu 2,3 miliarde EUR sau 4,3% în comparație cu anul precedent). Chiar dacă UE rămâne cel mai mare donator la nivel mondial și criza economică din anumite state membre este în parte responsabilă de această reducere, CoR solicită UE și statelor membre să își continue eforturile pentru ca UE să își îndeplinească angajamentul pentru 2015, asumat în cadrul ONU, de a aloca pentru acest ajutor 0,7% din venitul național

brut; în urma reducerilor recente, procentul se situează la 0,43%, doar câteva state îndeplinind obiectivul de 0,7%.

13. reamintește că autoritățile naționale desfășoară pe scară din ce în ce mai largă o politică de cooperare pentru dezvoltare activă autonomă și că, deși contribuția lor de ansamblu este cu mult mai importantă decât contribuția lor financiară, unele dintre acestea și-au stabilit deja obiectivul de a aloca 0,7% din resurse eforturilor de cooperare cu țările în curs de dezvoltare, în timp ce anumite autorități au creat, de asemenea, mecanisme de finanțare proprii pentru a răspunde unor nevoi specifice;

14. salută faptul că „rolul autorităților locale în conectarea cetățenilor cu guvernul și în asigurarea unei asumări pe scară largă și în mod democratic a răspunderii față de agende de dezvoltare ale fiecărei țări” este recunoscut în Declarația de la Busan și mai recent în Documentul final al Summitului Rio+20, în care aceste autorități sunt descrise ca factori importanți în elaborarea strategiilor, în luarea deciziilor și în aplicarea unor politici de dezvoltare durabilă;

15. repetă mesajul transmis în avizul său privind contribuția autorităților locale și regionale din UE la conferința ONU privind dezvoltarea durabilă (Rio+20) (CdR 187/2011), și anume că ar dori relansarea și extinderea lucrărilor din cadrul Agendei 21. Agenda locală 21, care a fost lansată după Summitul de la Rio din 1992, este un bun exemplu de proces local cu rezultate bune și durabile în forma atât a unor măsuri concrete, cât și a unei informări și implicări sporite a actorilor din societate în chestiunile legate de durabilitate;

16. reamintește contribuția activă a CoR la Conferința Rio+20, atât în pregătirea Summitului de la Rio, cât și ca parte a delegației UE, ilustrând posibilitățile de acțiune existente prin inițiative precum Convenția primarilor și Capitalele europene verzi; atrage atenția asupra Memorandumului de înțelegere pe care l-a semnat cu această ocazie cu Programul Organizației Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP), pentru a crea sinergie între diferitele niveluri și a îmbunătăți punerea în aplicare a Declarației Rio+20; va continua în această privință să participe ca observator în delegația UE la conferințele relevante ale părților;

17. reiterează punctul său de vedere conform căruia autoritățile subnaționale trebuie recunoscute pe deplin ca actori guvernamentali relevanți alături de guvernele naționale și de entitățile ONU în cadrul instituțional al dezvoltării durabile; solicită în acest context să se înființeze un comitet permanent pentru autoritățile subnaționale și locale fie în cadrul UNEP, fie al Forumului politic interguvernamental la nivel înalt privind dezvoltarea durabilă;

18. reamintește că, în 2008, ca urmare a recunoașterii rolului acestora și în vederea sporirii eficienței ajutorului pentru dezvoltare, Comisia Europeană a solicitat pentru prima dată elaborarea unei abordări holistice privind autoritățile locale ca actori ai dezvoltării la nivel național, european și global; salută eforturile depuse în această privință de Comisie la nivelul UE și intenția sa de a actualiza această regândire strategică a relației sale cu respectivele autorități printr-o comunicare specifică privind rolul autorităților locale în materie de dezvoltare, care urmează să fie publicată în primăvara lui 2013;

19. solicită ca viitoarele strategii, în special în UE, să țină seama de potențialul cooperării descentralizate multilaterale, inclusiv al unor instrumente precum Portalul cooperării descentralizate, de a cartografia activitățile și bunele practici și de a permite schimbul de informații în vederea alinierii competențelor și capacităților la nevoi, precum și de potențialul de dialog politic al Forumului cooperării descentralizate, alături de cel al altor adunări politice reprezentative specifice pentru țările învecinate precum ARLEM pentru regiunea Mediteranei și CORLEAP pentru țările din est;

20. se angajează să sprijine în continuare o mai bună cooperare și integrare a schemelor europene, cum ar fi Convenția primarilor și Capitalele europene verzi, cu

mecanisme similare din alte părți ale lumii și cu programe globale, precum noua inițiativă UNEP Orașe eficiente în utilizarea resurselor sau recent lansatul Parteneriat UE-China pentru urbanizare durabilă și Agenda locală 21 la nivel global, în special în cadrul relațiilor sale cu țările în curs de aderare la UE și cu țările învecinate;

21. salută recunoașterea de către Comisia Europeană a obiectivului „realizării unor orașe durabile și rezistente” ca forță motrice a creșterii durabile și favorabile incluziunii; recomandă ca viitoarele obiective de dezvoltare durabilă să includă o țintă concretă de durabilitate pentru orașe; solicită UE să își continue activitatea cu privire la chestiunea centrală a vieții urbane durabile și să sprijine autoritățile subnaționale în eforturile lor de a se adapta schimbărilor climatice și de a-și dezvolta rezistența și capacitatea de prevenire a dezastrelor și de reacție în caz de dezastre, pe baza competențelor și resurselor necesare, întrucât acestea se află adesea în prima linie de reacție la dezastrele naturale și cele cauzate de om;

22. îl mandatează pe președintele Comitetului Regiunilor să transmită prezenta rezoluție președintelui Parlamentului European, președintelui Consiliului European, președintelui Comisiei Europene, actualei Președinții irlandeze și viitoarei Președinții lituaniene a Consiliului UE.

Bruxelles, 12 aprilie 2013

*Președintele
Comitetului Regiunilor*
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

AVIZE

COMITETUL REGIUNILOR

A 100-A SESIUNE PLENARĂ, 11 ȘI 12 APRILIE 2013

Avizul Comitetului Regiunilor privind sinergiile dintre investițiile private și finanțarea publică la nivel local și regional – parteneriate pentru creștere economică și prosperitate

(2013/C 139/02)

COMITETUL REGIUNILOR

- este de acord că prin combinarea subvențiilor cu instrumentele financiare inovatoare (IFI) se oferă o abordare potențial inovatoare, prin care pot fi reduse costurile totale și riscurile proiectelor/investițiilor, și solicită autorităților locale și regionale (ALR) să reflecteze creativ asupra modului în care aceste diverse „instrumente” pot fi folosite pentru a optimiza sprijinul acordat investițiilor-cheie de pe teren;
- subliniază rolul-cheie al Băncii Europene de Investiții (BEI) ca instituție a UE de finanțare pe termen lung în sprijinirea parteneriatelor public-privat (PPP) din cadrul UE și în asigurarea expertizei și cunoașterii pentru dezvoltarea și implementarea unei întregi game de IFI la nivelul UE, în colaborare cu Comisia Europeană;
- salută, prin urmare, decizia din 2012 de a crește capitalul BEI cu 10 miliarde EUR, ceea ce îi va permite băncii să ofere împrumuturi suplimentare în valoare de până la 60 de miliarde EUR;
- salută instrumentele introduse de BEI, care constau în „împrumuturi-cadru” și „împrumuturi-programe structurale”. Aceste instrumente s-ar putea dovedi esențiale pentru finanțarea ALR, permițând finanțarea unui portofoliu de investiții și depășind astfel bariera pe care o reprezintă mărimea proiectului;
- recunoaște că au existat probleme de adaptare atunci când programele finanțate prin fonduri structurale au preluat IFI și identifică mai mulți factori care explică aceste dificultăți de funcționare, printre care lipsa de conștientizare și de înțelegere a oportunităților, necesitatea unei „schimbări de mentalitate” a autorităților de gestionare în privința trecerii de la subvenții la instrumente financiare, precum și preocupările legate de complexitatea cadrului de reglementare, inclusiv a legislației privind ajutoarele de stat;
- salută extinderea domeniului de aplicare a IFI pentru 2014-2020, astfel încât să cuprindă toate tipurile de proiecte, toate obiectivele tematice și toate prioritățile de investiții acoperite de acordurile de parteneriat și de programele operaționale, precum și toate fondurile cadrului strategic comun (CSC);
- evidențiază creșterea interesului ALR pentru crearea, împreună cu BEI, a unor fonduri multiregionale, în contextul strategiilor macro-regionale;
- cere prelungirea până în 2020 a inițiativei privitoare la obligațiunile pentru finanțarea proiectelor și extinderea domeniului său de aplicare și la alte sectoare decât rețelele transeuropene de transport, după ce se efectuează evaluarea fazei-pilot;
- recomandă Comisiei Europene să clarifice aplicabilitatea normelor privind ajutoarele de stat în cazul IFI.

Raportor dl Rhodri Glyn THOMAS (UK-AE), membru al Adunării Naționale din Țara Galilor

Document de referință

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL REGIUNILOR

Introducere

1. afirmă că, în ciuda optimismului tot mai răspândit și a speranței că greul crizei din zona euro a fost lăsat în urmă, există provocări și obstacole majore în stimularea redresării economice în UE, în special din perspectiva disponibilității de finanțare publică și privată în sprijinul investițiilor esențiale;

2. susține că UE are de jucat un rol-cheie în recăpătarea încrederii în economie, prin crearea condițiilor-cadru care să ajute la mobilizarea limitatelor resurse publice și private și în vederea stimulării investițiilor esențiale la nivel local și regional, precum și în abordarea deficitului continuu de finanțare și credite pentru IMM-uri, fără de care speranțele de a realiza Strategia Europa 2020 și Pactul pentru creștere și locuri de muncă vor rămâne neîmplinite;

3. reiterează rolul central și responsabilitățile autorităților locale și regionale (ALR) în efortul european de redresare, lucru menționat și în Avizul CoR „Crearea unor sinergii mai puternice între bugetele UE, naționale și subnaționale”, adoptat la 31 ianuarie 2013 ⁽¹⁾, dat fiind că ALR sunt responsabile pentru o cotă substanțială a cheltuielilor publice din Europa (16,7 % din PIB și 34 % din toate cheltuielile publice din 2011, precum și pentru două treimi din investițiile directe din 2011 ⁽²⁾); o mare parte din aceste cheltuieli sunt concentrate în principalele domenii prioritare aflate în centrul Strategiei Europa 2020 (cum ar fi afacerile economice, educația, mediul, locuințele și serviciile comunitare);

4. subliniază importanța în creștere și interesul pe care îl prezintă parteneriatele public-privat pentru finanțarea de

proiecte (PPP) ⁽³⁾ și instrumentele financiare inovatoare (IFI) ⁽⁴⁾, ca mecanism posibil care să contribuie la deblocarea investițiilor-cheie;

5. prin urmare, salută rolul pe care Comisia Europeană îl joacă în stimularea utilizării PPP și IFI, prin asigurarea unui cadru politic care să sprijine și să încurajeze utilizarea unor astfel de instrumente și prin mobilizarea bugetului UE pentru a crește finanțarea „publică” disponibilă la nivelul ALR;

6. subliniază rolul central al Băncii Europene de Investiții (BEI) și a sectorului bancar public, aflat în dezvoltare în întreaga UE, în sprijinirea unui mediu de investiții coerent, cuprinzător și care să răspundă unor politici publice;

7. constată că, în ciuda proporțiilor reduse, bugetul UE și Banca Europeană de Investiții (BEI) au un rol de pârghie esențial pentru stimularea investițiilor pe întreg teritoriul Uniunii, în special (dar nu exclusiv) prin fondurile cadrului strategic comun (CSC), a căror disponibilizare și execuție bugetară are loc la nivel teritorial (în cele mai multe cazuri, de către autoritățile locale și regionale) și care generează un important efect multiplicator asupra economiei;

8. observă ambiția Comisiei Europene de a dubla practic efectul de pârghie al investițiilor din fonduri structurale în perioada 2014-2020, ajungându-se la 4,2 EUR pentru 1 EUR investit de UE, în vreme ce cota din FEDR destinată IFI ar putea crește, potrivit primelor indicii, de la 5 % la 15 %;

⁽¹⁾ CdR 1778/2012 fin

⁽²⁾ Raportul Dexia Crédit local și CLRE (2012), „Finanțele publice la nivel subnațional în Uniunea Europeană” (*Subnational public finance in the European Union*), iulie 2012.

⁽³⁾ Termenul PPP este folosit în cuprinsul acestui aviz cu trimitere la proiectele de investiții comune, care implică parteneri și finanțare de tip public-privat, și este înțeles în contextul unei abordări pe bază de „proiect”, de „investiții izolate” ale unor consorții public-privat.

⁽⁴⁾ IFI este folosit în cuprinsul acestui aviz cu referire la mecanismele sau instrumentele instituite pentru a sprijini o gamă de proiecte/acțiuni individuale, realizate printr-un „fond de participare” mai degrabă decât proiecte izolate, de ex. JEREMIE sau JESSICA. Termenul IFI este preferat expresiei „instrumente de inginerie financiară” (IIF), care este de asemenea foarte folosită în literatura UE și academică de specialitate.

9. salută faptul că fondurile CSC sunt în continuare considerate fonduri *revolving*, lucru care ar putea permite crearea unui fond transmisibil (*legacy*) la nivel teritorial; solicită să se ia în considerare posibilitatea de a adopta o abordare *revolving* eficientă pentru IFI utilizate prin programe gestionate de la centru și susținute de bugetul UE (de exemplu, COSME și Orizont 2020);

10. salută faptul că în cadrul financiar multianual 2014-2020 și în propunerile care îl însoțesc se acordă o prioritate politică mai clară IFI; încurajează ALR (și statele membre) să optimizeze acest cadru de reglementare care le vine în ajutor – în special prin norme consolidate și clare în ceea ce privește fondurile CSF accesate prin gestionare partajată la nivel teritorial;

11. este de acord cu conținutul raportului special elaborat de Centrul de Studii Politice Europene (CEPS) la solicitarea Parlamentului European⁽⁵⁾ potrivit căruia IFI nu ar trebui să fie considerat un remediu pentru orice tip de intervenții la nivel local și regional, subliniind că acestea sunt „adevate numai pentru proiecte potențial profitabile financiar” și că ele „nu ar trebui considerate substitute pentru subvenții, ci mai degrabă mijloace de extindere a domeniului de aplicare a bugetului UE”;

12. în plus, este de acord că prin combinarea („contopirea”) subvențiilor cu IFI se oferă o abordare potențial inovatoare, prin care pot fi reduse costurile totale și riscurile proiectelor/investițiilor, și solicită ALR să reflecteze creativ asupra modului în care aceste diverse „instrumente” pot fi folosite pentru a optimiza sprijinul acordat investițiilor-cheie de pe teren;

Argumentele și justificarea PPS/IFI și avantajele acestora

13. afirmă că argumentele în favoarea PPP și IFI au mai multe fațete, dincolo de potențialul rol pe care astfel de abordări le pot avea în sprijinirea redresării economice a UE. Argumentul central al înființării de PPP este potențialul lor de a realiza beneficii și obiective comune într-un mod care nu ar fi posibil sau de dorit fără asocierea intereselor publice cu cele private. Argumentul creării IFI constă în asigurarea unui sprijin mai structurat, instituind mecanisme cu norme și obiective stabilite, care să poată fi orientate către anumiți beneficiari/anumite grupuri (de exemplu, IMM-uri prin microfinanțare; proiecte de cercetare-dezvoltare; proiecte de dezvoltare urbană);

14. afirmă că deficiențele pieței oferă un argument important în justificarea intervenției publice, ca modalitate de diminuare a riscului, stimulând angajarea sectorului privat și creând condiții pentru investiții care altfel nu ar fi făcute. Acest argument este evident, de exemplu, în cazul IFI destinate asigurării accesului la microfinanțare al IMM-urilor;

15. cu toate acestea, susține ferm că deficiențele pieței nu reprezintă unica justificare sau condiția indispensabilă a unor astfel de acțiuni și că motivația esențială a intervențiilor poate fi, de asemenea, un scop mai ambițios al politicii publice, cum ar fi focalizarea pe obiective pe termen lung mai degrabă decât pe beneficii pe termen scurt, accentul pus pe obiective de mediu (de ex. energia curată) sau obiective sociale (atenuarea sărăciei, abordarea excluziunii sociale); astfel de investiții pot, la rândul lor, să conducă la apariția de noi piețe și activități economice (cum ar fi dezvoltarea sectorului de energie din surse regenerabile, regenerarea urbană etc.);

16. solicită Comisiei Europene să clarifice mai bine, în cadrul juridic și de reglementare al PPP și IFI, argumentul reprezentat de politica publică, precum și aplicarea normelor privind ajutoarele de stat și legislația privind achizițiile publice, care pot constitui bariere în calea participării ALR la astfel de inițiative. Acolo unde există un argument precis de politică publică, normele de concurență din UE nu ar trebui să împiedice sau să acționeze ca un factor descurajator pentru continuarea unor asemenea intervenții;

17. subliniază că sectorul public deține o responsabilitate din punct de vedere democratic: el adoptă în principiu o perspectivă pe termen lung asupra viabilității investițiilor, urmărind să asigure respectarea principalelor obiective și valori publice și diminuând riscul prin asigurarea unui mediu relativ sigur pentru investițiile sectorului privat, deoarece partenerii din sectorul privat contribuie cu fonduri, experiență și simț comercial, competențe de inovare și antreprenoriale;

18. observă că pentru investitorii privați, inclusiv pentru fondurile de pensii, una dintre posibilele atracții ale investițiilor în PPP/IFI, în special în climatul economic actual, de incertitudine ridicată pe piețele financiare, este faptul că angajarea sectorului public poate diminua riscul perceput al investiției. În plus, implicarea BEI/finanțarea UE are capacitatea de a diminua într-o și mai mare măsură acest risc perceput, prin verificarea „externă” a calității investițiilor planificate;

19. solicită Comisiei Europene să examineze în continuare posibilitatea unei acțiuni la nivelul UE de mobilizare a investițiilor fondurilor de pensii, care să intervină în planul de redresare economică a UE;

20. afirmă că, în urma investițiilor financiare iresponsabile care au condus la criza financiară din 2008 și a eforturilor din ultimii 3-4 ani de a reforma sectorul serviciilor financiare din Europa, acum reiese clar necesitatea unei focalizări asupra investițiilor durabile și pe termen lung, evitându-se abuzurile și excesele din trecut;

⁽⁵⁾ Raportul special CEPS, nr. 68, octombrie 2012, p. 1.

21. subliniază, prin urmare, necesitatea esențială de a apăra și de a respecta obiectivele și interesele publice în cadrul parteneriatelor public-privat; observă însă că fără investitori privați nu poate exista un astfel de parteneriat și că normele de funcționare ale PPP și IFI trebuie elaborate într-un mod care să încurajeze participarea partenerilor privați;

22. afirmă că la nivel local și regional există o orientare puternică în direcția unor noi modele de proprietate, menite să asigure investiții care răspundă unor politici publice, în beneficiul cetățenilor, respectând totodată nevoia de a obține profituri financiare, sustenabilitate și viabilitate pe termen lung, în loc să se urmărească profituri pe termen scurt cu orice preț, valorificând astfel tradiția puternică a băncilor publice din UE, care reprezintă peste 20 % din sectorul bancar al Uniunii (de exemplu KfW și rețeaua băncilor regionale din Germania; Caisse des Dépôts în Franța; și Cassa Depositi e Prestiti în Italia) ⁽⁶⁾;

23. observă, în acest context, apariția modelului scandinav de agenții pentru finanțarea ALR: BNV (Țările de Jos), KommuneKredit (Danemarca), Kommunalbank (Norvegia), Kommuninvest (Suedia), Municipality Finance (Finlanda). Deși foarte diferite în privința nivelului de implicare al guvernelor centrale respective, și deci al nivelului de control guvernamental exercitat și al nivelului de risc pe care și-l asumă ⁽⁷⁾, ele oferă o cale alternativă interesantă de finanțare a investițiilor ALR, inclusiv în parteneriat cu sectorul privat: în cazul Finlandei, de exemplu, Municipality Finance este deținut în cuantum de 16 % de stat, 31 % de fondurile publice finlandeze de pensii, iar 52 % de autoritățile locale. În Țara Galilor a fost inițiată o dezbatere pe tema posibilității de a înființa o bancă de investiții în proprietate publică;

Rolul Băncii Europene de Investiții

24. subliniază rolul-cheie al BEI ca instituție a UE de finanțare pe termen lung (și cel mai mare creditor și debitor multilateral al lumii, care lucrează cu 150 de state din afara UE) în sprijinirea PPP din cadrul UE și în asigurarea expertizei și cunoașterii pentru dezvoltarea și implementarea unei întregi game de IFI la nivelul UE, în colaborare cu Comisia Europeană (inclusiv JEREMIE, JESSICA, ELENA și mecanismul de finanțare cu partajarea riscurilor – MFPR, precum și mecanismele de asistență tehnică cum ar fi JASPERS și JASMINE);

25. subliniază valoarea adăugată a BEI din perspectiva unei abordări bazate pe investiții, flexibilitatea în adaptarea sprijinului și a creditelor în pachete individualizate, capacitatea de a oferi consiliere profesională și expertiză tehnică autorităților publice

și condiții de creditare bune clienților săi, datorită ratingului AAA pe care îl deține pe piețele financiare internaționale;

26. evidențiază portofoliul diversificat de soluții de sprijin disponibile al BEI și gama largă de tipuri de intervenții, inclusiv împrumuturi directe pentru proiecte (dacă acestea depășesc 25 de milioane de EUR), împrumuturi intermediare prin băncile locale, capitaluri de risc, mecanisme de microfinanțare etc. și abordarea investițiilor orientată politic, care se concentrează pe prioritățile generale ale UE: dezvoltarea IMM-urilor, eliminarea dezechilibrelor economice și sociale, investițiile în mediul natural/urban, economia cunoașterii, sprijinirea rețelelor transeuropene și furnizarea durabilă a energiei în UE;

27. observă că peste 90 % din activitatea BEI se concentrează în Europa, dar că ea joacă un rol important în implementarea aspectelor financiare ale politicilor externă și de dezvoltare ale UE, lucru pe care Comitetul Regiunilor îl salută;

28. evidențiază importanța tot mai mare a finanțării BEI începând cu sfârșitul anilor '90, dovedită de creșterea creditării din ultimul deceniu și vizibilă în special în timpul crizei financiare din ultimii 4-5 ani;

29. observă că valoarea creditării anuale de către BEI, care era de 10 miliarde EUR în 1998, a crescut la jumătatea anilor 2000 la 45 de miliarde EUR, pentru ca apoi să ajungă la 79 de miliarde EUR în 2011 (an-record), pentru a compensa scăderea investițiilor private în cursul crizei. La sfârșitul anului 2011, valoarea totală a împrumuturilor acordate crescuse cu peste o treime, la 395 de miliarde EUR; BEI a jucat un rol cardinal în disponibilitatea capitalului în UE și în sprijinirea investițiilor din mai multe țări cu dificultăți din zona euro, printre care Grecia, Portugalia și Spania;

30. salută, prin urmare, decizia din 2012 de a crește capitalul BEI cu 10 miliarde EUR, ceea ce îi va permite băncii să ofere împrumuturi suplimentare în valoare de până la 60 de miliarde EUR;

31. subliniază valoarea unui astfel de atu la dispoziția UE, capabil să răspundă flexibil și rapid circumstanțelor schimbătoare, să se adapteze și să dezvolte în consecință noi programe de sprijin; reiterează importanța existenței, în climatul economic actual, a unei instituții UE care să inițieze investiții orientate politic, menite să răspundă obiectivelor centrale ale UE, pe baza abordării „fără pierderi” mai degrabă decât „maximizarea profitului”;

⁽⁶⁾ Public Financial Institutions in Europe, March 2011, European Association of Public Banks (EAPB). (Instituțiile financiare publice în Europa, martie 2011, Asociația Europeană a Băncilor Publice (EAPB).

⁽⁷⁾ Kommunalbank din Norvegia este supravegheată în totalitate de guvernul central, în a cărei proprietate se află. BNV din Olanda este în cuantum de 50 % în proprietatea statului și 50 % în proprietatea autorităților locale și regionale.

32. felicită Comisia Europeană și BEI pentru dezvoltarea unei serii de IFI în perioada 2007-2013 și consacrarea principiului că finanțarea UE are un rol clar și o valoare adăugată de furnizat prin aceste IFI, completând și depășind tradiționala abordare bazată pe subvenții; observă că până la sfârșitul anului 2011 fuseseră create 592 de IFI în toate statele membre, cu excepția Irlandei și a Luxemburgului;

33. salută instrumentele introduse de BEI, care constau în „împrumuturi-cadru” și „împrumuturi-programe structurale”. Aceste instrumente s-ar putea dovedi esențiale pentru finanțarea ALR, permițând finanțarea unui portofoliu de investiții și depășind astfel bariera pe care o reprezintă mărimea proiectului (în mod normal, valoarea minimă a împrumutului este de 25 de milioane EUR);

34. solicită Comisiei Europene să examineze extinderea acestei abordări la bugetul UE, cu instrumente financiare care să permită „securitizarea” unui ansamblu de proiecte mici (printre acestea se numără emiterea de obligațiuni pentru finanțarea proiectelor, lucru cu care Consiliul European din iunie 2012 s-a declarat de acord în concluziile sale, care au făcut trimitere inclusiv la o fază-pilot pentru cadrul financiar actual, precum și la mecanismul „Conectarea Europei”, considerat unul dintre contextele în care această abordare ar putea fi aplicată în perioada 2014-2020);

35. salută măsurile luate pentru a asigura o relație strânsă și puternică între BEI și Comitetul Regiunilor, dat fiind rolul tot mai important al BEI în sprijinirea investițiilor economice la nivelul ALR;

Blocaje în folosirea parteneriatelor public-privat și a instrumentelor financiare inovatoare

36. recunoaște că, în perioada 2007-2013, când programele finanțate prin fonduri structurale au preluat IFI, au existat probleme de adaptare, care au fost reflectate în rapoartele de evaluare externă realizate pentru Comisia Europeană pe tema progreselor obținute în finanțarea și implementarea instrumentelor de inginerie financiară cofinanțate prin fonduri structurale;

37. identifică mai mulți factori care explică aceste dificultăți de funcționare, printre care lipsa de conștientizare și de înțelegere a oportunităților, necesitatea unei „schimbări de mentalitate” a autorităților de gestionare în privința trecerii de la subvenții la instrumente financiare și a modului de abordare a riscului, complexitatea aparentă a instrumentelor și metodelor de participare, precum și preocupările legate de complexitatea cadrului de reglementare, inclusiv a legislației privind ajutoarele de stat;

38. observă că autoritățile locale au îngrijorări specifice în ceea ce privește evoluția instrumentelor JESSICA în perioada de programare 2007-2013, din cauza tensiunilor create între ele și autoritățile de gestionare a programelor; prin urmare, salută claritatea și extinderea domeniului de aplicare a proiectului de regulament pentru 2014-2020 privind programarea subregională și „fondurile teritoriale integrate”, care ar trebui să aibă drept consecință o mai bună capacitate a zonelor orășenești/urbane să pună în funcțiune mecanisme JESSICA în viitor;

39. observă unele puncte de vedere exprimate în etapa colectării de date, potrivit cărora BEI ar trebui să-și asume un rol mai hotărât, în cadrul portofoliului său de investiții, în ceea ce privește sprijinirea proiectelor/inițiativelor „mai riscante”;

40. subliniază importanța sprijinirii tehnologiilor noi și emergente, inclusiv a priorităților politice cum ar fi dezvoltarea unor tehnologii generice esențiale în UE (a fotonicii de exemplu); solicită Comisiei Europene și BEI să se asigure că PPP și IFI din perioada 2014-2020 vor acorda suficientă prioritate tehnologiilor noi și emergente, ca parte a unei perspective de investiții pe termen mai lung pentru Europa;

Simplificarea, raționalizarea și consolidarea instrumentelor la nivelul UE (inclusiv a fondurilor CSC)

41. observă că în contextul perioadei 2007-2013 s-a elaborat o gamă largă de instrumente tematice diverse, într-un mod confuz și neplanificat, pe măsură ce diferitele direcții generale încercau să introducă noi metode de finanțare;

42. salută eforturile Comisiei Europene de a raționaliza și de a simplifica gama de IFI disponibile în perioada 2014-2020;

43. salută extinderea⁽⁸⁾ domeniului de aplicare a IFI pentru 2014-2020 (stabilită la articolele 32-40 din proiectul de regulament de stabilire a unor dispoziții comune), astfel încât să cuprindă toate tipurile de proiecte, toate obiectivele tematice și toate prioritățile de investiții acoperite de acordurile de parteneriat și de programele operaționale, precum și toate fondurile CSC; așteaptă cu interes ca aceste dispoziții să fie valorificate pe scară largă, inclusiv în dezvoltarea rurală și în programele maritime;

44. salută în special eliminarea interdicției de a finanța proiecte din mai mult de o sursă și posibilitatea de a combina mai multe instrumente financiare, ceea ce ar trebui să faciliteze finanțarea proiectelor locale și regionale;

⁽⁸⁾ A se vedea articolele 32-40 din propunerea de regulament de stabilire a unor dispoziții comune (RDC) pentru cele 5 fonduri acoperite de cadrul strategic comun, respectiv fondurile FEDER, FSE, FC, FEADR și FEPAM.

45. salută propunerea de a fuziona sprijinul pentru IMM-uri inovatoare din COSME⁽⁹⁾ cu mecanismul MFPR pentru IMM-uri din cadrul „Orizont 2020”, ceea ce ar reprezenta o pârghie estimată la peste 100 de miliarde EUR pentru investiții în cercetare-dezvoltare în perioada 2014-2020, reprezentând aproximativ 10 % din decalajul existent în raport cu obiectivul de 3 % din PIB stabilit în Strategia Europa 2020;

46. constată că la nivelul local și regional este necesară o mai bună conștientizare a posibilităților de sprijin din partea BEI și invită ALR (inclusiv autoritățile responsabile cu gestionarea programelor CSC) să joace un rol mai proactiv în contactele cu BEI, solicitând totodată Comisiei Europene și BEI să întreprindă noi activități de sensibilizare, pentru a face cunoscute oportunitățile noi și pe cele deja existente;

47. propune, ca posibilitate de acțiune în acest sens, o serie de conferințe comune, organizate împreună cu Comitetul Regiunilor în 2013 și 2014, eventual în contextul Săptămânii regiunilor din cadrul manifestării *Open Days*; reiterează importanța implicării în astfel de evenimente a unor organizații cum ar fi Asociația Europeană a Băncilor Publice, KfW și sectorul băncilor comerciale, precum și a organizațiilor din mediul de afaceri;

48. observă că o preocupare comună a beneficiarilor, în special din perspectiva IMM-urilor (și mai ales a microîntreprinderilor), este găsirea drumului în labirintul de instrumente destinate sprijinirii investițiilor;

49. observă că, pentru majoritatea IMM-urilor, banca locală este punctul de referință pentru consiliere și finanțare, ceea ce înseamnă că instrumentele de finanțare a împrumuturilor (inclusiv a celor sprijinite de BEI și bugetul UE) trebuie să găsească o cale de acces către întreprinderi; propune ca principiul „a gândi mai întâi la scară mică” să fie aplicat mai riguros la elaborarea de IFI;

50. observă că, în țările în care există un sector bancar public puternic (de exemplu, Germania), precum și un etos al investițiilor care răspund unor politici publice, apar mai clar evidențiate legăturile dintre evoluțiile politicii UE, noile instrumente și integrarea acestora în portofoliul existent de servicii furnizate IMM-urilor la nivelul ALR;

51. invită, prin urmare, statele membre și ALR, în special în contextul reformelor actuale ale structurilor de guvernare economică ale UE, să întreprindă o revizuire mai sistematică a

modului în care structurile financiar-bancare de la nivelul UE, național și subnațional pot funcționa mai eficient împreună, pentru a sprijini IMM-urile și actorii care generează valoare adăugată creativă/inovatoare în economia UE;

52. evidențiază creșterea interesului ALR pentru crearea, împreună cu BEI, a unor fonduri multiregionale, în contextul strategiilor macro-regionale (de exemplu în țările nordice). Prin comparație cu fondurile regionale separate, punerea în comun a fondurilor ar putea îmbunătăți repartizarea riscurilor și efectul de pârghie și de multiplicare al fondurilor implicate;

Inițiativa obligațiunilor pentru finanțarea proiectelor

53. salută implicarea BEI în inițiativa privind obligațiunile pentru finanțarea proiectelor, destinată să-i ajute pe promotorii privați de proiecte să emită obligațiuni cu scopul de a finanța proiecte de infrastructură și a atrage finanțare de pe piața de capital de la investitorii instituționali, inclusiv de la fondurile de pensii;

54. cere prelungirea inițiativei privitoare la aceste obligațiuni până în 2020 și extinderea domeniului său de aplicare și la alte sectoare decât rețelele transeuropene de transport, după ce se efectuează evaluarea fazei-pilot (astfel cum a solicitat Parlamentul European);

55. solicită un schimb de bune practici la nivelul UE, prin care să se evidențieze posibilitatea ca ALR să fie evaluate de agenții de rating, pentru a le reduce nivelul de risc atunci când urmăresc să atragă finanțare privată;

56. reafirmă cererea adresată Comisiei Europene în avizele anterioare ale Comitetului Regiunilor, de a examina posibilitatea de a facilita crearea unor „obligațiuni cetățenești” și a unor „obligațiuni sociale” (deja utilizate în Marea Britanie și în SUA), văzute ca instrumente financiare inovatoare suplimentare, menite să sprijine obiectivele UE;

57. salută raționalizarea evaluărilor *ex ante*, destinate să justifice logica intervențiilor publice pentru proiecte care folosesc astfel de instrumente financiare;

58. recomandă Comisiei Europene să clarifice aplicabilitatea normelor privind ajutoarele de stat în cazul IFI, de exemplu prin elaborarea unor modele standardizate în materie, gata de utilizare, Comisia Europeană și BEI putând, totodată, să-și consolideze asistența tehnică pentru ALR în aceste chestiuni;

⁽⁹⁾ Acesta depindea anterior de programul-cadru pentru competitivitate și inovare (PCI), dispunând de două IFI: instrumentul financiar destinat IMM-urilor cu o rată mare de creștere și capacitate de inovare (GIF) și Fondul de garantare pentru IMM-uri (SMEG)

Subsidiaritate și proporționalitate

59. observă că pentru prezentul aviz aspectele legate de subsidiaritate și proporționalitate nu sunt foarte relevante, deoarece acesta nu constituie răspunsul la o propunere politică sau legislativă a Comisiei Europene;

60. subliniază, cu toate acestea, că este important ca măsurile de intervenție la nivelul UE să fie întreprinse cu respectarea principiului aditivității/valorii adăugate și salută faptul că acest principiu este înscris în noul regulament financiar al UE în ceea ce privește normele aplicabile instrumentelor financiare.

Bruxelles, 11 aprilie 2013

*Președintele
Comitetului Regiunilor*
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Avizul Comitetului Regiunilor privind o industrie europeană mai puternică pentru creșterea și redresarea economiei

(2013/C 139/03)

COMITETUL REGIUNILOR

- consideră că politica industrială trebuie să fie din pilonii construcției comunitare, recunoscută ca o prioritate politică reală, care trebuie să se bucure de același grad de angajare politică ca și teme precum coeziunea, infrastructura sau agricultura;
- consideră că Comisia Europeană trebuie să exploateze toate posibilitățile pe care le oferă Tratatul de la Lisabona în materie de politică industrială, definite la articolul 173 din TFUE;
- sprijină propunerea Parlamentului European de constituire a unui grup de coordonare pentru a regrupa competențele de la nivelurile european, național și al autorităților locale și regionale și resursele, care sunt în prezent disipate la toate nivelurile și în toate sectoarele;
- atrage atenția asupra faptului că numeroase autorități locale și regionale au plasat deja inovarea economică, socială și de mediu în centrul strategiei lor de dezvoltare; acestea au rețelele și experiența pentru a dezvolta ecosistemele de inovare indispensabile dezvoltării IMM-urilor;
- propune emiterea de obligațiuni pentru finanțarea de proiecte, destinate finanțării IMM-urilor, orientând fondurile de investiții regionale în direcția IMM-urilor și a întreprinderilor de dimensiuni intermediare, încurajând astfel sectorul european al capitalurilor de risc să se sprijine pe teritorii;
- propune ca mecanismele regionale de inovare să evolueze în direcția unor mecanisme regionale de inovare și dezvoltare industrială.

Raportor

dl Claude GEWERC (FR-PSE), președintele Consiliului regional din Picardia

Document de referință

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „O industrie europeană mai puternică pentru creșterea și redresarea economiei”

COM(2012) 582 final

I. RECOMANDĂRI POLITICE**COMITETUL REGIUNILOR**

1. Salută comunicarea Comisiei, care scoate clar în evidență importanța industriei.

Observații generale

2. În era globalizării, industria rămâne vârful de lance al Europei, asigurând 80 % din exporturi și din cheltuielile sectorului privat pentru cercetare și dezvoltare. Ea își păstrează o importantă capacitate de antrenare a ansamblului economiei, în special în privința locurilor de muncă (în acest sector lucrează 35 de milioane de persoane) și de impact asupra activităților din sectorul serviciilor.

3. Cu toate acestea, se constată că în ultimul timp capacitățile de producție europene s-au diminuat, inegalitățile intracomunitare s-au adâncit, iar îngrijorările legate de delocalizări și de competitivitatea întreprinderilor europene au sporit.

4. Uniunea Europeană s-a construit în jurul Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului. Actuala criză economică și financiară confirmă ideea că prosperitatea și perenitatea Uniunii depind de capacitatea sa de a menține o bază industrială solidă prin promovarea unui nou model industrial – bazat pe inovare și pe investiții mai consistente în noile tehnologii –, care să o consolideze și să-i reconfirme locul în economia mondială. În acest scop, Europa, leagănul revoluției industriale, dispune de atuuri economice, culturale, științifice și politice indispensabile reinnoirii industriale: o piață vastă, de peste 500 de milioane de locuitori, o forță de muncă formată și calificată, a doua monedă la nivel mondial, întreprinderi de succes prezente în aproape toate sectoarele, un cadru politic stabil.

5. Această constatare este un argument pentru transformarea politicii industriale într-unul din pilonii construcției comunitare, recunoscută ca o prioritate politică reală, care trebuie să se bucure de același grad de angajare politică ca și teme precum coeziunea, infrastructura sau agricultura.

6. Acest deziderat este din ce în ce mai des afirmat, deși nu este întotdeauna împărțit de statele membre, așa cum o dovedesc reducerile disproporționate propuse la nivelul Consiliului European, în cadrul negocierilor asupra viitorului cadru financiar multianual, pentru sectoare cu mare influență asupra industriei, cum sunt cercetarea și inovarea (Orizont 2020) și infrastructurile transeuropene (mecanismul Conectarea Europei).

7. Comitetul consideră că Comisia Europeană trebuie să exploateze toate posibilitățile pe care le oferă Tratatul de la Lisabona în materie de politică industrială, definite la articolul 173 din TFUE, în special valorificând posibilitatea de a „adopta, în strâns contact cu statele membre, orice inițiativă utilă promovării acestei coordonări (a statelor membre în materie de coordonare a politicii industriale), în special inițiative menite să stabilească orientările și indicatorii, să organizeze schimbul celor mai bune practici și să pregătească elementele necesare pentru supravegherea și evaluarea periodică.”

8. El susține, prin urmare, propunerea Parlamentului European de constituire a unui grup de coordonare pentru a regrupa competențele de la nivelurile european, național și al autorităților locale și regionale și resursele, care sunt în prezent disipate la toate nivelurile și în toate sectoarele.

9. Potrivit Comisiei, consolidarea bazei industriale astfel încât să ajungă la 20 % din PIB-ul european are șase domenii de acțiune prioritare: tehnologiile de producție avansate, tehnologiile generice esențiale, produsele ecologice, existența unei politici industriale, construcțiile și materiile prime durabile, vehiculele ecologice și rețelele inteligente. Comunicarea are în vedere patru piloni.

Comitetul Regiunilor

10. Împărtășește constatarea că trebuie acționat urgent în ceea ce privește industria, fapt care a determinat Comisia să-și completeze propunerile pe termen mediu și lung cu propuneri care vizează efecte mai rapide.

11. Observă însă că dificultățile întâmpinate de industrie în numeroase state membre sunt legate de cauze structurale, care necesită schimbări profunde ale configurației, guvernantei și finanțării politicii industriale și că ar trebui, prin urmare, să se accelereze aceste schimbări și să se aloce resurse instituționale și financiare pe măsura acestei provocări.

12. Împărtășește convingerea că elaborarea unor condiții generale favorabile industriei și investițiile în întreprinderi, precum și în ecosistemul acestora sunt indispensabile pentru a îmbunătăți competitivitatea și a asigura o creștere durabilă. De fapt, miza principală pentru competitivitatea întreprinderilor europene rezidă în creșterea productivității prin gestionarea durabilă și eficientă a resurselor, în special a celor umane, prin formarea pe tot parcursul vieții, prin inovare, internaționalizare și partajarea responsabilităților și a câștigurilor cu salariații, mai degrabă decât prin focalizarea exclusivă pe costul forței de muncă.

13. Observă, în consens cu Comisia, consecințele crizei financiare asupra finanțării economiei reale, dar susține că a lua „o serie de măsuri” nu este de natură să răspundă unui dezechilibru sistemic.

14. Subliniază rolul competențelor pentru dezvoltarea și modernizarea industriei europene.

15. Insistă asupra necesității unei orientări urgente a mutațiilor industriale către dimensiunea umană, socială și teritorială.

16. Observă că extinderea pieței unice nu s-a tradus până în prezent printr-o consolidare a bazei industriale a Uniunii și își exprimă mirarea că paritatea monetară nu este menționată printre condițiile de acces la piață.

17. Se asociază intenției de a promova spiritul antreprenorial, dar subliniază că promovarea și recunoașterea profesiilor din industrie sunt la fel de importante.

18. Solicită Comisiei să-și rafineze capacitatea de analiză și instrumentele de susținere a întreprinderilor prin studierea posibilității de a crea, așa cum a acceptat deja în cazul industriilor agro-alimentare, o nouă categorie de întreprinderi intermediare între IMM-uri și întreprinderile mari, al căror efectiv ar urma să fie cuprins între 250 și 750 de salariați și a căror cifră de afaceri nu ar depăși 200 de milioane EUR. Această categorie de întreprinderi ar putea beneficia de rate adaptate ale ajutoarelor, superioare celor ale marilor întreprinderi și inferioare celor ale IMM-urilor.

19. Regretă că dimensiunea teritorială a politicii industriale nu este menționată decât în trecere, deși nivelul teritorial este cel la care trăiește și se formează publicul larg, nivelul la care se inventează noi moduri de viață, la care se folosesc infrastructura

și platformele de schimburi comerciale, la care se formează rețelele și grupurile de colaborare, la care se construiesc încrederea și relațiile interpersonale.

20. Susține pilonii unei politici industriale consolidate: investițiile în inovare, condiții de piață mai avantajoase, accesul la capital și la capitalul uman și competențele.

A. FACILITAREA INVESTIȚIILOR ÎN NOI TEHNOLOGII ȘI ÎN INOVARE

21. Numeroase autorități locale și regionale au plasat deja inovarea economică, socială și de mediu în centrul strategiei lor de dezvoltare; acestea au rețelele și experiența pentru a dezvolta ecosistemele de inovare indispensabile dezvoltării IMM-urilor.

22. Tehnologiile avansate pentru o producție proprie și materiile prime durabile sunt în mod natural legate de o abordare axată pe ecologia industrială, care stimulează reciclarea materialelor și economisirea energiei.

23. Sectorul construcțiilor și al materiilor prime durabile este de asemenea foarte strâns legat de nivelul local, ca demonstrație concretă a modului în care sunt orientate alocările bugetare pentru investiții publice.

24. Viitorul vehiculelor electrice și hibride se justifică, printre altele, în cadrul unei noi abordări a mobilității, al unei noi forme de intermodalitate, axată în special pe gări. În plus, pot fi însă luate în considerare și alte moduri de utilizare a vehiculelor electrice. Este vorba, în special, de a găsi soluții noi pentru mobilitate în mediul urban și periurban.

25. Relația strânsă dintre amenajarea teritoriului și dezvoltarea industrială este exact tipul de subiect asupra căruia ar putea converge cu succes abordarea sectorială și abordarea bazată pe coeziune.

26. Comitetul solicită Comisiei să devanseze data publicării planului de acțiune european în favoarea siderurgiei, care este în prezent anunțat pentru iunie 2013.

27. În plus, fie că este vorba de economia digitală, fie de soluții la îmbătrânirea populației, regiunile sunt în mod natural spații de experimentare, de convergență a inițiativelor publice și private.

28. În toate aceste domenii, forța Europei rezidă în cultura sa bazată pe conviețuire și complexitate. La nivel mondial, aceasta va fi o miză importantă a dezvoltării economice în următorii ani.

Comitetul Regiunilor

29. își exprimă acordul cu strategia teritorializată de specializare inteligentă propusă de Comisie, subliniind totodată că această strategie privește ansamblul sectoarelor industriale și că ea trebuie să sprijine mutațiile din aceste sectoare pe întreg teritoriul Uniunii Europene;

30. insistă asupra necesității de a se crea condiții favorabile ingineriei de proiecte, prin asocierea partenerilor publici și privați la nivelul teritoriilor, pentru a le permite să contribuie la marile opțiuni strategice adoptate de Uniune;

31. subliniază importanța faptului că acest demers se înscrie în logica unei cooperări intracomunitare de natură să favorizeze emergența unei Europe a inovării care să se sprijine pe teritorii;

32. își reiterează propunerea privind pactele teritoriale, care permit organizarea diferitelor niveluri de cooperare legate de proiect; propune ca acest demers să facă obiectul unui document unic de programare, care să permită convergența, la nivelul teritoriilor, a politicilor naționale și locale cu politicile sectoriale și de coeziune ale Uniunii;

33. solicită ca investițiile legate de aceste documente unice de programare să poată face obiectul unui pachet specific de împrumuturi, rezervate de către Banca Europeană de Investiții în scopul creării de noi ecosisteme regionale de inovare economică și socială. Acesta ar putea fi un mijloc foarte bun de a încuraja soluțiile inovatoare, de a organiza demonstrații industriale pentru întreprinderi, de a promova constituirea de consorții în domenii care necesită noi parteneriate între întreprinderi. Aceste ecosisteme ar trebui să fie parteneriate public-privat care să răspundă dublului obiectiv de a contribui la îmbunătățirea competitivității întreprinderilor și a eficacității serviciilor publice (deci la raționalizarea cheltuielilor publice).

B. ACCESUL LA PIEȚE

34. În abordarea Comisiei îmbunătățirea accesului la piața de mărfuri devine una din pârgurile privilegiate ale politicii industriale. Propunerile sale au de asemenea în vedere extinderea piețelor în domeniul securității, apărării și medicamentelor, precum și subiecte legate de normele și proprietatea industrială sau de dezvoltarea spiritului antreprenorial.

Comitetul Regiunilor

35. Împărtășește preocuparea Comisiei pentru stabilirea unor norme europene aplicate în Uniune și promovate pe piața globală, astfel încât întreprinderile europene care inovează în materie de protecția mediului să nu aibă de pierdut, ci, dimpotrivă, inovațiile să poată fi impuse treptat la scara pieței globale. Dorește ca Uniunea să se doteze cu mijloacele necesare pentru a

negocia și a obține respectarea acestor norme în materie de protecție a mediului, securitate industrială, prevenire a riscurilor la locul de muncă și standarde sociale și profesionale minime, astfel încât produsele europene să concureze în condiții de egalitate pe piața globalizată.

36. În acest context, subscrie pe deplin la dorința Comisiei de a atenua diferențele fiscale și sociale care pun teritoriile europene în concurență între ele fără a genera crearea de bogăție la nivelul Uniunii.

37. Consideră că domeniile strategice subliniate în mod just de Comisie au capacitatea de a schimba radical modurile de consum. Este vorba despre organizarea producției, diviziunile dintre industrie și servicii și dintre sectoarele și ramurile de activitate așa cum le cunoaștem astăzi și, în definitiv, despre o formă de interconectare pe piață a producției industriale europene. Rezultă deci că pregătirea întreprinderilor europene pentru acest nou context reprezintă o miză importantă, care impune sporirea cooperării între ele, crearea de consorții și, în anumite cazuri, de parteneriate public-privat. Ar trebui să se anticipeze și să se sprijine aceste inițiative de adaptare la noile solicitări, la a căror formulare a contribuit și Comitetul, pentru a se asigura o prezență activă atât pe piața internă, cât și pe cea mondială. Europa trebuie să se doteze cu o inginerie comercială pe măsura capacităților sale tehnologice.

38. Susține că această știință a introducerii pe piață trebuie să fie una dintre dimensiunile platformelor teritoriale puse în comun.

C. ACCES LA FINANȚARE ȘI LA PIEȚELE DE CAPITAL

39. Chiar dacă situațiile diferă de la un stat la altul, finanțarea întreprinderilor din Europa prin utilizarea împrumuturilor pe piața de capital nu reprezintă decât 7 %, în timp ce în Statele Unite reprezintă 35 %.

40. Comisia arată că este vorba de un element de vulnerabilitate care trebuie diminuat sprijinind sectorul public și, în același timp, printr-o serie de măsuri care să faciliteze un acces mai simplu la piețele de capital.

Comitetul Regiunilor

41. Observă necesitatea unei abordări globale a monedei și a finanțării. De fapt, industria, în care ciclurile sunt mai lungi și randamentele investițiilor mai reduse, este mai puțin atractivă pentru capitalurile aflate în căutarea unor randamente ridicate și imediate. Investițiile care urmăresc realizarea unui profit ridicat într-un interval de timp scurt pot periclita dezvoltarea pe termen lung a unei întreprinderi.

42. Solicită, în consecință, ca finanțarea industriei să fie repusă în centrul arhitecturii financiare și monetare a Uniunii.

43. Propune emiterea de obligațiuni pentru finanțarea de proiecte, destinate finanțării IMM-urilor, orientând fondurile de investiții regionale în direcția IMM-urilor și a întreprinderilor de dimensiuni intermediare încurajând astfel sectorul european al capitalurilor de risc să se sprijine pe teritorii.

44. Își reiterează sprijinul pentru promovarea și instituirea unor „obligațiuni cetățenești” pentru a încuraja dezvoltarea industrială locală. Aceste obligațiuni cetățenești ar putea permite proiectelor susținute de UE să beneficieze de aporturi financiare suplimentare provenite de la cetățeni sau de la alte fonduri publice care ar investi în schimbul unor dividende garantate și echitabile.

45. Solicită Comisiei să acționeze asupra unor instrumente financiare care să permită stimularea cooperării interindustriale și intracomunitare.

46. Își reiterează dezacordul față de propunerea Comisiei de a declara ajutoarele regionale acordate întreprinderilor din sectorul siderurgic și din cel al fibrelor sintetice ca fiind a priori incompatibile cu piața internă.

47. Consideră că, în contextul crizei economice și sociale, investițiile publice sunt esențiale în cadrul unei strategii globale de creștere. Susține deci reforma generală a ajutoarelor de stat în direcția simplificării, transparenței și flexibilității. Această reorientare a politicii Comisiei Europene în materie de ajutoare de stat trebuie să se bazeze, de asemenea, pe o abordare mai economică, care să țină seama de nivelul efectiv al riscului ca ajutoarele de stat să afecteze schimburile intracomunitare și să denatureze în mod real concurența pe piața internă. Reforma este legată de cerința unei mai atente luări în considerare a calității cheltuielilor publice și în special a unei evidențieri contabile specifice, în normele europene în materie de supraveghere macroeconomică, a investițiilor publice în infrastructuri sau inovare în raport cu cheltuielile publice de funcționare.

48. Propune să se aibă în vedere crearea unei subcategorii în cadrul acordurilor Basel II pentru a obliga instituțiile bancare să investească în economia cu emisii reduse de dioxid de carbon și să promoveze investițiile de însoțire a mutațiilor tehnologice și pe cele cu responsabilitate socială.

D. ROLUL ESENȚIAL AL FIINȚEI UMANE

49. Comisia reamintește prioritatea creării de locuri de muncă și face observația că o politică industrială competitivă

și eficientă trebuie să se sprijine pe o piață dinamică a forței de muncă, mobilitatea profesională fiind o variabilă de ajustare esențială în acest proces.

50. Ea subliniază că în perioadele de încetinire a ritmului economic flexibilitatea internă poate fi un mijloc eficient de menținere a locurilor de muncă și de reducere a costurilor de adaptare.

51. În fine, Comisia arată că țările în care piața forței de muncă a rezistat mai bine în fața crizei au drept trăsătură comună un dialog social puternic. Prin urmare, îndeamnă la creșterea implicării partenerilor sociali în politica industrială și își exprimă explicit sprijinul pentru propunerea de directivă privind informarea și consultarea lucrătorilor, anticiparea și gestionarea restructurărilor, adresată Parlamentului European.

52. Ea propune să se investească în competențe și în formare profesională, pentru a însoți schimbările structurale și a anticipa necesitățile în materie de locuri de muncă și competențe.

Comitetul Regiunilor

53. Împărtășește convingerea că gestionarea competențelor este o necesitate absolută pentru reușita mutațiilor industriale din UE și în același timp o măsură politică contraciclică.

54. Insistă asupra obstacolelor care trebuie depășite pentru a reuși: dezinteresul tinerilor pentru profesiile din industrie, insuficiența și lipsa adaptării la noile evoluții a gestionării și dezvoltării învățământului superior și profesional, absența abordării europene și a unui loc de dezbateră asupra perspectivei și a strategiei industriale, întoarcerea la comitetele de experți a subiectelor care ar trebui să țină de dialogul social și teritorial.

55. Afirmă că mutațiile nu reprezintă accidente, ci date fundamentale ale tranziției industriale cu care se confruntă Uniunea.

56. Propune ca gestiunea previzională a competențelor și a mutațiilor să fie considerată drept componentă esențială a strategiei industriale la toate nivelurile.

57. Atrage atenția că sunt necesare competențe îmbunătățite în domeniul tehnologiei informației și al limbilor străine, pentru a spori numărul IMM-urilor care exportă în țări terțe; invită Comisia să examineze cu atenție necesitățile întreprinderilor mai mici din statele membre, în aceste domenii.

58. Afirmă rolul nivelului local în coordonarea relației dinamice dintre locul de muncă/formare și tranziția industrială.

59. Își reiterează, în acest context, sprijinul pentru menținerea fondurilor de adaptare la globalizare pentru a îmbunătăți capacitatea statelor și a autorităților locale și regionale de a ține sub control efectele crizei și de a contribui la instituirea de măsuri active pe piața forței de muncă, în ajutorul lucrătorilor afectați de restructurări. Consideră că, în completarea fondului de adaptare la globalizare ar fi util să se prevadă un fond de adaptare la mutații, pentru a favoriza evoluția competențelor și tranziția industrială. Într-o primă etapă, s-ar putea lua în considerare acoperirea anumitor cheltuieli cu ajutorul fondurilor structurale și al programului Orizont 2020 de adaptare la mutațiile industriale. În plus, subliniază necesitatea ca, în cazul restructurărilor, actorii sociali din întreprinderi, statele și regiunile să intervină cât mai în amonte posibil și în mod proactiv, pentru a le evita sau cel puțin pentru a le reduce consecințele asupra locurilor de muncă, a integra tranzițiile impuse de excesul de capacitate și a face ajustări în timp util.

60. Propune ca Uniunea Europeană să organizeze manifestări pe plan local pentru a spori interesul pentru industrie în rândul tinerilor din Uniune.

E. GUVERNANȚA

Comitetul Regiunilor

61. Împărtășește intenția de a coordona mai bine politicile europene și naționale în avantajul industriei.

62. Insistă asupra necesității de a pune dialogul social și teritorial în centrul acestor dinamici la toate nivelurile.

63. În acest sens, solicită se instituie o rețea de resurse care să permită alimentarea dezbaterii democratice asupra viitorului industriei.

64. Salută asocierea regiunilor la punerea în aplicare a strategiei de specializare inteligentă.

65. Propune ca mecanismele regionale de inovare să evolueze în direcția unor mecanisme regionale de inovare și dezvoltare industrială.

Bruxelles, 11 aprilie 2013

*Președintele
Comitetului Regiunilor*
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Avizul Comitetului Regiunilor privind orientările UE privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate

(2013/C 139/04)

COMITETUL REGIUNILOR

- este de acord cu faptul că ajutoarele de stat pentru salvare și restructurare nu au rolul de a împiedica ieșirea de pe piață a întreprinderilor fără perspective de viitor și să producă astfel efecte care contravin principiilor unei „economii sociale de piață cu grad ridicat de competitivitate” și care ar fi păgubitoare atât pentru libera concurență, cât și pentru consumatori și contribuabili. Ele se pot dovedi utile în schimb dacă răspund obiectivului de a ajuta întreprinderile care sunt structural rentabile să depășească o perioadă de instabilitate, să protejeze locurile de muncă și expertiza industrială, să mențină structura economică a unui teritoriu;
- propune introducerea unor praguri *de minimis* pentru notificarea ajutoarelor de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor;
- propune fixarea duratei maxime de aplicare a măsurilor de ajutorare pentru salvare la șase luni, cu posibilitatea prelungirii cu încă șase luni, o singură dată;
- se declară favorabil stabilirii unor măsuri compensatorii specifice pentru contribuțiile excepționale ale autorităților publice, între care interzicerea vărsării de dividende în timpul perioadei de restructurare;
- propune aplicarea prin analogie la ajutoarele de stat de la nivel național, regional și local a clauzei de eternitate a operațiilor, definită la articolul 57 din actualul Regulament general privind fondurile structurale. Astfel, acest articol prevede recuperarea sumelor acordate ca ajutoare în cazul în care investiția nu este menținută timp de cinci ani sau, în cazul IMM-urilor, timp de trei ani;
- consideră că suma maximă admisă acordată ca ajutor (pentru salvare și pentru restructurare) aceleași întreprinderi, care fusese stabilită în 2007 la 10 milioane EUR, trebuie ridicată la 15 milioane EUR, pentru a ține seama de inflație și de alți factori relevanți (printre altele, de impactul asupra PIB-ului și șomajului).

Raportor	dl Christophe ROUILLON (FR-PSE), primarul comunei Coulaines
Document de referință	Comunicarea Comisiei referitoare la Liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate (JO C 244, 1.10.2004 p. 2)

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL REGIUNILOR

Observații generale

1. subliniază că revizuirea orientărilor privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate se înscrie în cadrul reformei generale de modernizare a politicii UE în materie de ajutoare de stat. În acest context, revendicările formulate în avizul său privind reforma generală ⁽¹⁾ se aplică prin analogie, adică mai ales: simplificarea efectivă a regulilor, îmbunătățirea modalităților de aplicare practică a acestora și accelerarea sau chiar facilitarea procedurilor, concentrarea pe cazuri care au un impact important asupra pieței interne;

2. subliniază că, pentru autoritățile locale și regionale sunt importante ajutoarele de stat destinate salvării și restructurării întreprinderilor aflate în dificultate, date fiind mizele pe care le implică aceste ajutoare în termeni de coeziune teritorială, economică și socială, dar și din cauză că autoritățile teritoriale sunt furnizori majori ai acestor tipuri de ajutoare;

3. ca atare, și în ciuda faptului că regulile aplicabile ajutoarelor de stat țin de competența exclusivă a Uniunii Europene și că, de aceea, nu se aplică principiul subsidiarității, participarea autorităților locale și regionale în revizuirea acestor orientări este utilă în raport cu realitățile economice și sociale, cu legitimitatea democratică și este conformă normelor guvernanței pe mai multe niveluri;

4. astfel, reamintește că autoritățile teritoriale, în măsura în care sunt responsabile de politica ocupării forței de muncă și de sprijinirea întreprinderilor aflate în restructurare, participă de asemenea activ la eforturile în materie de educație, formare profesională, securizare a programelor profesionale, și revitalizare a posibilităților de ocupare a forței de muncă, care răspund unor necesități în materie de anticipare și însoțire a restructurărilor;

5. salută decizia Comisiei Europene din 28 septembrie 2012 de a prelungi pentru a doua oară orientările din 2004 și de demara, în primăvara anului 2013, o a doua consultare cu privire la revizuirea lor. Într-adevăr, prelungirea și noua consultare ar trebui să permită concretizarea principiilor reformei generale a ajutoarelor de stat și îmbunătățirea participării la revizuire a tuturor părților interesate. Astfel, o primă consultare desfășurată într-un răstimp foarte scurt, între decembrie 2010 și februarie 2011 ⁽²⁾, nu a determinat reacții decât din 19 state membre și de la 9 organizații, dar de la nicio autoritate teritorială. Ca atare, Comitetul Regiunilor solicită să i se trimită o sesizare pentru a participa la a doua consultare, prevăzută pentru primăvara anului 2013, astfel încât să rezulte o poziție comună a autorităților teritoriale din Europa;

6. pe de altă parte, consideră că, prin prelungirea orientărilor actuale, vor fi trase învățăminte referitoare la impactul crizei asupra ajutoarelor de stat destinate salvării și restructurării întreprinderilor aflate în dificultate. În acest context, Comitetul își exprimă surprinderea în legătură cu faptul că raportul Comisiei cuprinzând actualizarea din anul 2012 a tabloului de bord privind ajutoarele de stat ⁽³⁾ nu oferă date distincte privind evoluția volumului ajutoarelor de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate și că analiza impactului crizei asupra ajutoarelor de stat se limitează la ajutoarele acordate sectorului financiar. Se reamintește distincția pe care o face Comisia între ajutoarele de stat ce nu sunt legate de criză, care au atins în 2011 suma de 64,3 miliarde EUR (ceea ce reprezintă 0,5% din PIB-ul UE) și ajutoarele acordate sectorului financiar, care în 2011 au însumat 714,7 miliarde EUR (adică 5,7% din PIB-ul UE);

7. cu toate acestea, consideră în orice caz că intervenția autorităților publice în favoarea întreprinderilor aflate în dificultate nu se poate limita la perioadele de criză. Orientările privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate și-au dovedit utilitatea după 1994 în contexte economice diferite, obiectivul urmărit fiind definirea unui cadru european pentru a putea păstra locurile de muncă și coeziunea economică, socială și teritorială, în condiții foarte bine definite. Ca atare, obiectivele orientărilor formulate în 1994 și reiterate în 1999 și 2004 rămân de actualitate;

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/competition/consultations/2010_restructuring_aid/index.html

⁽³⁾ COM(2012) 778 final, 21.12.2012.

⁽¹⁾ CdR 1528/2012.

8. își reafirmă prin urmare opoziția – deja exprimată în 2004 ⁽⁴⁾ – cu privire la obiectivul unei reduceri cantitative și nediferențiate a ajutoarelor de stat în raport cu PIB-ul (reamintit la punctul 3 din textul actualelor orientări);

9. este de acord cu faptul că finanțarea trebuie alocată în mod explicit restructurării care vizează dezvoltarea unor activități comerciale inovatoare și competitive. Ajutoarele de stat pentru salvare și restructurare nu ar trebui să împiedice ieșirea de pe piață a întreprinderilor fără perspective de viitor și să producă astfel efecte care contravin principiilor unei „economii sociale de piață cu grad ridicat de competitivitate” și care ar fi păgubitoare atât pentru libera concurență, cât și pentru consumatori și contribuabili. Ele se pot dovedi utile în schimb dacă răspund obiectivului de a ajuta întreprinderile care sunt structural rentabile să depășească o perioadă de instabilitate, să protejeze locurile de muncă și expertiza industrială, să mențină structura economică a unui teritoriu, să îndeplinească – dacă este cazul – misiuni de interes public sau chiar să mențină o structură de piață concurențială, pentru a evita o situație de monopol sau de oligopol și să permită întreprinderilor având o activitate strategică pentru Uniunea Europeană să depășească situațiile tranzitorii de tensiuni în concurența pe plan global;

10. consideră că regulile aplicabile ajutoarelor de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate reprezintă un element esențial al mecanismelor de care dispune Uniunea Europeană pentru a face față mizelor globalizării. În acest context, Comitetul își reafirmă sprijinul pentru menținerea Fondului european de ajustare la globalizare, care permite ameliorarea capacității statelor și regiunilor de a gestiona efectele crizei și de a ajuta la introducerea unor măsuri active pe piața muncii pentru lucrătorii afectați de restructurări;

11. cu toate acestea, subliniază că este necesar ca actorii sociali din întreprinderi, statele și regiunile să intervină cât mai devreme cu putință, înainte de restructurări, și în mod proactiv, pentru a reduce efectele restructurărilor asupra locurilor de muncă, atunci când este posibil, sau pentru a introduce adaptări în perioadele impuse de supracapacitate și a proceda la ajustări;

12. solicită ca grupul operativ interservicii al Comisiei Europene să intervină în cazul restructurărilor. Comisia a subliniat eficiența funcției grupului operativ în dosarele din sectorul industriei automobilului, în care aceasta s-a dovedit activă prin faptul că a acordat consiliere în

legătură cu utilizarea resurselor (furnizând asistență tehnică, reducând perioadele de așteptare, consiliind cu privire la utilizarea cea mai eficientă a resurselor, asigurând monitorizare și elaborând rapoarte);

13. ca atare, solicită un temei juridic mai formal și mai solid pentru această instituție (grupul operativ), astfel încât să-și poată îndeplini misiunile în mod legitim și eficient;

14. consideră că acest grup operativ ar putea reprezenta punctul de plecare pentru construcția unei platforme de schimb, coordonare sau chiar de negociere între Comisia Europeană și părțile interesate, în special cu partenerii sociali de la diverse niveluri, pentru a putea aborda rezonabil și în mod realist aceste chestiuni ale ajutoarelor de stat;

15. în acest context, reiterează nevoia stabilirii unor noi moduri de guvernare, corelate cu evoluția politicii industriale;

16. consideră că, în cazul în care vor fi introduse proceduri de audiere în fața Comisiei Europene a părților interesate de ajutoarele de stat astfel încât aceste părți interesate să poată să-și expună preocupările legate de restructurări, vor trebui ascultați și concurenții care ar putea fi afectați negativ de ajutoarele de stat;

17. solicită Comisiei Europene să creeze o bază de date accesibilă online, care să conțină informații exhaustive privind toate ajutoarele de stat de la nivelurile regional, național și al UE; prin această inițiativă s-ar putea spori transparența punerii în aplicare a sistemelor de ajutor și s-ar atinge două obiective: reducerea sarcinii administrative și sporirea răspunderii politice în materie de ajutoare publice;

Cu privire la definiții și la domeniul de aplicare a orientărilor (partea a doua)

18. se pronunță pentru **păstrarea actualei definiții** a întreprinderii aflate în dificultate (punctele 10 și 11), pentru că și-a demonstrat eficiența în practică după 2004 și pentru că permite ordonarea în funcție de priorități a ajutoarelor vărsate într-un stadiu cât mai avansat cu putință și, prin urmare, a unei sume puțin mai scăzute în raport cu ajutoarele vărsate întreprinderilor a căror viabilitate pe termen mediu este compromisă;

⁽⁴⁾ CdR 518/2004 fin.

19. cu toate acestea, consideră că trebuie aduse clarificări cu privire la interacțiunea dintre dispozitivul ajutoarelor de stat în sectorul serviciilor de interes economic general (SIEG) și orientările pentru ajutoarele de stat destinate salvării și restructurării întreprinderilor aflate în dificultate. Cadrul Uniunii Europene pentru ajutoarele de stat sub forma compensațiilor pentru obligația de serviciu public (2011) ⁽⁵⁾ stipulează – în mod regretabil – că „ajutorul acordat prestatorilor de SIEG aflați în dificultate va fi evaluat în conformitate cu Liniile directoare comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate” (punctul 9). În mod concret, aceasta înseamnă că o întreprindere în dificultate care ar putea fi viabilă dacă recurge la compensații pentru furnizarea de SIEG ar trebui – în virtutea acestei dispoziții – să intre sub incidența regimului de ajutoare de stat destinate salvării și restructurării întreprinderilor aflate în dificultate, în ciuda faptului că acest regim este greoi din punct de vedere administrativ și presupune apelul la ajutoare de stat. Ca atare, Comitetul recomandă amendarea textului de la punctul 9 al Cadrului Uniunii Europene pentru ajutoarele de stat sub forma compensațiilor pentru obligația de serviciu public;

20. se opune posibilității de a restrânge domeniul de aplicare a orientărilor la întreprinderi ce fac obiectul procedurilor oficiale de insolabilitate, dat fiind că salvarea unei întreprinderi insolubile implică riscuri juridice foarte mari și că o salvare încununată de succes reprezintă, în special pentru IMM-uri, o excepție și că, oricum, metoda cea mai eficientă este abordarea dificultăților întreprinderilor înainte de intervenția procedurilor colective;

21. consideră că distincția între ajutoarele pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor (punctele 15 și 16) poate fi păstrată în forma sa actuală;

22. propune introducerea unor praguri *de minimis* pentru notificarea ajutoarelor de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor. O astfel de măsură ar permite excluderea apriorică a ajutoarelor care nu determină efecte de denaturare a concurenței și ar reprezenta și o contribuție importantă la reducerea sarcinii administrative ce împovărează serviciile Comisiei și, totodată, statele membre și autoritățile locale și regionale. Aceste praguri minime specifice ajutoarelor de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor ar putea fi stabilite la o valoare de garanție de 200 000 EUR pentru IMM-uri și de 500 000 EUR pentru celelalte întreprinderi. Dacă este necesar, ajutoarele pentru salvare și restructurare ar putea fi incluse în domeniul de aplicare al Regulamentului general de exceptare pe categorii de ajutoare (RGEC), atunci când ele sunt destinate IMM-urilor. Această măsură ar permite autorităților publice să ofere o soluție rapidă la situațiile dificile cu care se confruntă aceste întreprinderi care, date fiind dimensiunile lor reduse, nu afectează sau afectează în mică măsură concurența și schimburile din cadrul pieței interne;

Ajutorul de salvare

23. solicită prelungirea perioadei maxime pentru măsurile de ajutorare pentru salvare, stabilită în prezent la șase luni (punctul 25). Într-adevăr, experiența practică arată că această perioadă este adesea prea scurtă în raport cu complexitatea elaborării unui plan de continuare, mai ales atunci când acest plan se face prin preluarea activelor. Pe de altă parte, trebuie să se țină seama de perioada de investigare de către Comisie a planurilor de restructurare, care se poate întinde pe câteva luni; uneori poate să treacă un an între notificarea ajutorului și luarea deciziei de către Comisie. Ca atare, propune ca perioada maximă pentru măsurile de ajutorare pentru salvare să fie stabilită la șase luni și să poată fi prelungită o singură dată, pentru alte șase luni;

Măsuri compensatorii

24. consideră că efectele negative ale măsurilor compensatorii, sub forma cesionării activelor, trebuie luate mai bine în considerare de către Comisie. Într-adevăr, în situația actuală, întreprinderea care beneficiază de ajutor poate fi constrânsă să renunțe la anumite active esențiale pentru dezvoltarea sa ulterioară. Pe de altă parte, măsurile compensatorii pot produce un efect negativ asupra concurenței în cazul în care este posibil să determine o restrângere a ofertei pe piața relevantă. De aceea, Comitetul solicită o examinare a fiecărui caz în parte, pe baza unei analize de piață concentrate pe denaturările efective ale concurenței, și recomandă ca măsurile compensatorii sub forma vânzărilor de active să se concentreze pe segmentele de piață caracterizate de supracapacitate;

25. consideră că măsurile compensatorii care impun anumite comportamente ce corespund unor opțiuni manageriale sau strategice ale întreprinderii, precum interzicerea cheltuielilor de extindere și achizițiile, interzicerea publicității etc. ar trebui să fie mai bine valorificate cu titlu de contrapartidă;

26. se declară favorabil stabilirii unor măsuri compensatorii specifice pentru contribuțiile excepționale ale autorităților publice, între care interzicerea vărsării de dividende în timpul perioadei de restructurare. Este vorba nu doar de o exigență morală, ci și de necesitatea prevenirii unui eventual efect de transfer al sarcinii financiare a restructurării de la capitalul privat către stat;

27. propune aplicarea prin analogie la ajutoarele de stat de la nivel național, regional și local a clauzei de eternitate a operațiilor, definită la articolul 57 din actualul Regulament general privind fondurile structurale. Astfel, acest articol prevede recuperarea sumelor acordate ca ajutoare în cazul în care investiția nu este menținută timp de cinci ani sau, în cazul IMM-urilor, timp de trei ani. Întreprinderea care a făcut obiectul unei proceduri de recuperare ca urmare a unei delocalizări nu mai poate beneficia de fonduri structurale;

⁽⁵⁾ JO C 8, 11.1.2012, p. 15–22.

28. consideră că participațiile subcontractanților sau ale angajaților întreprinderii ar trebui să poată fi cuprinse în calculul propriilor contribuții, în măsura în care se deosebesc clar de orice formă de ajutor și dovedesc încrederea părților interesate în viabilitatea propriei întreprinderi;

Contribuția întreprinderii

29. declară că principiul contribuției întreprinderii rămâne indispensabil pentru responsabilizarea acesteia. Cu toate acestea, consideră că pragurile actuale (*punctul 44*) pentru întreprinderile de dimensiuni medii (cel puțin 40%) și cel pentru întreprinderile mari (cel puțin 50%) sunt greu de atins de întreprinderile aflate în dificultate și nu țin seama de trăsăturile financiare specifice din sectoarele respective. Ca atare, Comisia ar trebui să înlocuiască pragurile actuale cu un interval cuprins între o rată minimă de 20% pentru întreprinderile de dimensiuni medii și una de 30% pentru întreprinderile mari, astfel încât să se poată dispune de o marjă de apreciere adaptată la situația întreprinderii respective;

Suma maximă acordată ca ajutor ce cumulează ajutorul pentru salvare și pentru restructurare în cazul aceleiași întreprinderi

30. consideră că suma maximă admisă acordată ca ajutor (pentru salvare și pentru restructurare) aceleiași întreprinderi, care fusese stabilită în 2007 la 10 milioane EUR, trebuie ridicată la 15 milioane EUR, pentru a ține seama de inflație și de alți factori relevanți (printre altele, de impactul asupra PIB-ului și șomajului);

Analiză contrafactuală

31. consideră că analiza contrafactuală prezentată în anexa actuală la orientări nu este adaptată la necesitatea unor termene de reacție foarte scurte. Astfel, în perioada foarte scurtă de pregătire a planului de salvare și/sau de restructurare, modelarea științifică a diverselor scenarii posibile nu poate avea prioritate în raport cu soluțiile rapide așteptate de clienți, furnizori, partenerii financiari sau de angajați. Prin urmare, se propune eliminarea anexei la orientări.

Bruxelles, 11 aprilie 2013

Președintele
Comitetului Regiunilor
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Avizul Comitetului Regiunilor privind sprijinul UE pentru schimbări durabile în societățile aflate în tranziție

(2013/C 139/05)

COMITETUL REGIUNILOR

- împărtășește opinia Comisiei conform căreia UE ar trebui să se mobilizeze în vederea formulării unui răspuns cuprinzător, orientat și pe termen lung pentru sprijinirea reformei în țările în tranziție, în scopul stabilizării și realizării unor schimbări reale, sustenabile și a unor structuri democratice de durată;
- arată că autoritățile locale și regionale, care au o experiență vastă în elaborarea și punerea în aplicare a politicii în domeniul furnizării serviciilor publice esențiale, ar trebui să joace un rol esențial în procesul schimbării durabile din societățile aflate în tranziție;
- observă existența următoarelor obstacole în calea realizării depline a potențialului autorităților locale și regionale în țările partenere: absența autonomiei financiare și competențe bugetare reduse; un nivel scăzut de dezvoltare a democrației locale, a transparenței și a participării cetățenești; o cunoaștere limitată a posibilităților de ajutor disponibile pentru autoritățile locale și regionale în cadrul programelor UE; absența capacităților pentru a lua parte la programe și proiecte UE;
- subliniază posibilitatea – creată de Comitetul Regiunilor – a implementării unor instrumente de sprijin pentru politica UE în statele vecine, și anume o platformă de cooperare între autoritățile locale și regionale, sub forma Adunării autorităților locale și regionale din zona euromediteraneeană (ARLEM) și a Conferinței autorităților locale și regionale din Parteneriatul estic (CORLEAP);
- recomandă extinderea participării la programele TAIEX, astfel încât să fie cuprinse autoritățile locale și regionale din țările interesate;
- intenționează să sprijine formarea ALR din țările în tranziție, în scopul îmbunătățirii capacităților locale. CoR va demara un dialog pe această temă cu Fundația Europeană de Formare și cu alte părți interesate;
- menționează colaborarea strânsă dintre Comitet și Comisia Europeană cu privire la elaborarea unui Atlas al cooperării descentralizate și organizarea anuală de către CoR a unei conferințe privind cooperarea descentralizată.

Raportor	Maciej KOBYLŃSKI (PL-PSE), primarul localității Słupsk
Document de referință	Comunicarea comună către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Sprijinul UE pentru schimbări durabile în societățile aflate în tranziție JOIN(2012) 27 final

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL REGIUNILOR

Observații generale

1. salută comunicarea comună a Comisiei și a Înalțului Reprezentant privind sprijinul UE pentru schimbări durabile în societățile aflate în tranziție, care analizează formele de sprijin de până în prezent și formulează o propunere de îmbunătățire a sprijinului acordat de UE țărilor partenere aflate în tranziție, adică țărilor care suferă reforme politice, sociale și economice de anvergură;

2. împărtășește opinia Comisiei conform căreia UE ar trebui să se mobilizeze în vederea formulării unui răspuns cuprinzător, orientat și pe termen lung pentru sprijinirea reformei în țările în tranziție, în scopul stabilizării și realizării unor schimbări reale, sustenabile și a unor structuri democratice de durată. Acest lucru este deosebit de important deoarece procesele de tranziție nu înregistrează întotdeauna un succes imediat și prezintă, în cazul în care eșuează, riscul izbucnirii unor crize și al punerii în pericol a stabilității țării sau a întregii regiuni;

3. subliniază că evenimentele care au loc în țările vecine UE, cum ar fi tulburările sociale violente și schimbările politice din țările arabe din 2011, au un impact direct asupra statelor membre UE. Din această perspectivă, este nevoie să se acorde mai multă atenție vecinilor UE aflați în proces de tranziție și este necesar în special un angajament deplin din partea țărilor UE și a instituțiilor de la toate nivelurile;

4. salută abordarea mai precisă și mai orientată cu privire la utilizarea instrumentelor de sprijin pentru societățile aflate în tranziție, pe baza nevoilor, circumstanțelor și caracteristicilor lor politice, economice și culturale specifice;

5. subliniază necesitatea de a implica autoritățile locale și regionale în măsurile de sprijinire a schimbărilor durabile în societățile în tranziție;

6. reiterează afirmația din avizul său CdR 732/2012, conform căreia asumarea răspunderii de către actorii locali și

promovarea democrației locale presupun încredere în sistemul politic și în reprezentanții acestuia. Printr-o structură descentralizată sunt create instituții mai legitime și mai eficiente. Acesta este cel mai important mijloc pentru a crea o legătură mai strânsă între autorități și cetățeni. Procesele deschise de luare a deciziilor în conformitate cu principiul subsidiarității contribuie la asumarea de către cetățeni a principiilor democratice, ceea ce constituie o condiție prealabilă pentru o societate pluralistă și tolerantă;

7. observă că partenerii neguvernamentali și administrațiile locale și regionale joacă un rol esențial în punerea efectivă în aplicare a politicilor de promovare a guvernanței democratice, a drepturilor omului, a bunăstării economice și sociale și a păcii și stabilității în moduri care stimulează reformele durabile în plan social, economic și politic, precum și reformele din domeniul protecției mediului și cele care vizează integrarea regională;

8. subliniază că autoritățile locale și regionale au un rol important de jucat în schimbul de experiență și în reunirea diverselor modele de tranziție, deoarece dețin cunoștințe și o experiență valoroasă în domenii importante pentru țările partenere, cum ar fi punerea în aplicare a proiectelor de cooperare transfrontalieră. Autoritățile locale și regionale ar trebui deci recunoscute ca actori-cheie în politica de extindere, de vecinătate și de dezvoltare;

9. confirmă principalele observații din avizul său privind revizuirea politicii europene de vecinătate (CdR 198/2011) ⁽¹⁾;

10. salută propunerea ca UE să-și intensifice dialogul și coordonarea cu alți parteneri neguvernamentali, inclusiv cu autoritățile locale;

Sprijin pentru stabilirea condițiilor necesare pentru o tranziție reușită

11. salută recunoașterea rolului-cheie al societății civile, al sprijinului public amplu și al angajamentului față de procesele de reformă, reușita tranziției și dialogul politic, lucruri în a căror structură joacă un rol important autoritățile locale și regionale și ONG-urile;

⁽¹⁾ Revizuirea politicii europene de vecinătate, aviz al Comitetului Regiunilor, 14 și 15 decembrie 2011 (CIVEX-V-023).

12. arată că autoritățile locale și regionale, care au o experiență vastă în elaborarea și punerea în aplicare a politicii în domeniul furnizării serviciilor publice esențiale, cum ar fi sănătatea publică, educația, gestionarea deșeurilor și a apei, antreprenoriatul local, transportul și infrastructura, mediul și resursele naturale și agricultura, ar trebui să joace un rol esențial în procesul schimbării durabile din societățile aflate în tranziție;

13. observă că autoritățile locale și regionale sunt răspunzătoare – în aceeași măsură ca și autoritățile naționale – pentru dezvoltarea și protecția democrației reale, a educației civice, a transparenței și a respectului față de drepturile omului;

14. își reiterează recomandările făcute în declarația și în rezoluția ⁽²⁾ sa din 2011 privind vecinătatea sudică (țările mediteraneene), și anume că este foarte important să se includă nivelurile de guvernare local și regional în acțiunea UE în beneficiul acestei regiuni, deoarece construirea democrației și a tranziției democratice începe în primul rând la nivelul cetățeanului și nu poate fi impusă de sus în jos. Asumarea proceselor la nivel local și angajamentul de a lucra pentru binele comunității locale, de la orașe și administrații locale până la societatea civilă, sunt procese de o importanță deosebită pentru menținerea stabilității democratice, care își are rădăcinile în societate;

15. recomandă punerea unui accent mai ferm pe realizarea bunei guvernante și pe consolidarea guvernantei de la nivel subnațional, precum și pe guvernanta pe mai multe niveluri. Comitetul a prezentat guvernanta pe mai multe niveluri ca fiind acțiunea coordonată a Uniunii Europene, a statelor membre și a autorităților locale și regionale, bazată pe parteneriat și destinată elaborării și implementării politicilor UE ⁽³⁾. O guvernanta eficientă pe mai multe niveluri în țările vecine UE care se află în tranziție se poate realiza acordând autorităților locale și regionale din aceste țări acces direct la finanțarea prin programele UE;

16. observă că autoritățile locale și regionale ale țărilor din Europa centrală și de Est care sunt membre ale UE reprezintă, în multe cazuri, exemple de realizare cu succes a unor procese de tranziție sistematice, politice, sociale și, în sens general, economice. Realizările acestor țări, dar și problemele cu care s-au confruntat unele dintre acestea, pot fi sursă de inspirație și pot contribui la dezvoltarea unor modele adecvate pentru realizarea reformelor în statele aflate în tranziție. Prin urmare,

este nevoie ca autoritățile locale și regionale ale statelor care au aderat la UE în 2004 și 2007 să fie considerate drept actori principali în procesul schimbului de experiențe cu statele partenere;

17. atrage atenția asupra necesității participării autorităților locale și regionale în activitățile de la nivel național și internațional, în vederea definirii și punerii în aplicare a politicilor de sprijinire a unor schimbări durabile în societățile în tranziție;

18. subliniază importanța autorităților locale și regionale în contextul relațiilor externe, dat fiind că administrația locală joacă și ar trebui să joace un rol important în acest domeniu;

19. scoate în evidență nevoile și cerințele administrațiilor locale din statele în tranziție, asupra cărora dorește să atragă atenția guvernelor naționale și instituțiilor europene și internaționale. Comitetul face apel la Comisia Europeană să implice nivelurile de guvernare subnaționale în dezbaterile cu guvernele naționale în țările aflate în tranziție;

20. observă existența următoarelor obstacole în calea realizării depline a potențialului autorităților locale și regionale în țările partenere: absența autonomiei financiare și competențe bugetare reduse; un nivel scăzut de dezvoltare a democrației locale, a transparenței și a participării cetățenești; o cunoaștere limitată a posibilităților de ajutor disponibile pentru autoritățile locale și regionale în cadrul programelor UE; absența capacităților pentru a lua parte la programe și proiecte UE. Desigur, aceste trăsături se aplică în măsuri diferite de la o țară la alta. Reducerea acestor obstacole necesită sprijin: reforme ale administrației publice, inclusiv a autorităților locale și regionale; dezvoltarea în mai mare măsură a participării cetățenilor la conceperea politicilor și a parteneriatului la nivel local; schimburi de experiență și dezvoltarea colaborării cu omologi din UE în domenii importante pentru autoritățile locale și regionale; consolidarea capacităților pentru participarea la programe și proiecte UE;

21. observă că, dacă UE dorește să îmbunătățească capacitatea administrativă în statele vizate de politica europeană de vecinătate (PEV), chestiune de importanță vitală pentru majoritatea acestora, autoritățile locale și regionale trebuie implicate în această politică. Dezvoltarea capacităților și educarea autorităților locale și regionale din țările în tranziție este deosebit de importantă în acest sens, deoarece politicienii și reprezentanții administrației locale pot contribui, cu ajutorul unor competențe și cunoștințe îmbunătățite, la crearea unor autorități eficiente, deschise și transparente;

⁽²⁾ Declarația Președinției CoR din 7 martie 2011 cu privire la evenimentele din țările sud-mediteraneene. Rezoluția din 12 mai 2011 pe tema „Gestionarea impactului și consecințelor revoluțiilor din zona Mediteranei”.

⁽³⁾ Cartea albă a Comitetului Regiunilor privind guvernanta pe mai multe niveluri, aviz din proprie inițiativă al Comitetului Regiunilor din 17 și 18 iunie 2009 (CONST-IV-020).

22. subliniază că, prin cooperarea cu autoritățile locale și regionale din țările vizate de extindere și de politica de vecinătate, Comitetul Regiunilor are ocazia de a promova obiectivele acestei politici. Grupurile de lucru și comitetele consultative mixte, CORLEAP și ARLEM joacă un rol esențial în această cooperare;

Instrumente de sprijin

23. salută încercarea de a îmbunătăți sistemul de stimulente și constrângeri printr-o stabilire mai precisă și mai eficientă a condiționalităților;

24. observă că stimulentele și condițiile pentru statele vizate de extindere și de politica de vecinătate, precum și alocarea fondurilor și a sprijinului ar trebui să fie corelate strâns cu progresul pe calea reformei, inclusiv în ceea ce privește descentralizarea și implicarea autorităților locale și regionale în guvernare, la nivelul corespunzător al procesului de decizie;

25. subliniază posibilitatea, creată de Comitetul Regiunilor, a implementării unor instrumente de sprijin pentru politica UER în statele vecine, și anume o platformă de cooperare între autoritățile locale și regionale, sub forma Adunării autorităților locale și regionale din zona euromediteraneeană (ARLEM) și a Conferinței autorităților locale și regionale din Parteneriatul estic (CORLEAP);

26. observă că ARLEM aduce, într-o serie de domenii, o contribuție importantă la aprofundarea cooperării dintre UE și țările mediteraneene, în special în ceea ce privește dezvoltarea urbană, gestionarea locală a apei, energia din surse regenerabile și întreprinderile mici și mijlocii. Adunarea a ajutat la aducerea cooperării mediteraneene în atenția publicului și i-a conferit acesteia o expresie practică;

27. subliniază totodată potențialul CORLEAP, ale cărei principale priorități de acțiune le constituie reforma administrației publice, descentralizarea fiscală și cooperarea teritorială, chestiuni de importanță deosebită pentru statele aflate în tranziție, care se află în procesul de realizare a unei guvernări durabile, eficiente și credibile la toate nivelurile;

28. salută accentul pus pe importanța Facilității pentru societatea civilă (CSF), ca element vital al mecanismelor nou-înființate pentru statele care fac parte din politica de vecinătate;

29. atrage atenția asupra faptului că UE trebuie să sprijine constant rolul și poziția asociațiilor naționale de autorități locale din țările partenere, ca purtători de cuvânt colectivi ai

autorităților locale. Instituționalizarea și dezvoltarea capacităților asociațiilor de ALR-uri din țările aflate în tranziție va consolida democrația locală și guvernarea pe mai multe niveluri;

30. solicită înființarea unor puncte de contact pentru autoritățile locale și regionale din delegațiile UE în țările partenere, acolo unde nevoia de sprijin este cea mai urgentă;

31. precizează că, deja de mulți ani, numeroase autorități locale și regionale europene sunt implicate în proiecte de cooperare descentralizată cu omoloagele lor din țările partenere. Pentru a facilita această cooperare, a reuni într-un singur loc proiecte finanțate de autoritățile locale și regionale UE și pentru a identifica noi proiecte, este pus la dispoziție începând cu decembrie 2011 Portalul cooperării descentralizate pentru dezvoltare, creat împreună de Comisia Europeană și de Comitetul Regiunilor;

32. observă că programele TAIEX și cele de înfrățire, utilizate pe scară largă de către UE pentru a aduce țările partenere mai aproape de UE, reprezintă un bun exemplu de instrumente practice și bine orientate;

33. recomandă extinderea participării la programele TAIEX, astfel încât să fie cuprinse autoritățile locale și regionale din țările interesate. Importanță este dezvoltarea proiectelor de înfrățire și a proiectelor TAIEX între autorități locale și regionale din UE și din țările partenere. Aceasta se va reflecta în îmbunătățirea guvernării din țările partenere și într-o înțelegere mai clară a importanței structurilor de guvernare pe mai multe niveluri, atât în UE, cât și în țările vizate de politica europeană de vecinătate;

34. intenționează să sprijine formarea ALR din țările în tranziție, în scopul îmbunătățirii capacităților locale. CoR va demara un dialog pe această temă cu Fundația Europeană de Formare și cu alte părți interesate;

35. va analiza posibilitatea de a implica țările în tranziție în programe similare Instrumentului pentru administrația locală, un program TAIEX aflat în prezent la dispoziția țărilor candidate și potențial candidate, menit să promoveze cunoștințele cu privire la UE și procedurile sale;

Rolul cooperării la nivel local și regional

36. subliniază necesitatea sporirii eforturilor pentru implicarea nivelului local de guvernare, atât în UE, cât și în țările partenere, ca parte a dialogului cu aceste țări;

37. subliniază nevoia de a se recunoaște rolul decisiv al autorităților locale și regionale atât din UE, cât și din țările partenere, în elaborarea politicilor și strategiilor menite să sprijine schimbarea durabilă în societățile aflate în tranziție;

38. atrage atenția asupra necesității de a sprijini toate formele de schimb între autoritățile locale și regionale din UE și din țările partenere: parteneriatele între localități, cooperarea tehnică și consolidarea capacităților. Țările aflate în tranziție trebuie să aibă acces la instrumente UE pentru înființarea unor parteneriate durabile între autoritățile locale și regionale;

39. în conformitate cu avizul său CdR 198/2011⁽⁴⁾, subliniază importanța și valoarea specifică a contactelor sociale dintre autoritățile locale din UE și din țările vecine acesteia. Esențială este implicarea sectorului terțiar și a

grupurilor sociale, pentru a completa cooperarea oficială dintre autoritățile locale și regionale. Acest lucru necesită instrumente speciale, constituind un element important al politicii de vecinătate;

40. subliniază că, mulțumită cooperării cu autoritățile locale și regionale din țările vizate de extindere și de politica de vecinătate (de ex. grupurile de lucru și comitetele consultative mixte, CORLEAP și ARLEM), Comitetul contribuie în mod activ la sprijinirea de către UE a schimbării durabile în societățile în tranziție și ajută la promovarea obiectivelor de comunicare;

41. observă colaborarea strânsă dintre Comitet și Comisia Europeană cu privire la elaborarea unui Atlas al cooperării descentralizate și organizarea anuală de către CoR a unei conferințe privind cooperarea descentralizată.

Bruxelles, 11 aprilie 2013

*Președintele
Comitetului Regiunilor*
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽⁴⁾ Revizuirea politicii europene de vecinătate, aviz al Comitetului Regiunilor, 14 și 15 decembrie 2011 (CIVEX-V-023).

Avizul Comitetului Regiunilor privind strategia de extindere și principalele provocări în perioada 2012-2013

(2013/C 139/06)

COMITETUL REGIUNILOR

- evidențiază că procesul de extindere urmărește depășirea divizării continentului și furnizarea unei contribuții la unificarea pașnică a acestuia. Din punct de vedere politic, extinderea UE a ajutat la găsirea de răspunsuri la o serie de provocări majore precum desființarea regimurilor dictatoriale și căderea comunismului. Ea a consolidat democrația, drepturile omului și stabilitatea pe continent. Din punct de vedere economic, extinderea a contribuit la creșterea prosperității și competitivității, permițând Uniunii largite să răspundă mai bine provocărilor globalizării;
- dorește să fie reținut faptul că una dintre prioritățile politice majore ale CoR este de a asigura succesul procesului de extindere. Pentru Comitetul Regiunilor, rolul reprezentanților locali și regionali în procesul de extindere este fundamental;
- se străduiește să faciliteze sarcina autorităților locale și regionale în țările candidate pentru a le pregăti să facă față responsabilităților ce le vor reveni în viitor în cadrul Uniunii Europene, pentru a obține recunoașterea rolului pe care îl joacă și pentru a stabili și dezvolta contacte și relații de cooperare cu omologii lor din UE;
- UE ar trebui să încurajeze țările candidate să se asigure că competențele delegate reflectă nivelul de responsabilitate care trebuie asumat atunci când se pune în aplicare acquis-ul comunitar la nivel local și regional; în același timp, aceste responsabilități ar trebui sprijinite prin mijloace financiare adecvate. În lipsa acestora, ALR rămân incapabile să implementeze reformele în mod corespunzător;
- prin urmare, subliniază faptul că țările candidate trebuie să-și dezvolte în continuare modelele de guvernanță;
- evidențiază experiența extrem de pozitivă a programului privind Instrumentul pentru administrație locală (Local Administration Facility - LAF), coordonat în colaborare cu DG Extindere, Biroul TAIEX din cadrul Comisiei Europene, care contribuie la o cunoaștere mai bună a impactului concret al Uniunii Europene la nivel local și regional;

Raportor	Luc VAN DEN BRANDE (PPE-BE), președintele Biroului de legătură Flandra-Europa
Document de referință	Comunicarea Comisiei către Consiliu și Parlamentul European: Strategia de extindere și principalele provocări în perioada 2012-2013 COM(2012) 600 final

I. RECOMANDĂRI

COMITETUL REGIUNILOR

Contextul politic și semnificația extinderii pentru autoritățile locale și regionale și pentru CoR

1. subliniază că prezentul aviz trebuie privit în contextul angajamentului istoric al Comisiei în procesul de extindere. Avizul va dezvolta mesajul politic al CoR privind strategia de extindere a UE către țările din Balcanii de Vest (Croatia, Muntenegru, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Serbia, Albania, Bosnia și Herțegovina, Kosovo ⁽¹⁾), Turcia și Islanda;

2. evidențiază că procesul de extindere urmărește depășirea divizării continentului și furnizarea unei contribuții la unificarea pașnică a acestuia. Din punct de vedere politic, extinderea UE a ajutat la găsirea de răspunsuri la o serie de provocări majore precum desființarea regimurilor dictatoriale și căderea comunismului. Ea a consolidat democrația, drepturile omului și stabilitatea pe continent. Din punct de vedere economic, extinderea a contribuit la creșterea prosperității și competitivității, permițând Uniunii largite să răspundă mai bine provocărilor globalizării;

3. subliniază importanța unei politici reale de informare și de comunicare descentralizate cu privire la acesta, în special în vederea întăririi dialogului civic și politic între Uniunea Europeană și țările candidate;

4. dorește să fie reținut faptul că una dintre prioritățile politice majore ale CoR este de a asigura succesul procesului de extindere. Pentru Comitetul Regiunilor, rolul reprezentanților locali și regionali în procesul de extindere este fundamental;

5. subliniază că perspectiva aderării la Uniune facilitează realizarea unor reforme politice și sociale în țările candidate și le oferă cetățenilor acestora noi oportunități, cu atât mai necesare în actuala perioadă de criză;

6. atrage atenția asupra faptului că procesul de extindere trebuie să rămână în continuare credibil și să beneficieze de sprijinul opiniei publice atât în Uniunea Europeană, cât și în țările (potențial) candidate. Pentru crearea de legături durabile între cetățeni și UE, este fundamental ca în acest proces să fie implicați atât cetățenii țărilor candidate, cât și cei ai actualelor state membre. Sprijinul pentru integrarea europeană în țările candidate constituie o resursă esențială. Instituțiile europene nu trebuie să considere acest sprijin ca pe ceva de la sine înțeles, ci să încerce să exploateze această resursă pentru a îmbunătăți legitimitatea publică a UE în ansamblul ei;

7. este conștient de faptul că reformele politice și sociale aflate în desfășurare în țările candidate nu pot fi aplicate forțat, ci doar cu respectarea diversității și a descentralizării autentice;

8. se străduiește să faciliteze sarcina autorităților locale și regionale în țările candidate pentru a le pregăti să facă față responsabilităților ce le vor reveni în viitor în cadrul Uniunii Europene, pentru a obține recunoașterea rolului pe care îl joacă și pentru a stabili și dezvolta contacte și relații de cooperare cu omologii lor din UE;

9. dorește ca, prin strategia sa în materie de relații externe să promoveze dialogul politic și cooperarea economică și/sau culturală între autoritățile regionale și locale din țările candidate și potențial candidate, pe de o parte, și statele membre din UE, pe de altă parte. Comitetul Regiunilor reprezintă un important loc de întâlnire și un forum util pentru acești actori în cadrul UE;

10. constată că, în rapoartele sale intermediare, Comisia Europeană acordă o atenție insuficientă reformelor care furnizează un nou cadru legal autorităților locale și regionale din țările candidate. UE ar trebui să încurajeze țările candidate să se asigure că competențele delegate reflectă nivelul de responsabilitate care trebuie asumat atunci când se pune în aplicare acquis-ul comunitar la nivel local și regional; în același timp, aceste responsabilități ar trebui sprijinite prin mijloace financiare adecvate. În lipsa acestora, ALR rămân incapabile să implementeze reformele în mod corespunzător;

⁽¹⁾ Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu Rezoluția 1244/99 a Consiliului de Securitate al ONU și cu Avizul CIJ privind declarația de independență a Kosovo.

11. consideră că succesul integrării unor noi state membre în UE depinde în mare parte de măsura în care acestea vor reuși să pună în aplicare, la toate nivelurile de organizare politică și administrativă, *acquis-ul* comunitar existent – precum și de modul în care sunt puse în aplicare aceste dispoziții – fără a uita că autoritățile locale și regionale au de jucat un rol esențial în administrarea programelor și fondurilor europene. Prin urmare, rolul autorităților locale și regionale nu ar trebui limitat la punerea în aplicare a unor măsuri și decizii adoptate la nivel național sau la difuzarea în rândul cetățenilor a informațiilor privind procesul de extindere;

12. subliniază că guvernanta pe mai multe niveluri, o înțemeiată pe principiul subsidiarității și care constă în parteneriatul dintre toate nivelurile de guvernanta și implicarea acestora, reprezintă un element esențial al integrării europene și, de aceea, orice evaluare a procesului de extindere trebuie să analizeze dacă acesta promovează guvernanta pe mai multe niveluri. Aceste elemente trebuie să se regăsească nu numai în viitoarea politică regională și de coeziune, ci și în realizarea pieței unice, în viitoarele politici în materie de mediu, schimbări climatice și energie, în viitoarea politică agricolă comună și viitoarea politică maritimă, în programul de la Stockholm, politica de vecinătate și, nu în cele din urmă, în realizarea Strategiei Europa 2020 și a celor șapte inițiative emblematice în parteneriat, prin intermediul pactelor teritoriale;

Observații generale

13. își exprimă satisfacția cu privire la faptul că strategia de extindere a Comisiei Europene pentru perioada 2012-2013 pune un accent important pe criteriile bunei guvernante, respectiv respectarea statului de drept, independența sistemului judiciar, eficiența administrației publice, combaterea corupției și a crimei organizate, dezvoltarea societății civile și libertatea presei;

14. salută analiza aprofundată și evaluarea generală efectuate de Comisie, dar ar aprecia ca aceasta să formuleze sugestii mai clare cu privire la modalitățile de rezolvare a disfuncționalităților în aplicarea *acquis-ului*;

15. subliniază încă o dată că rolul reprezentanților locali și regionali în procesul de extindere este extrem de important, prin urmare încurajează țările candidate să continue eforturile de descentralizare și regionalizare, care să faciliteze, totodată, atât politica în materie de informare descentralizată și comunicare, cât și dialogul civil și politic între Uniunea Europeană și cetățenii din țările candidate;

16. prin urmare, subliniază faptul că țările candidate trebuie să-și dezvolte în continuare modelele de guvernanta, mai ales prin consolidarea responsabilităților autorităților locale și regionale și prin promovarea unor relații efective de cooperare între diversele niveluri de guvernare și între diversele țări și regiuni;

17. consideră că este necesară consolidarea capacității organismelor regionale și locale din domeniile legislativ, financiar și administrativ, astfel încât să poată fructifica la maximum asistența existentă pentru preaderare și să fie pregătite să aplice *acquis-ul* comunitar în mod sustenabil;

18. regretă faptul că, în ciuda repetatelor recomandări ale Comitetului, Comisia încă nu a furnizat o evaluare exhaustivă a stadiului punerii în aplicare a principiilor guvernantei pe mai multe niveluri în raportul privind extinderea; este conștient de faptul că în *acquis* nu există niciun capitol referitor la descentralizare în țările care doresc să adere la UE, dar sugerează să se stabilească o serie de parametri în acest sens, care să poată ghida țările care întreprind reforme;

19. totodată deplânge faptul că dimensiunea socială a procesului de extindere nu este tratată într-o măsură suficientă și solicită Comisiei ca, pe lângă reformele economice, să acorde importanță și reformelor sociale necesare în țările candidate;

20. recomandă încă o dată Comisiei ca, în cadrul viitoarelor sale rapoarte privind strategia de extindere, să abordeze mai în detaliu situația autonomiei regionale și locale, atrăgând astfel atenția țărilor candidate asupra necesității reformelor în materie de regionalizare și descentralizare, încurajând crearea unor niveluri de guvernanta subnaționale autonome;

21. evidențiază experiența extrem de pozitivă a programului privind Instrumentul pentru administrație locală (Local Administration Facility - LAF), coordonat în colaborare cu DG Extindere, Biroul TAIEX din cadrul Comisiei Europene, care contribuie la o cunoaștere mai bună a impactului concret al Uniunii Europene la nivel local și regional;

22. crede cu fermitate în necesitatea respectării principiului relațiilor de bună vecinătate între statele membre UE, statele candidate și alte state, precum și rolul și importanța dezvoltării cooperării transfrontaliere și interregionale dintre aceste țări;

23. consideră că protecția minorităților și respectarea drepturilor omului, care se numără printre valorile pe care se întemeiază Uniunea Europeană, trebuie să rămână elemente esențiale ale procesului de aderare la UE;

24. în acest context, subliniază importanța cooperării cu Consiliul Europei, și în special cu Congresul Autorităților Locale și Regionale din cadrul său, pe baza tuturor textelor relevante, precum Carta europeană a autonomiei locale;

Recomandări cu specific național**Croația**

25. salută aderarea Croației la UE la 1 iulie 2013, după cum prevede Tratatul de aderare;

26. salută faptul că alegerile parlamentare din decembrie 2011 s-au desfășurat într-un mediu pluralist și au fost gestionate eficient și transparent, dar subliniază că se impun îmbunătățiri în ceea ce privește actualizarea listei persoanelor cu drept de vot în vederea alegerilor locale și a alegerii deputaților croați în Parlamentul European, prevăzute pentru primăvara anului 2013;

27. reamintește Croației angajamentul asumat de a trata problemele bilaterale și regionale nesoluționate în spiritul relațiilor de bună vecinătate și prin aplicarea acordurilor internaționale obligatorii din punct de vedere juridic, inclusiv a celui privind aspectele de succesiune;

28. subliniază că trebuie acordată mai multă atenție capacităților administrative, în special la nivel local, pentru punerea în aplicare și monitorizarea reformei publice administrative. Trebuie depuse mai multe eforturi în ceea ce privește rolul administrațiilor locale și regionale în gestionarea viitoare a fondurilor structurale;

29. salută progresele înregistrate în ceea ce privește procesul de descentralizare, dar constată că acest proces este controlat în mod excesiv de autoritățile centrale;

30. solicită Comisiei ca, și după aderarea Croației la UE, să monitorizeze, să evalueze și să sprijine evoluțiile de la nivel subnațional și progresele în materie de descentralizare;

31. subliniază că atenția trebuie să se concentreze asupra unor măsuri preventive de combatere a corupției de la nivel local, în special în ceea ce privește achizițiile publice;

32. subliniază că mai sunt multe probleme de rezolvat în vederea reducerii inegalităților dintre regiuni și în materie de sănătate și în ceea ce privește dezvoltarea rurală favorabilă incluziunii.

Islanda

33. își exprimă satisfacția cu privire la faptul că instituțiile politice sunt stabile și cu privire la calitatea deosebită a autonomiei locale, care face parte integrantă din bogata tradiție democratică a țării. Această situație a fost consolidată recent printr-o nouă lege din ianuarie 2012, care prevede o consultare și mai aprofundată între guvern și autoritățile locale și regionale;

34. salută adoptarea câtorva măsuri importante în vederea consolidării finanțelor publice locale, ca urmare a crizei

economice din 2008, dar subliniază că, în ciuda acestei evoluții pozitive, capacitatea de elaborare și coordonare a politicii economice încă necesită îmbunătățiri la nivel local și central. De asemenea, repartizarea fondurilor de la nivel central către nivelul local necesită mai multă coordonare;

35. salută faptul că noua Constituție a făcut obiectul unui referendum consultativ la 20 octombrie 2012 și a întrunit două treimi din voturi. Constituția include, pentru prima oară, o secțiune privind guvernanța locală ⁽²⁾;

36. salută cu căldură înființarea unui comitet consultativ comun cu CoR, ca urmare a bunei colaborări cu Asociația autorităților locale din Islanda și, în plus, subliniază că va continua să sprijine consolidarea capacităților de la nivel local, de exemplu, în cadrul programului privind Instrumentul pentru administrație locală;

37. ar saluta încheierea în timp util a negocierilor de aderare ale Islandei, iar rezultatul să fie supus atenției poporului islandez pentru adoptarea unei decizii întemeiate pe o informare exactă privind acordul de aderare final convenit de Islanda și UE;

Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei

38. salută continuarea procesului de descentralizare guvernamentală, un element esențial al Acordului-cadru de la Ohrid, și adoptarea programului pentru punerea în aplicare a descentralizării și a autonomiei pentru perioada 2011-2014 și a planului de acțiune aferent;

39. subliniază că trebuie accelerată realizarea obiectivelor descentralizării și că sustenabilitatea financiară a autorităților locale rămâne principala provocare. Deși cota de TVA transferată la administrațiile locale a crescut la 4%, aceasta nu este încă suficientă pentru îndeplinirea corespunzătoare a sarcinilor care le revin;

40. evidențiază faptul că mecanismele de soluționare a decalajelor semnificative din domeniul serviciilor publice sunt limitate, autoritățile din mediul rural și cele de mici dimensiuni fiind cele mai dezavantajate;

41. își exprimă preocuparea cu privire la insuficiența capacității administrative și de gestionare pentru punerea în aplicare a acquis-ului UE. Acest lucru este vizibil în punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației în materie de protecția mediului la nivel central și local. În domeniul calității apei, s-au înregistrat foarte puține progrese;

42. evidențiază că pot fi raportate unele progrese în domeniul politicii regionale și al coordonării instrumentelor structurale. Gestionarea programelor IPA trebuie îmbunătățită pentru asigurarea absorbției la timp a fondurilor UE;

⁽²⁾ <https://webspace.utexas.edu/elkinszs/web/CCP%20Iceland%20Report.pdf>

43. subliniază că este esențial să se mențină relații de bună vecinătate și să se găsească o soluție acceptabilă pentru ambele părți în ceea ce privește denumirea țării;

44. recomandă autorităților publice de la diferite niveluri de guvernare locală să coopereze cu organizațiile societății civile, care au nevoie să fie consolidate și să beneficieze de un grad mai mare de independență față de orice influență politică;

45. dorește să-și exprime îngrijorarea în legătură cu polarizarea politică și etnică din FYROM, care riscă să pună în pericol stabilitatea țării, precum și elanul necesar pentru realizare reformelor politice;

Turcia

46. evidențiază faptul că perioada de consultări pentru noua Constituție a încurajat un anumit grad de interacțiune cu societatea civilă locală și cu cetățenii – ceea ce constituie un fapt îmbucurător –, însă este îngrijorat de lipsa de transparență în ceea ce privește modul în care aceste dezbateri au fost preluate în cadrul procesului de redactare și modul de selectare a părților publicate pe internet, care a făcut ca atât cetățenii Turciei, cât și actorii de pe plan internațional (inclusiv CoR) să urmărească cu dificultate evoluția situației;

47. regretă faptul că procesul de delegare a competențelor la nivel regional și local stagnează și este îngrijorat de faptul că, potrivit anumitor informații, există autorități locale alese și primari supuși intimidării sau urmăririi penale cu motivație politică. Consiliile municipale (menite să încurajeze participarea cetățenilor la guvernarea locală) nu au fost utilizate eficient în majoritatea orașelor. În plus, faptul că, în 2011, o serie de decrete-lege au recentralizat competențele din domenii precum amenajarea teritoriului și renovarea urbană este un semn că procesul de descentralizare nu a fost încă lansat cu fermitate. Deși guvernul turc a consacrat mult timp reformării administrației publice, acest lucru nu s-a făcut într-un mod care să avantajeze autoritățile locale și regionale, în special în sud-estul țării;

48. își manifestă nemulțumirea cu privire la nerespectarea în totalitate a angajamentelor care decurg din protocolul adițional din cadrul acordului de asociere UE-Turcia și invită insistent Turcia să înceapă punerea în aplicare integrală și nediscriminatorie a angajamentelor respective, subliniind că orice întârziere suplimentară poate avea noi consecințe asupra procesului de extindere;

49. salută schimbarea de atitudine manifestată de Consiliul UE în ceea ce privește posibila deschidere a capitolului 22 al negocierilor privind politica regională și coordonarea instrumentelor structurale și speră ca acest semnal pozitiv să se traducă printr-o normalizare a procesului de negociere dintre Turcia și Uniunea Europeană;

50. regretă faptul că, la toate nivelurile statului există încă serioase deficiențe în ceea ce privește libertatea religioasă, drepturile femeilor, drepturile minorităților – în special cea kurdă – egalitatea de gen, precum și drepturile fundamentale privind libertatea de expresie și libertatea presei, ceea ce pune într-un con de umbră legislația orientată către reformă;

51. încurajează dialogul demarat între guvernul turc și reprezentanți ai kurzilor din Turcia;

52. ia act cu satisfacție de punerea în aplicare a „agendei pozitive” în conformitate cu cadrul de negociere și cu concluziile relevante ale Consiliului și ale Consiliului European;

53. regretă lipsa unui angajament din partea Turciei și a celorlalte părți aflate în conflict de a găsi, în cadrul Organizației Națiunilor Unite, al rezoluțiilor Consiliului de Securitate al ONU și al principiilor și valorilor întemeietoare ale UE, o soluție acceptabilă cu privire la chestiunea ocupării ilegale a părții de nord a Ciprului. De asemenea, cere guvernului turc să sprijine concret negocierile desfășurate sub auspiciile Secretarului General al ONU și să întreprindă acțiuni în favoarea unei soluții cuprinzătoare a problemei cipriote, în acest sens fiind necesar să-și retragă imediat forțele armate din Cipru, să regleze problemele rămase în ceea ce privește chestiunea coloniștilor și să permită restituirea zonei interzise Famagusta locuitorilor săi legitimi, în temeiul Rezoluției 505 (1984) a Consiliului de Securitate al ONU;

54. observă că, pe de o parte, a fost introdusă o legislație orientată către reformă, dar că, pe de altă parte, aceasta este umbră de încălcarea libertății presei și a libertății de expresie;

55. salută înființarea unui serviciu Ombudsman independent în Turcia, care trebuie implementat în mod corespunzător;

56. subliniază că transparența, responsabilitatea și mecanismele de participare trebuie consolidate la nivel local și încurajează combaterea perseverentă a corupției, în special la nivelul autorităților locale;

57. dorește să sublinieze că o cooperare continuă la nivel subnațional va fi avantajoasă atât pentru Turcia, cât și pentru UE. Prin urmare, își subliniază angajamentul de a acorda Grupului de lucru pentru relațiile cu Turcia al Comitetului Regiunilor să statutul de Comitet consultativ mixt;

Munte negru

58. salută promulgarea legii privind organizarea teritorială a Muntenegrului și modificarea legii privind autonomia, în scopul îmbunătățirii transparenței, eficienței și responsabilității administrației de la nivel local;

59. subliniază că Muntenegru are nevoie de consolidarea capacității administrative în cadrul structurilor IPA existente și de pregătirea acestora în vederea creșterii capacității de absorbție a fondurilor de preaderare;

60. constată că una dintre principalele probleme de la nivel local este lipsa personalului calificat, prin urmare este posibil ca responsabilitățile asumate în virtutea procesului de descentralizare să nu poată fi duse la îndeplinire;

61. regretă că nu s-au înregistrat progrese în domeniul protecției sociale și că absorbția în mediul urban a refugiaților, a persoanelor strămutate în interiorul țării (PSI) și a minorităților etnice rămâne problematică; în domeniul descentralizării administrative și fiscale a serviciilor sociale progresele sunt nesemnificative;

62. recomandă intensificarea eforturilor de prevenire și combatere a corupției în domeniile identificate ca vulnerabile: autonomia locală, amenajarea teritoriului, achizițiile publice, privatizarea, educația și cultura;

63. salută inaugurarea, în 2012, a Comitetului consultativ mixt CoR-Muntenegru și speră într-o colaborare reciproc avantajoasă cu autoritățile locale și regionale din Muntenegru în următorii ani;

Serbia

64. observă cu satisfacție că Constituția Serbiei garantează cetățenilor dreptul la autonomie regională și locală, dar, pe de altă parte, regretă discrepanța substanțială dintre principiile consfințite prin lege și punerea lor în practică;

65. regretă faptul că anumite măsuri adoptate de guvernul central, și anume reducerea contribuțiilor acordate autorităților locale, îngreunează încă și mai mult îndeplinirea de către acestea a sarcinilor care le revin;

66. subliniază că, în ceea ce privește autonomia locală, legislația privind finanțarea locală trebuie clarificată și pusă în aplicare în mod corespunzător pentru a asigura predictibilitatea acestei finanțări;

67. regretă faptul că Consiliul național pentru descentralizare este în continuare inactiv și că nu se recurge într-o măsură suficientă la consultarea autorităților locale în cadrul procesului decizional privind dezvoltarea unei noi legislații sau modificarea legislației existente cu impact la nivel local;

68. subliniază că capacitatea de administrare și de gestionare de la nivel local este slabă și că există în continuare disparități semnificative între administrațiile locale. Regretă faptul că Legea funcționarilor publici nu se aplică funcționarilor din domeniul administrației locale;

69. salută progresele înregistrate în domeniul politicii regionale și al coordonării instrumentelor structurale. Observă că Serbia a parcurs etapele pregătitoare pentru gestionarea descentralizată a IPA în ceea ce privește patru componente și subliniază că trebuie îmbunătățită capacitatea adecvată de implementare, în special în elaborarea unui set de proiecte solide pe baza unor strategii relevante;

70. constată cu satisfacție că societatea civilă joacă un rol considerabil în viața socială, economică și politică a acestei țări, dar și în promovarea valorilor democratice, subliniind totodată importanța societății civile pe plan local, precum și în cadrul procesului decizional;

Albania

71. salută progresele înregistrate de Albania în ceea ce privește îndeplinirea criteriilor politice de aderare la UE. Constată cu satisfacție îmbunătățirea dialogului politic dintre guvern și opoziție și subliniază că desfășurarea cu succes a alegerilor legislative din 2013 are o importanță esențială pentru funcționarea normală a instituțiilor democratice fundamentale. Încurajează guvernul și opoziția din Albania să restabilească și să întrețină un dialog politic constructiv pentru consolidarea bunei funcționări și a independenței instituțiilor democratice fundamentale. Îndeamnă autoritățile publice albaneze să-și intensifice eforturile pentru promovarea și implementarea reformelor necesare pentru procesul de preaderare, în special în ceea ce privește drepturile omului, egalitatea între bărbați și femei, protecția minorităților și a drepturilor de proprietate, combaterea corupției și a crimei organizate și urmărirea unei politici constructive în domeniul migrației;

72. este de acord cu analizele Comisiei Europene conform cărora nu s-a înregistrat niciun progres în ceea ce privește reforma administrației teritoriale. Legea privind amenajarea teritoriului din 2009 a fost implementată extrem de lent. Se pare că există un decalaj din ce în ce mai mare între regiuni în ceea ce privește potențialul de dezvoltare economică și socială. Acest aspect trebuie abordat cât mai urgent;

73. constată că, în numeroase cazuri, micile administrații locale nu sunt viabile din punct de vedere economic. Procesul decizional de la nivel local nu este transparent, iar organizațiile societății civile și celelalte părți interesate nu sunt consultate;

74. subliniază că, în ceea ce privește finanțarea, în special prin încasarea veniturilor la buget, autoritățile locale nu au înregistrat progrese din 2011. De asemenea, subliniază necesitatea consolidării capacității autorităților locale și regionale în ceea ce privește gestionarea veniturilor bugetare, controlul sistemelor operaționale și controlul fondurilor aparținând Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA);

75. salută crearea unui serviciu Ombudsman și recomandă autorităților albaneze să pună la dispoziția acestei instituții mijloacele de funcționare necesare;

76. evidențiază faptul că există semnale încurajatoare potrivit cărora disensiunile politice profunde, care au obstrucționat reformele politice de-a lungul timpului, par să se atenueze; prin urmare, încurajează cele două asociații care reprezintă autoritățile locale și regionale (Asociația orașelor din Albania și Asociația comunelor din Albania) să-și intensifice cooperarea pe toate temele relevante și să împiedice subminarea reprezentării;

77. subliniază că, deși s-au înregistrat unele progrese îmbucurătoare în domeniul politicii regionale și al coordonării instrumentelor structurale, sunt necesare eforturi suplimentare în acest sens;

Bosnia și Herțegovina

78. recunoaște faptul că Bosnia și Herțegovina încă este o țară cu „un sistem internațional de guvernare și securitate”, ceea ce înseamnă că, pentru moment, nici chiar instituțiile naționale centrale nu poartă responsabilitatea deplină a procesului politic și legislativ, cu atât mai puțin autoritățile locale și regionale;

79. subliniază că actuala situație politică din Bosnia și Herțegovina are un impact negativ asupra capacității țării de a avea un unic punct de vedere asupra chestiunilor europene. De asemenea, constată că, din cauza impasului politic și instituțional, Bosnia și Herțegovina nu-și poate îndeplini obligațiile în ceea ce privește autonomia locală și regională. Unul dintre rezultatele acestei situații este faptul că „funcționarea autonomiei locale a fost grav afectată”, ceea ce „face imposibilă orice formă de descentralizare în această țară”. Fragmentarea din ce în ce mai mare a țării și a populației pe motive etnice amplifică neîncrederea în autoritățile locale;

80. regretă că sistemul complex de guvernare și blocajul instituțional au drept consecință o legislație nestandardizată în mod corespunzător la nivelul entităților bosniace, ceea ce împiedică în special soluționarea chestiunilor presante, cum ar fi combaterea traficului de persoane;

81. recomandă crearea unui mecanism de coordonare între diversele niveluri de guvernare pentru transpunerea, aplicarea și respectarea legislației UE, astfel încât țara să se poată exprima unitar în legătură cu chestiunile europene și să poată utiliza eficient fondurile de preaderare;

82. aprobă faptul că raportul Comisiei Europene salută alinarea în mare măsură la Carta europeană a autonomiei locale a legislației de la nivelul entităților, aspect care trebuie considerat pozitiv. Cu toate acestea, trebuie semnalat faptul că Bosnia și Herțegovina nu a semnat Protocolul adițional la Carta europeană a autonomiei locale cu privire la dreptul de a participa la activitățile autorităților locale⁽³⁾;

83. sprijină descentralizarea sistemului judiciar. Pe de altă parte, regretă că nu s-a progresat suficient în domeniul administrației publice, unde, în prezent, problema pare a fi slaba coordonare dintre diferitele niveluri de administrare și lipsa de sprijin public în aplicarea reformelor;

84. salută toate inițiativele ce vizează îmbunătățirea protecției drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special adoptarea modificării Constituției Cantonului Sarajevo, în conformitate cu hotărârea Marii Camere a Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Sejdić-Finci, acordând astfel minorităților etnice și persoanelor cu etnie nedeclarată posibilitatea de a-și forma propriul grup independent în cadrul Adunării și face apel la toate nivelurile de autoritate din Bosnia și Herțegovina să adopte modificări similare;

85. își exprimă satisfacția cu privire la faptul că, în octombrie 2012, alegerile locale au fost bine pregătite și s-au desfășurat în ordine și în conformitate cu standardele pentru alegeri democratice ale Consiliului Europei și ale comunității internaționale, chiar dacă administrația electorală de la nivel local este extrem de politizată;

86. observă cu satisfacție că dezvoltarea societății civile este sprijinită în continuare de Facilitatea pentru societatea civilă – o organizație UE înființată în 2008 pentru a sprijini organizațiile societății civile – printr-un proiect intitulat „Consolidarea democrației locale”;

Kosovo

87. salută progresele semnificative realizate în ultimii ani în domeniul descentralizării și eforturile întreprinse de Ministerul Administrației Publice Locale în vederea asigurării unei monitorizări mai eficiente a structurilor de guvernare locală, dar consideră că trebuie continuate eforturile de punere în aplicare a descentralizării, cum ar fi consolidarea administrației de la nivel local;

88. observă cu satisfacție că Kosovo dispune de un sistem avansat de administrație locală, care le oferă cetățenilor posibilitatea de a participa la procesul decizional de la nivel local; acest lucru este reflectat de faptul că cetățenii din Kosovo sunt, în general, mulțumiți de autoritățile lor locale și de modul în care acestea își exercită funcțiile;

89. solicită ca Kosovo să demonstreze cu claritate că depune eforturi în vederea combaterii corupției și a crimei organizate;

90. recomandă utilizarea la nivel local a unor proceduri de planificare bazate pe realități concrete în chestiunile administrative și procesele de alocare bugetară; Autoritățile locale au nevoie de orientări adaptate pentru a-și consolida propria capacitate administrativă;

(3) <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1925863&Site=Congress&BackColorInternet=e0cee1&BackColorIntranet=e0cee1&BackColorLogged=FFC679>

91. recunoaște faptul că proaspăt înființatele comune cu majoritate sârbă se confruntă cu provocări specifice din cauza dimensiunilor reduse și necesită asistență suplimentară de la nivel central pentru a-și asigura sustenabilitatea;
92. solicită tuturor părților implicate să găsească soluții constructive la provocările specifice cu care se confruntă procesul de descentralizare în partea de nord a Kosovo, pentru a oferi cetățenilor servicii de calitate;
93. subliniază că, în cadrul unui acord de stabilizare și asociere (ASA), Kosovo ar trebui să respecte și să pună în aplicare principiile democratice de guvernare printr-un aparat executiv adecvat și mai eficace la toate nivelurile de administrație.

Bruxelles, 11 aprilie 2013

Președintele
Comitetului Regiunilor
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Avizul Comitetului Regiunilor privind valorificarea cloud computingului în Europa

(2013/C 139/07)

COMITETUL REGIUNILOR

- întâmpină cu satisfacție Comunicarea Comisiei pe tema exploatării potențialelor cloud computingului și apreciază că, prin aceasta, Comisia pledează pentru adoptarea unor soluții tehnologice inovatoare. CoR consimte că potențialele cloud computingului se situează dincolo de progresul tehnologiei informației, că ar putea influența în mod pozitiv piața forței de muncă, ar putea îmbunătăți egalitatea de șanse și ar putea crea noi locuri de muncă;
- atrage atenția că unul din cele mai mari obstacole în utilizarea cloud computingului în sectoarele public și privat îl reprezintă nesiguranța cu privire la legile și reglementările care trebuie respectate în cazul alegerii acestei tehnologii; printre acestea trebuie menționate, de exemplu, legile naționale și europene privind protecția datelor cu caracter personal, reglementările legate de protecția socială și asistența medicală, normele contabile etc. În același timp, există anumite probleme și riscuri legate și de securitatea datelor, care trebuie abordate;
- salută cele trei acțiuni-cheie lansate de Comisie, însă consideră că acestea trebuie completate cu măsuri concrete care să se concentreze pe sporirea cunoștințelor utilizatorilor, deoarece acest lucru crește cererea de pe piațe, contribuie la consolidarea poziției Europei în cadrul concurenței de la nivel mondial, reduce asimetriile dintre consumatorii și furnizorii de servicii în ceea ce privește riscurile și, în plus, contribuie la repartizarea în mod mai proporționat între aceștia a avantajelor ce decurg din răspândirea noii tehnologii. Aceste măsuri concrete ar trebui să se concentreze și pe promovarea educației și culturii informatice;
- crede că ar fi util dacă Comisia ar putea asigura interconectarea și interoperabilitatea cloudurilor create deja sau în curs de instituire, la nivelul statelor membre, respectiv la nivel regional și eventual local, prin intermediul posibilităților oferite de standardizare. În acest context, se poate insista în mod deosebit pe compatibilitatea registrelor administrațiilor publice, care a fost menționată anterior.

Raportor	dl Gábor BIHARY (HU-PSE), membru al Consiliului general al orașului Budapesta
Document de referință	Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Valorificarea cloud computingului în Europa
	COM(2012) 529 final

I. OBSERVAȚII GENERALE

COMITETUL REGIUNILOR

1. întâmpină cu satisfacție Comunicarea Comisiei pe tema exploatarea potențialelor cloud computingului și apreciază că, prin aceasta, Comisia pledează pentru adoptarea unor soluții tehnologice inovatoare. CoR consimte că potențialele cloud computingului se situează dincolo de progresul tehnologiei informației, că ar putea influența în mod pozitiv piața forței de muncă, ar putea îmbunătăți egalitatea de șanse și ar putea crea noi locuri de muncă;

2. în același timp, subliniază că este necesar să se țină seama de efectele pe care le-ar putea avea răspândirea noii tehnologii asupra regiunilor și a categoriilor sociale defavorizate, precum și de eventualele sale efecte negative asupra obiectivelor coeziunii sociale și teritoriale. Un asemenea factor de risc ar putea fi, de exemplu, asimetria dintre actorii regionali și globali în ceea ce privește avantajele care decurg din facilitarea accesului la piețe;

3. atrage atenția că unul din cele mai mari obstacole în utilizarea cloud computingului în sectoarele public și privat îl reprezintă nesiguranța cu privire la legile și reglementările care trebuie respectate în cazul alegerii acestei tehnologii; printre acestea trebuie menționate, de exemplu, legile naționale și europene privind protecția datelor cu caracter personal, reglementările legate de protecția socială și asistența medicală, normele contabile etc. În același timp, există anumite probleme și riscuri legate și de securitatea datelor, care trebuie abordate;

4. constată cu regret că abordările privind sectorul public și planul parteneriatului propus pentru cloud computing nu țin cont în mod corespunzător de autoritățile locale și regionale, în ciuda faptului că activitățile multora dintre acestea ar putea contribui la strategie prin lecții utile și exemple demne de urmat, ignorând faptul că anumite autorități locale sau regionale sunt implicate în calitate de furnizori de servicii în realizarea și funcționarea infrastructurii de cloud computing;

5. subliniază că este de o importanță crucială să se întreprindă o acțiune coordonată, cu implicarea tuturor nivelurilor de guvernare, astfel încât Europa să poată realiza progrese substanțiale în domeniul cloud computingului;

6. ia notă de faptul că, pentru ca întreprinderile europene să își poată îndeplini rolul pe care îl au în realizarea strategiei care

urmează să transforme Europa într-un vârf de lance, este indispensabilă elaborarea unor forme de susținere în cadrul concurenței mondiale;

7. consideră că este important ca, în cadrul punerii în aplicare a cloud computingului, să se țină cont de aspectele legate de durabilitate, având în vedere faptul că o utilizare mai bună a capacităților instrumentelor informatice duce la o exploatare mai eficientă a resurselor. În schimb, CoR consideră că este util ca strategia să conțină, și în acest domeniu, elemente active privind efectele indirecte și să aibă în vedere, de exemplu, și sporirea nivelului de utilizare a energiei din surse regenerabile în aprovizionarea sistemelor de cloud computing;

8. indică faptul că este o cale foarte lungă de la existența teoretică a „super-cloudului” până la realizarea și aplicarea acestuia, astfel încât să îi fie valorificate potențialele, iar instrumentele importante în această direcție sunt sporirea cunoștințelor consumatorilor prin dezvoltarea educației și culturii informatice;

9. își exprimă îngrijorarea că, în Comunicare, nu este tratată în mod corespunzător legătura dintre strategie și alte chestiuni relevante, precum securizarea procesării datelor, reglementarea drepturilor de autor sau răspândirea accesibilității și portabilității datelor;

10. subliniază faptul că, odată ce au fost luate măsurile necesare pentru agenda digitală, s-ar putea accelera răspândirea cloudului. Chiar dacă consumatorii utilizează deja în prezent acele servicii de cloud computing oferite de furnizorii de servicii în cadrul modelelor comerciale solicitate de consumatorii finali, experiențele au dovedit, în același timp, că însăși lipsa protecției datelor și nivelul nesatisfăcător de instruire a consumatorilor au reprezentat de multe ori cauza pentru care cei care utilizează aceste tehnologii fără prudență și cunoștințe adecvate pot suferi prejudicii;

11. salută cele trei acțiuni-cheie lansate de Comisie, însă consideră că acestea trebuie completate cu măsuri concrete care să se concentreze pe sporirea cunoștințelor utilizatorilor, deoarece acest lucru crește cererea de pe piețe, contribuie la consolidarea poziției Europei în cadrul concurenței de la nivel mondial, reduce asimetriile dintre consumatorii și furnizorii de servicii în ceea ce privește riscurile și, în plus, contribuie la repartizarea în mod mai proporționat între aceștia a avantajelor ce decurg din răspândirea noii tehnologii. Aceste măsuri concrete ar trebui să se concentreze și pe promovarea educației și culturii informatice;

II. OBSERVAȚII SPECIFICE ȘI PROPUNERI

Deschiderea unui drum prin jungla standardelor

12. sprijină propunerea Comisiei privind procesul de standardizare, regretând, în același timp, că acest lucru nu are loc pe fondul unui cadru organizațional și de reglementare adecvat;

13. consideră că este important ca procesul de standardizare propus să fie completat prin intermediul unor pași concreți, care să permită, în domeniul interconectării registrelor administrațiilor publice de exemplu, identificarea în cadrul cloudului;

14. își exprimă îngrijorarea cu privire la faptul că propunerea Comisiei nu ține cont într-o măsură suficientă de furnizorii de servicii existenți deja în sectorul public și pe piață, precum și de structurile și infrastructurile de servicii create de aceștia;

15. reamintește faptul că una din cauzele lipsei de încredere în cloud computing o reprezintă nereglementarea domeniului portabilității datelor și lipsurile care decurg de aici;

16. atrage atenția că, în materie de standardizare și certificare, este necesar să se definească mai concret cine va autoriza organismele de certificare și în ce mod și să se stabilească dacă elaborarea reglementărilor privind certificarea va avea loc la nivelul statelor membre sau la nivelul Uniunii;

Clauze contractuale și condiții sigure și echitabile

17. consideră importantă dorința Comisiei de a reglementa contractele încheiate între furnizorii de servicii și consumatori, în special în ceea ce privește restricționarea furnizorilor de servicii, din cauza existenței posibilității de abuz de putere;

18. atrage atenția că utilizatorii solicită aplicații care să aibă la bază o procedură unică de accesare, deoarece ar fi ușor de utilizat; cu toate acestea, îndeplinirea unor astfel de exigențe nu se poate face în detrimentul securității, mai ales în cazul tranzacțiilor financiare. Nu poate fi ocolită reglementarea acestor chestiuni în viitorul apropiat;

19. atrage atenția că o parte considerabilă a pericolelor din spațiul virtual ar putea fi înlăturată prin intermediul unui sistem de identificare eficace, cu ajutorul căruia utilizatorii să poată stabili clar identitatea actorilor din spațiul virtual;

20. subliniază că, pentru răspândirea culturii audiovizuale, cloudul oferă, deja în prezent, oportunități excelente; în același timp, însă, nu este rezolvată problema drepturilor de autor și a reproducerii conținuturilor;

21. salută elaborarea unor directive comune în materie de protecție a datelor, având în vedere în special faptul că această chestiune este vitală pentru răspândirea utilizării cloud computingului. Comitetul regretă, în același timp, că Comisia nu abordează problematica plăților și a facturilor online, care nu poate fi evitată în momentul utilizării comerciale a cloud computingului;

22. consideră că este necesară o detaliere mai amplă a acelor scenarii care permit o evaluare a serviciilor oferite prin intermediul cloud computingului, precum și integrarea acestei evaluări în contractele de furnizare a serviciilor;

Parteneriat european pentru cloud, dialog internațional

23. salută ideea parteneriatului european pentru cloud (*European Cloud Partnership*);

24. sprijină dialogul internațional în domeniul serviciilor pe bază de cloud computing și consideră că este important să se accentueze că, având în vedere evoluția dinamică a acestui domeniu, este necesară armonizarea globală a strategiilor elaborate sau în curs de elaborare, atât din punct de vedere legal, cât și din punct de vedere tehnologic;

25. atrage atenția asupra riscurilor existente la adresa protecției datelor cu caracter personal în situațiile în care serverele de cloud computing sunt situate în afara UE;

26. crede că ar fi util dacă Comisia ar putea asigura interconectarea și interoperabilitatea cloudurilor create deja sau în curs de instituire, la nivelul statelor membre, respectiv la nivel regional și eventual local, prin intermediul posibilităților oferite de standardizare. În acest context, se poate insista în mod deosebit pe compatibilitatea registrelor administrațiilor publice, care a fost menționată anterior;

27. consideră că este important dialogul cu organismele de standardizare care se ocupă și de tehnologia de cloud computing (de exemplu, ISO, ETSI);

Sporirea cunoștințelor utilizatorilor

28. salută importanța pe care Comisia o acordă transformării serviciilor publice, astfel încât acestea să corespundă exigențelor secolului al XXI-lea; în același timp însă atrage atenția asupra necesității de a adopta rapid măsuri și în acest domeniu, pentru a face față decalajului digital;

29. atrage atenția că decalajul digital poate fi redus numai printr-o educație specifică, având în vedere faptul că, într-o societate bazată pe cunoaștere, însușirea tehnologiilor stă la baza cunoașterii și răspândirii noilor tehnologii;

30. consideră că este necesar ca cetățenii europeni ai secolului al XXI-lea să știe să utilizeze în mod priceput și eficient tehnologiile ce le stau la dispoziție. Un bun mijloc de a realiza acest lucru ar putea fi extinderea, în continuare, a posibilităților oferite de permisul european de conducere a calculatorului (ECDL);

31. atrage atenția că, din punct de vedere tehnologic, cloud computingul oferă, deja în prezent, posibilitatea de răspândire la scară largă a învățării online. Pentru a se putea face progrese în acest domeniu, este necesar să se abordeze aspectele legate de reglementare și de drepturile de autor;

III. ALTE OBSERVAȚII ȘI PROPUNERI

32. consideră că este oportun ca, în cadrul stabilirii principiilor de atribuire a contractelor, Comisia să sprijine sectorul public; consideră, de asemenea, că este important ca regiunile mai puțin dezvoltate să nu fie ajutate doar în faza de elaborare, ci și la obținerea finanțării necesare;

33. accentuează că este de neconceput exploatarea potențialelor cloud computingului fără dezvoltarea consecventă a pieței unice a serviciilor de telecomunicații, care necesită adoptarea unor măsuri la nivel european în domeniul tarifelor pentru transferul de date în roaming;

34. consideră că este necesară stabilirea în detaliu care sunt serviciile administrative care trebuie neapărat cuprinse în cloudul european, ca de exemplu cele din domeniul identificării.

Bruxelles, 11 aprilie 2013

*Președintele
Comitetului Regiunilor*
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Avizul Comitetului Regiunilor privind descentralizarea în Uniunea Europeană și rolul autonomiei locale și regionale în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor UE

(2013/C 139/08)

COMITETUL REGIUNILOR

- înțelege prin descentralizare suma tuturor măsurilor luate la nivel politic pentru a consolida rolul autorităților subnaționale în procesul de luare a deciziilor la nivel național și european și pentru a realiza un transfer al competențelor de la nivelul administrației centrale către instituții aflate la nivel local și regional;
- nutrește convingerea că administrațiile locale și regionale funcționale și descentralizarea eficientă ar trebui să se bazeze pe principiile subsidiarității, proporționalității și guvernancei pe mai multe niveluri;
- este convins că, în calitate de principiu politico-juridic, subsidiaritatea reprezintă o forță motrice decisivă pentru descentralizare, pentru că astfel competențele sunt localizate la nivelul la care pot fi puse cel mai bine în practică;
- observă că criza economică și financiară a dovedit a avea o funcție de catalizator pentru reforme și schimbări; astfel, în unele state au avut loc procese de reorganizare teritorială a autorităților locale și regionale, realizându-se uneori modificări considerabile în organizarea instituțională a structurilor de putere;
- atrage atenția asupra faptului că un proces de descentralizare coerent nu poate fi încununat cu succes decât atunci când transferul de competențe către autoritățile subnaționale este acompaniat de o alocare corespunzătoare de mijloace financiare;
- în lumina observației că regiunile care se finanțează mai ales din resurse proprii reușesc să gestioneze fondurile disponibile într-o manieră responsabilă și dispun, prin urmare, de bugete publice solide, recomandă statelor membre să se bazeze într-o mai mare măsură pe resursele financiare proprii decât pe sistemele de transfer;
- scoate în evidență legătura pozitivă între descentralizare și o politică regională solidă și durabilă la nivel european;
- subliniază că o viziune de viitor pentru Europa trebuie să includă nivelul regional și local, în condițiile în care legitimitatea Uniunii Europene derivă, între altele, din legitimitatea nivelurilor subnaționale;
- recomandă depunerea unor eforturi comune de către toate nivelurile de guvernare în vederea depășirii crizei europene a datoriilor publice și solicită o participare cu drepturi egale a autorităților locale și regionale la elaborarea planurilor de reformă europene și naționale.

Raportor:	Prof. Franz SCHAUSBERGER (AT-PPE), delegat al landului Salzburg la Comitetul Regiunilor
Document de referință	

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL REGIUNILOR

Avantajele descentralizării

1. înțelege prin descentralizare suma tuturor măsurilor luate la nivel politic pentru a consolida rolul autorităților subnaționale în procesul de luare a deciziilor la nivel național și european și pentru a realiza un transfer al competențelor de la nivelul administrației centrale către instituții aflate la nivel local și regional;

2. recunoaște că nu există nicio obligație pentru statele membre ale UE de a opta pentru un anumit model de structură instituțională sau pentru descentralizarea, transferul sau partajarea competențelor între diferitele modele de guvernare; dorește însă să evidențieze totodată că UE, în special prin articolul 4 alineatul (2) din Tratatul UE, respectă, de asemenea, autonomia locală și/sau regională;

3. atrage atenția asupra faptului că, în multe domenii politice, nivelul descentralizat de execuție este considerabil mai eficient, atât din punct de vedere al costurilor, cât și din punct de vedere al calității și apropierii de cetățeni a serviciului;

4. subliniază importanța procesului de identificare a cetățenilor europeni cu regiunile și orașele lor, precum și rolul decisiv al acestora ca o contrapondere la internaționalizarea din ce în ce mai accentuată, care a dus la anonimizarea piețelor forței de muncă și a relațiilor economice;

5. este convins că descentralizarea și instituțiile locale și regionale care stau la baza acestora contribuie în mod decisiv la reducerea disparităților economice și sociale existente între regiunile Europei, putând astfel fi diminuat impactul negativ al exodului rural din regiunile sărace către aglomerările urbane și al migrării dintr-un stat membru în altul, care slăbește piața forței de muncă;

6. mulțumește Congresului autorităților locale și regionale al Consiliului Europei (CALRE) și diferitelor părți interesate pentru

participarea lor la consultare și pentru contribuțiile lor și analizele elaborate de experți furnizate;

Răspunderea fundamentală a CoR cu privire la monitorizarea descentralizării

7. subliniază faptul că, în calitate de reprezentant al autorităților subnaționale (adică locale și regionale) în cadrul procesului legislativ și decizional de la nivelul UE, este răspunzător de monitorizarea aplicării principiului subsidiarității, fiind foarte interesat de evaluarea constantă a situației descentralizării în UE și în țările implicate în procesul de aderare;

8. semnalează că, în avizul său adoptat recent cu privire la dezvoltarea unei culturi europene a guvernării pe mai multe niveluri, care a fost elaborat în continuarea Cărții albe a CoR pe aceeași temă, și-a anunțat intenția de a urmări cu atenție procesul de descentralizare în statele membre și în țările implicate în procesul de aderare;

9. consideră că lucrările detaliate și sistematice efectuate pe această temă de Consiliul localităților și regiunilor europene și de CALRE reprezintă o confirmare a propriilor eforturi în acest sens și intenționează să utilizeze rezultatele obținute de cele două organizații pentru activitatea sa;

10. reamintește că ultimul aviz elaborat de Comitetul Regiunilor pe această temă datează din 7 iulie 2005 și că, între timp, au avut loc importante modificări și evoluții de ordin instituțional, politic și juridic cu privire la descentralizare în UE;

Evoluția descentralizării în Europa de la publicarea ultimului aviz pe această temă în 2005

11. constată că Tratatul de la Lisabona din 2009 a dus la consolidarea principiului subsidiarității și la ancorarea identității regiunilor și localităților în tratat, ceea ce a încurajat apoi mai multe state membre să planifice sau să implementeze reforme instituționale pentru o descentralizare mai cuprinzătoare și pentru o consolidare a nivelului local și regional;

12. constată, prin urmare, că, în general, descentralizarea a luat amploare în majoritatea statelor membre. CoR este însă profund îngrijorat de tendințele antagoniste din unele state membre, în care autonomia financiară a autorităților locale și regionale sau autonomia administrativă a nivelului local au fost reduse în mod substanțial;

13. constată însă în același timp că atât criza financiară și economică izbucnită în 2009, cât și criza datoriilor publice începută în 2010 au avut efecte negative asupra procesului de intensificare a descentralizării și că raportul dintre statele naționale și instituțiile europene a suferit modificări, cu repercusiuni inclusiv asupra nivelului subnațional;

14. în acest context, constată cu satisfacție că – nu în ultimul rând ca urmare a inițiativei CoR – conceptul de guvernanță pe mai multe niveluri s-a impus în dezbaterile politice europene, fapt care ar putea contribui de asemenea la combaterea unor eventuale tendințe negative cu privire la descentralizare;

15. semnalează că în unele state membre care au aderat la UE începând cu 2004, procesul de transformare legat de descentralizare nu a fost încheiat în întregime și este, prin urmare, conștient că unele din aceste state, precum și statele din cadrul Parteneriatului estic se confruntă cu provocări majore pentru a-și putea continua dezvoltarea economică și socială în vederea creșterii prosperității;

16. constată că ultimele extinderi au arătat că insuficienta implicare a autorităților locale și regionale în procesul de integrare a pus atât guvernele naționale, cât și instituțiile europene în fața unor provocări și probleme majore în ceea ce privește punerea în practică a politicilor UE și realizarea reformelor necesare, ceea ce, în ultimă instanță, i-a afectat și pe cetățenii Europei;

17. constată cu satisfacție că, de la adoptarea Cartei europene a autonomiei locale de către Consiliul Europei în 1985, marea majoritate a membrilor Consiliului Europei și toate statele membre ale UE au ratificat această Cartă, care urmărește garantarea și consolidarea autonomiei locale în Europa, pe baza principiilor democrației, apropierea de cetățeni și descentralizării;

18. a salutat și a sprijinit inițiativa Consiliului Europei pentru o Cartă europeană a democrației regionale și prezentarea unui proiect în acest sens cu ocazia Congresului din 2008, care urmărește stabilirea principiilor fundamentale ale democrației regionale în Europa; regretă faptul că această inițiativă a fost blocată de câteva țări membre ale Consiliului Europei, dar recunoaște că miniștrii responsabili pentru administrația locală și regională au reușit, în 2009, să adopte cel puțin Cadrul de referință pentru democrația regională;

Descentralizarea și criza financiară

19. observă cu mare atenție că, în contextul repercusiunilor actualei crize economice și financiare, repartizarea competențelor, în special chestiunea descentralizării fiscale, a ajuns și ea în centrul dezbaterii publice la nivel național și european – deseori plecându-se de la presupunerea eronată că comportamentul nivelului subnațional este unul din factorii care obstrucționează atingerea obiectivelor bugetare la nivel național, în ciuda faptului că statele naționale sunt principalele responsabile de criză;

20. observă cu îngrijorare transformarea crizei financiare, izbucnită în 2009, într-o criză a datoriilor publice, care reprezintă o amenințare considerabilă pentru economia reală din regiuni și orașe, cu efecte negative inclusiv asupra echilibrului social din statele membre;

21. Comitetul Regiunilor observă cu preocupare starea autonomiei locale și regionale în unele țări europene, cauzată de reformele întreprinse în vederea raționalizării administrației locale și regionale și a asigurării viabilității acestora. În multe state membre, criteriile de natură economică, care primează în contextul actualei crize economice și financiare, au dus la denaturarea temelior democratice ale autonomiei locale și regionale, slăbind-o profund;

22. se opune categoric ideii ca actuala criză economică și a datoriilor și măsurile de austeritate necesare în toată Europa să servească drept pretext în unele state pentru o centralizare sporită a competențelor, pentru o descentralizare fără finanțare adecvată și pentru simplificarea, reducerea sau chiar eliminarea structurilor subnaționale, ceea ce va duce în cele din urmă la slăbirea democrației locale și regionale; este vorba de o tendință bazată pe presupunerea eronată că serviciile publice vor deveni mai rentabile dacă sunt transferate la nivelul administrației centrale;

23. susține în schimb că, dat fiind că sunt instituțiile cele mai apropiate de cetățeni, autoritățile locale cunosc nevoile acestora și se află în poziția cea mai avantajoasă pentru a le defini și a răspunde la acestea în perioadă de criză;

24. respinge cu fermitate o astfel de politică, deoarece contravine principiului subsidiarității, conform căruia deciziile politice și în materie de reglementare trebuie luate la nivelul cel mai potrivit pentru atingerea obiectivelor urmărite și cât mai aproape de cetățean;

25. constată evoluții paralele și în țările care se pregătesc pentru aderarea la UE, respectiv în țările învecinate din Europa;

26. este obligat să constate că, în baza unor argumente economice legate de criza financiară și a datoriei, comasarea localităților este prezentată în foarte multe cazuri ca o modalitate pentru reducerea cheltuielilor, fără să existe întotdeauna o fundamentare suficientă prin studii și analize; admite însă și faptul că, în unele regiuni, comasarea localităților poate fi o strategie utilă, ținând cont, de exemplu, de schimbările demografice;

27. subliniază faptul că aceste raționamente nu trebuie să ignore posibila pierdere cauzată în acest mod a proximității față de cetățeni și că posibilitățile de a reduce cheltuielile prin cooperări transfrontaliere și între autorități locale și regionale trebuie să aibă prioritate. Desființarea unor localități prin comasare ar trebui să fie luată în considerare cu o prudență deosebită – ea poate fi o strategie utilă în regiuni, ținând cont, de exemplu, de schimbările demografice; în ceea ce privește cooperarea între autoritățile locale, este îngrijorat în legătură cu eforturile Comisiei Europene de a obstrucționa realizarea în comun a sarcinilor printr-o astfel de cooperare, cerințele depășind jurisprudența relevantă a Curții Europene de Justiție.

28. subliniază în acest context importanța înfrățirilor dintre localități, a rețelilor europene de orașe și regiuni și a programelor europene bilaterale și multilaterale de cooperare teritorială, precum și a Grupării europene de cooperare teritorială (GECT), instrumente care contribuie substanțial la simplificarea cooperării regiunilor și localităților în sectoare conexe cum ar fi serviciile de interes public, transporturile sau protecția mediului;

Situația actuală a descentralizării în Europa ⁽¹⁾

29. constată pe baza unor rapoarte recente că trei din cele 27 de state membre ale UE au, din punct de vedere formal, o structură federală, un stat membru este cvasi-federal, iar celelalte pot fi caracterizate drept state unitare cu forme de organizare diferite, unele dintre ele având o structură de organizare teritorială eterogenă în pofida statutului lor formal de stat unitar (sistem asimetric); constată că unsprezece state membre dispun de un singur nivel, nouă state dispun de două niveluri de guvernare, iar șapte sunt organizate în trei niveluri subnaționale;

30. observă cu mare atenție faptul că, în multe state, criza economică și financiară a dovedit a avea o funcție de catalizator pentru reforme și schimbări; astfel, în unele state au avut loc procese de reorganizare teritorială a autorităților locale și regionale, realizându-se uneori modificări considerabile în organizarea instituțională a structurilor de putere, fără ca aceste schimbări să meargă în mod obligatoriu în direcția unei descentralizări mai ample;

31. face trimitere la analizele efectuate la solicitarea CoR cu privire la situația actuală a descentralizării și repartizarea competențelor în statele membre;

Principii pentru organizarea autonomiei locale și regionale

32. nutrește convingerea că administrațiile locale și regionale funcționale și descentralizate eficient ar trebui să se bazeze pe principiile subsidiarității, proporționalității și guvernantei pe mai multe niveluri;

33. consideră că este extrem de important ca guvernanta locală și regională să fie exercitată de organe alese în mod democratic, reprezentative în sens amplu, care să fie obligate să își asume responsabilitatea față de cetățenii lor. Proximitatea față de cetățeni a unei astfel de politici reprezintă valoarea adăugată a democrației locale și regionale, întrucât buna guvernanta și transparența contribuie la legitimitatea și responsabilitatea structurilor locale și regionale, sporind încrederea în acestea;

34. consideră că este absolut necesar ca deciziile cu privire la inițierea de reforme în vederea descentralizării competențelor și resurselor financiare să corespundă așteptărilor și necesităților concrete ale cetățenilor și ale autorităților locale și regionale; admite însă și faptul că se pot organiza referendumuri în cazurile în care sunt justificate de importanța măsurilor care urmează să fie adoptate și în conformitate cu constituția statului membru respectiv;

35. constată cu satisfacție că integrarea europeană a contribuit substanțial la procesul de descentralizare regională și locală. În ceea ce privește țările candidate și țările Parteneriatului estic, descentralizarea dezbătută în prezent sau în curs de realizare în aceste țări poate contribui substanțial la însușirea mai rapidă și mai ușoară a acquis-ului comunitar și la dobândirea în cele din urmă a capacității de a-și îndeplini obligațiile care le revin în calitate de state membre ale UE;

36. în același timp, face trimitere la recunoașterea indirectă a democrației locale și regionale prin tratatele UE [articolul 10 TUE, articolul 20 alineatul (2) TFUE și articolul 40 din Carta drepturilor fundamentale ale UE], ceea ce demonstrează că UE, indiferent de neutralitatea sa principală față de structura instituțională a statelor membre, consideră că democrația locală și regională reprezintă un fundament al propriei sale legitimități;

37. în acest context, invită toate statele membre ale UE care nu au făcut încă acest lucru să stabilească pentru autoritățile lor subnaționale un cadru juridic corespunzător la cel mai înalt nivel cu putință (de preferință în constituție);

⁽¹⁾ Acest paragraf preia informații cuprinse în ultimul raport privind finanțele publice la nivel subnațional în UE, elaborat de Consiliul localităților și regiunilor europene (CLRE) și Dexia Crédit Local, precum și informații din Raportul Comisiei Europene privind finanțele publice în spațiul economic și monetar european.

38. atrage atenția asupra faptului că nu urmărește obiectivul creării unor entități regionale cu valoare pur statistică, ci înființarea unor niveluri subnaționale ale autonomiei politice și administrative, știut fiind că, la aceste niveluri, măsurile și actele juridice adoptate de UE pot fi puse în aplicare mult mai bine;

39. împărtășește opinia, între altele a CALRE, conform căreia la stabilirea numărului unităților descentralizate din țările europene ar trebui să se țină seama și de mărimea geografică a țărilor respective; în acest sens, face trimitere la așa-numitul *Manifest de la Salerno*, prezentat în 2012 de asociația Arco Latino, care conține recomandări valoroase cu privire la dezvoltarea viitoare a nivelurilor administrative intermediare;

40. solicită ca descentralizarea, care, conform devisei Uniunii „Uniți în diversitate”, reprezintă un factor-cheie pentru promovarea diversității culturale, să fie sprijinită de instituțiile europene, inclusiv pentru a stimula percepția apartenenței entităților teritoriale la categoria entităților teritoriale europene;

41. menționează în acest context că structurile administrative și de guvernare descentralizate prezintă avantaje esențiale, cum ar fi o mai corectă apreciere a necesităților și dorințelor cetățenilor, (co-)elaborarea de politici care pot contribui la promovarea unei creșteri economice durabile și competitive, o mai bună politică economică și investiții la nivel local și regional, consolidarea autonomiei și a democrației locale și regionale;

42. subliniază încă odată că, în conformitate cu principiile bunei guvernări și ale bunei legiferări, autoritățile locale și regionale, precum și autoritățile responsabile pentru punerea în aplicare la nivel subnațional a politicilor UE ar trebui să fie implicate cât mai timpuriu și în mod mai activ și eficient în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor și actelor juridice ale UE;

43. în acest context, consideră că punerea efectivă în aplicare a Acordului de cooperare dintre Comisia Europeană și CoR reprezintă un instrument important și indispensabil pentru o astfel de implicare;

44. prin urmare, invită din nou statele membre în care autoritățile regionale dispun de competențe legislative să creeze mecanismele necesare, astfel încât autoritățile regionale să participe la acele procese decizionale ale UE care privesc chestiunile cu relevanță pentru acestea. Acest lucru nu ar trebui să se aplice numai parlamentelor regionale, care se sesizează în temeiul mecanismului rapid de alertă privind subsidiaritatea, ci și guvernelor regionale, care ar trebui să participe la elaborarea punctelor naționale de vedere în Consiliu sau la alcătuirea delegațiilor naționale;

Guvernanța pe mai multe niveluri și legătura între o autonomie regională și locală eficace și funcțională și aplicarea corectă a principiului subsidiarității

45. reamintește că guvernanța pe mai multe niveluri garantează cooperarea tuturor nivelurilor de guvernare și administrație în cadrul exercitării competențelor acestora și al procesului de luare a deciziilor; astfel, subsidiaritatea și guvernanța pe mai multe niveluri merg mână în mână cu o autonomie locală și regională puternică;

46. de asemenea, reamintește că Tratatul de la Lisabona subliniază pentru prima dată în mod explicit că principiul subsidiarității se referă la întreg spectrul de guvernare și administrație al UE, adică la nivelul european, național, local și regional. Principiile subsidiarității și proporționalității sunt premisele unei bune funcționări în practică a guvernanței pe mai multe niveluri;

47. este convins că, în calitate de principiu politico-juridic, subsidiaritatea reprezintă o forță motrice decisivă pentru descentralizare, pentru că astfel competențele sunt localizate la nivelul la care pot fi puse cel mai bine în practică;

48. intenționează să-și continue cooperarea cu CALRE cu privire la monitorizarea aplicării Cartei europene a autonomiei locale, precum și a situației actuale a democrației locale și regionale în statele membre ale UE și în țările candidate;

49. își reiterează intenția de a elabora o Cartă a UE privind guvernanța pe mai multe niveluri, respectiv de a-și continua lucrările începute în acest sens (2);

Descentralizarea financiară

50. constată cu satisfacție că, în conformitate cu ultimul raport al Comisiei Europene privind finanțele publice în Uniunea economică și monetară (3), se observă o tendință de sporire a descentralizării fiscale în statele membre ale UE, cheltuielile și veniturile de la nivel local sau regional având o pondere din ce în ce mai mare. Raportul scoate în evidență că veniturile proprii, în sensul unor taxe sau impozite percepute în mod autonom la nivel subnațional, reprezintă instrumente de finanțare mai eficiente decât transferurile dinspre guvernul central, dar și faptul că perceperea unor taxe și impozite proprii ale nivelurilor subnaționale are loc în mai puțin de 50 % din cazuri, fără ca cota lor să fi crescut din 1995 până astăzi;

51. atrage atenția asupra faptului că un proces de descentralizare coerent nu poate fi încununat cu succes decât atunci când transferul de competențe către autoritățile subnaționale este acompaniat de o alocare corespunzătoare și suficientă de mijloace financiare; reamintește că atât Carta europeană a autonomiei locale, cât și cadrul de referință pentru democrație regională al Consiliului Europei prevăd obligații și măsuri corespunzătoare în acest sens pentru statele semnatare;

(2) A se vedea avizele CoR 89/2009 fin și 273/2011 fin.

(3) http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2012/public-finance-in-emu-2012_en.htm (în engleză).

52. critică în acest context ultimele evoluții din unele state membre, în care transferul de competențe nu este însoțit de alocarea corespunzătoare de resurse financiare sau competențe de percepere a unor venituri financiare, fapt care duce la ineficiența autonomiei regionale sau locale, ceea ce este apoi folosit drept argument în favoarea unor măsuri de centralizare;

53. subliniază că descentralizarea nu contribuie prin ea însăși la o creștere exagerată a cheltuielilor la nivelul autorităților subnaționale; aceasta este mai degrabă cauzată de o punere în aplicare eronată a măsurilor de descentralizare, fără o descentralizare fiscală corespunzătoare;

54. citează încă o dată Raportul Comisiei Europene privind finanțele publice în Uniunea economică și monetară, conform căruia regiunile care se finanțează preponderent din mijloace proprii dau dovadă de mai multă responsabilitate la utilizarea mijloacelor financiare disponibile, dispunând astfel de bugete publice mai solide; prin urmare, încurajează statele membre să substituie, în măsura posibilităților, transferurile cu mijloace financiare proprii;

55. constată cu îngrijorare că multe regiuni și localități se confruntă cu dificultăți financiare grave în urma unor speculații financiare riscante; propune să fie elaborate instrumente și strategii adecvate pentru a aborda aceste situații;

56. în ceea ce privește proiectele cofinanțate de UE care sunt orientate către îndeplinirea unor obiective precum cele stabilite de Strategia Europa 2020, solicită Comisiei Europene să clarifice cadrul legislativ, astfel încât să se asigure un echilibru între cerințele de cofinanțare din partea bugetelor autorităților locale și regionale și calcularea deficitului lor public;

57. scoate în evidență legătura pozitivă între descentralizare și o politică regională solidă și durabilă la nivel european și reamintește în acest context de studiile efectuate, conform cărora mai ales politica de coeziune dă rezultate mai bune în statele membre descentralizate;

58. atrage în același timp atenția asupra faptului că mai ales statele membre centralizate, în care toate regiunile sunt eligibile conform Obiectivului 1, suferă de o punere în aplicare ineficientă a politicii de coeziune, în condițiile în care, deseori, autoritățile centrale nu sunt familiarizate cu problemele și provocările regionale ale diferitelor proiecte; prin urmare, solicită ca în viitor, administrarea diferitelor fonduri în statele membre să aibă loc cu implicarea nivelurilor subnaționale;

Descentralizarea și tendințele independentiste

59. este convins că o descentralizare corect înțeleasă poate contribui substanțial la satisfacția cetățenilor din regiuni și localități și întări statul în ansamblul său;

60. este însă convins că a refuza pe termen lung dialogul serios între diferitele niveluri de guvernare, a ignora permanent dorințele și solicitările formulate de regiuni privind descentralizarea unor competențe și alocarea resurselor financiare necesare poate alimenta revendicările de autonomie, iar în cazuri speciale, revendicările de independență; reamintește în acest context că o aplicare și o acceptare consecventă și coerentă a principiilor subsidiarității și proporționalității la nivel european asigură cel mai bun cadru pentru a răspunde preocupărilor legitime de la diferite niveluri;

61. monitorizează atent extinderea tendințelor independentiste în anumite regiuni din statele membre ale UE și din țări candidate și cauzele acestora, care sunt foarte diferite din punct de vedere istoric, politic și economic;

62. propune în acest context să fie analizate cauzele acestor tendințe în cazurile respective, pentru a dezbată și a înțelege motivele acestora și a găsi soluții coerente și pașnice pentru toate părțile implicate;

63. declară că, potrivit articolului 4 alineatul (2) din TUE, evoluția unei regiuni în direcția independenței trebuie privită în principiu drept o chestiune internă a statului respectiv;

64. reamintește că, în cazul în care o regiune obține independența și dorește să adere la UE, aceasta ar trebui să prezinte Consiliului o candidatură oficială și să urmărească procedura de aderare prevăzută la articolul 49 din TUE, ca orice alt stat care dorește să devină stat membru al Uniunii Europene;

Viziuni pentru viitorul Europei

65. participă cu interes deosebit la dezbaterile recent inițiate despre diferitele viziuni privind viitorul Europei și se așteaptă ca nivelurile subnaționale să fie implicate din faza inițială în această dezbateră, pe care o consideră o provocare importantă pentru propriile sale activități;

66. subliniază că o viziune de viitor pentru Europa trebuie să includă nivelul regional și local, în condițiile în care legitimitatea Uniunii Europene derivă, între altele, din legitimitatea nivelurilor subnaționale;

67. consideră necesară organizarea unei conferințe pe aceste teme și intenționează să-și formuleze și să-și prezinte ideile privind viitorul UE, idei care converg spre necesitatea unei recunoașteri mai cuprinzătoare a democrației locale și regionale în cadrul noilor tratate;

68. recomandă să se examineze măsura în care descentralizarea însoțită de o autonomie locală și eventual regională eficientă poate fi considerată una din premisele aderării la Uniunea Europeană;

Recomandări

69. recomandă aprofundarea dialogului instituțiilor europene cu autoritățile locale și regionale în vederea unei cooperări directe între regiuni și localități și organele Uniunii Europene;

70. recomandă punerea în practică a sinergiilor de către toate nivelurile de guvernare în vederea depășirii crizei europene a datoriilor publice și solicită o participare cu drepturi egale a autorităților locale și regionale la elaborarea planurilor de reformă europene și naționale;

71. invită statele membre să efectueze orice reorganizare teritorială sau viitoare reformă a administrației locale într-un mod chibzuit, judicios și bine planificat, ținând seama de Carta europeană a autonomiei locale și de Cadrul de referință european pentru democrație regională, care garantează și consolidează autonomia locală pe baza principiilor democrației, proximității și descentralizării;

72. propune să se acorde o mai mare importanță exemplelor de bune practici din regiunile și localitățile de succes, pentru a da un impuls dezbaterii publice cu privire la descentralizare, în special în statele cu structură centralistă, arătând, prin intermediul unor exemple de succes, care sunt avantajele descentralizării;

73. invită Comisia Europeană să sprijine și mai mult programele speciale de formare a administrației locale și regionale în vederea elaborării unor proiecte de sprijin adecvate, urmărind cu și mai mare atenție ca alocarea fondurilor UE să aibă loc în baza unor criterii obiective și nu după bunul plac al politicienilor;

74. solicită din nou Comisiei Europene ca rapoartele anuale privind progresele înregistrate să conțină un capitol de sine stătător privind situația autonomiei locale și regionale din țara candidată respectivă;

75. salută faptul că raportul anual al Comisiei privind finanțele publice în Uniunea economică și monetară pentru 2012 a conținut pentru prima dată un capitol de sine stătător dedicat descentralizării fiscale și situației finanțelor locale și regionale, precum și reformelor de descentralizare fiscală în curs în statele membre; încurajează Comisia Europeană să repete această monitorizare a finanțelor publice de la nivel subnațional și în următorii ani;

76. propune ca studiul menționat anterior privind situația descentralizării și alocarea de competențe în interiorul statelor membre să fie completat cu informații suplimentare privind relația între descentralizarea competențelor, pe de o parte, și alocarea de mijloace financiare prin descentralizare fiscală, pe de altă parte; subliniază utilitatea acestui instrument pentru monitorizarea aplicării corecte a principiului subsidiarității.

Bruxelles, 12 aprilie 2013

*Președintele
Comitetului Regiunilor*
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Avizul Comitetului Regiunilor privind consolidarea și concentrarea cooperării internaționale a UE în domeniul cercetării și al inovării

(2013/C 139/09)

COMITETUL REGIUNILOR

- subliniază că autoritățile locale și regionale au de jucat un rol esențial în Spațiul European de Cercetare (SEC). Regiunile și orașele îi aduc laolaltă, pe teritoriul lor, pe protagoniștii triumphiului inovării, printre care se numără reprezentanți ai mediului academic, universități, actori din domeniul cercetării și diverse comunități economice și industriale, pe coordonatele diferitelor lanțuri de valoare și rețele de valori din domeniul inovării. Regiunile și orașele dețin o pondere importantă în elaborarea strategiilor regionale de cercetare și inovare și în crearea condițiilor-cadru prielnice apariției unui mediu inovator;
- apreciază faptul că în comunicare se face o referire specială la dimensiunile regională și internațională ale instrumentelor din cadrul programului „Capacități” al celui de-al șaptelea Program-cadru (PC7) și solicită să se asigure vizibilitatea colaborării internaționale în domeniul cercetării pe parcursul viitoarei perioade de programare, ținând seama de experiența pozitivă a programului „Regiuni ale cunoașterii” și conectându-l pe acesta cu viitoarele inițiative ERA-NET;
- evidențiază faptul că la baza cooperării internaționale trebuie să se afle principii comune privind integritatea cercetării, dimensiunea de gen, responsabilitatea socială a întreprinderilor, accesul liber și proprietatea intelectuală. Dimensiunea climatică și ecologică, care face conexiunea cu „dezvoltarea durabilă”, trebuie și ea luată în considerare;
- subliniază relevanța și (posibilele) avantaje semnificative la nivel regional ale infrastructurilor de cercetare, inclusiv ale infrastructurilor electronice (e-infrastructuri). Indiferent de țara și de zona geografică în care se găsesc, acestea pun la dispoziție instrumentele (resurse informatice și de comunicare foarte performante, aplicații la distanță și seturi de date) necesare punerii în practică a unei colaborări de calitate mondială în materie de cercetare și inovare.

Raportor

dl Markku MARKKULA (FI-PPE), membru al Consiliului municipal Espoo

Document de referință

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social și Comitetul Regiunilor – Consolidarea și concentrarea cooperării internaționale a UE în domeniul cercetării și al inovării: o abordare strategică

COM(2012) 497 final

I. RECOMANDĂRI POLITICE**COMITETUL REGIUNILOR****Relevanța pentru nivelul local și regional și pentru CoR**

1. subliniază că autoritățile locale și regionale au de jucat un rol esențial în Spațiul European de Cercetare (SEC). Regiunile și orașele îi aduc laolaltă, pe teritoriul lor, pe protagoniștii triumphiului inovării, printre care se numără reprezentanți ai mediului academic, universități, actori din domeniul cercetării și diverse comunități economice și industriale, pe coordonatele diferitelor lanțuri de valoare și rețele de valori din domeniul inovării. Regiunile și orașele dețin o pondere importantă în elaborarea strategiilor regionale de cercetare și inovare și în crearea condițiilor-cadru prielnice apariției unui mediu inovator. Ele joacă un rol însemnat în crearea unui mediu regional care încurajează spiritul inovator și ingeniozitatea antreprenorială. În plus, administrațiile locale și regionale dețin în multe cazuri puteri legislative și administrează resurse financiare destinate cercetării, inovării și dezvoltării dimensiunii internaționale;

2. autoritățile locale și regionale sunt actori importanți în cooperarea internațională, precum și în coordonarea activităților de cercetare și inovare. Politicile lor au un impact însemnat în ce privește crearea de infrastructuri de cercetare și a unui mediu favorabil inovării (universități, centre tehnologice, incubatoare de întreprinderi, parcuri științifice și condiții prielnice pentru capitalul de risc), în măsură să atragă oameni de știință și actori ai inovării și să creeze condițiile practice și operaționale pentru sporirea considerabilă a capitalului intelectual;

Observații generale

3. recunoaște că în comunicare principiul subsidiarității este respectat, având în vedere că obiectivele acțiunilor propuse nu pot fi îndeplinite în totalitate numai de către statele membre în cadrul sistemelor constituționale respective și că intervenția la nivelul UE este susceptibilă să furnizeze avantaje clare. Maximizarea rezultatelor activităților internaționale de cercetare și inovare, cu evitarea unor demersuri fragmentate și costisitoare, presupune completarea viziunii largi a programului Orizont 2020 cu acțiuni punctuale, în vederea asigurării unui grad optim de amploare și impact;

4. reamintește că inovarea și cunoașterea capătă o dimensiune internațională, în cadrul unor rețele globale de valori, și apreciază importanța combinării gândirii la scară globală cu acțiunea la scară locală;

5. reamintește că Strategia Europa 2020 subliniază importanța cercetării și inovării în asigurarea unei creșteri inteligente, durabile și favorabile incluziunii. Uniunea inovării, ca parte a Strategiei Europa 2020, subliniază rolul important al cooperării internaționale în materializarea potențialului de inovare al Europei;

6. subliniază că cooperarea internațională este un element esențial al realizării SEC și a celor cinci domenii-cheie ale acestuia;

7. apreciază faptul că în comunicare se face o referire specială la dimensiunile regională și internațională ale instrumentelor din cadrul programului „Capacități” al celui de-al șaptelea Program-cadru (PC7) și solicită să se asigure vizibilitatea colaborării internaționale în domeniul cercetării pe parcursul viitoare perioade de programare, ținând seama de experiența pozitivă a programului „Regiuni ale cunoașterii” și conectându-l pe acesta cu viitoarele inițiative ERA-NET;

8. este în favoarea alocării unui buget ambițios pentru Orizont 2020 și reamintește că este nevoie de sinergii cu alte instrumente financiare cu dimensiune internațională. Un rol important va reveni utilizării instrumentelor Orizont 2020 destinate cooperării cu țări terțe;

9. salută eforturile susținute depuse de Comisia Europeană pentru a pregăti un cadru clar, concis și cuprinzător, care să stea la baza a unei abordări mai strategice, în vederea intensificării cooperării internaționale în domeniul cercetării și inovării în Europa;

10. apreciază imaginea de ansamblu bine structurată și concisă a instrumentelor și partenerilor (potențiali) din cadrul colaborării internaționale în domeniul cercetării, pe care o oferă prezenta comunicare;

11. subliniază că cooperarea internațională trebuie să prezinte întotdeauna o valoare adăugată pentru UE;

12. evidențiază faptul că la baza cooperării internaționale trebuie să se afle principii comune privind integritatea cercetării, dimensiunea de gen, responsabilitatea socială a întreprinderilor, accesul liber și proprietatea intelectuală. Dimensiunea climatică și ecologică, care face conexiunea cu „dezvoltarea durabilă”, trebuie și ea luată în considerare;

13. identifică în comunicare trei teme generale, relevante în context regional, și anume diplomația științifică, specializarea inteligentă și infrastructurile de cercetare;

Activitățile de cercetare, dezvoltare și inovare (CDI) trebuie să furnizeze valoare adăugată

14. este convins că, în lipsa coordonării cu alte state membre, multitudinea de inițiative ale unor țări și regiuni duc uneori la acțiuni fără coerență internă și nu permit apariția unei mase critice suficiente. Din acest motiv, este important ca agenda europeană în materie de cercetare și inovare să se coreleze cu strategiile naționale și regionale de inovare;

15. recunoaște că este necesară armonizarea în mai mare măsură a activităților de cooperare internațională ale diferitelor state membre, o valoare adăugată suplimentară putând rezulta în acest context din cooperarea cu regiunile. Este în propriul interes al regiunilor și orașelor să ofere SEC un sprijin concret și, prin rolul lor unificator într-o structură tripartită, să ajute la crearea condițiilor-cadru adecvate pentru a atrage investiții internaționale în cercetare și cercetători străini de elită;

16. pentru a rămâne un actor la scară mondială, Europa trebuie să se concentreze pe căutarea unor soluții inovatoare, care să contribuie la rezolvarea mizelor cu care se confruntă societatea. În acest sens, CoR subliniază importanța unei abordări orientate spre piață și axate pe cerere și evidențiază misiunea crucială pe care o au IMM-urile în transpunerea cercetării științifice (internaționale) în aplicații și în comercializarea acestora;

17. subliniază rolul pe care guvernele naționale și autoritățile locale și regionale europene sunt chemate să îl joace pentru a transforma Europa într-o realitate cuprinzătoare integrată, în măsură să concureze într-o lume globalizată și să poarte un dialog cu țări mai industrializate (precum SUA și Japonia), cu noi economii emergente (precum BRICS), cu țările vecine și cu țări în curs de dezvoltare;

18. solicită formularea în comunicare a unei definiții mai explicite a „regiunii”, văzută eventual ca entitate supranațională sau subnațională;

19. consideră că regiunile ocupă o poziție privilegiată sub aspectul conectării activităților de cercetare și inovare cu politicile orizontale și tematice. administrarea teritoriului, rezolvarea problemelor de mediu și de securitate, elaborarea de planuri și furnizarea de servicii pot, toate, furniza valoare adăugată sub forma unor idei, abordări și soluții tehnologice inovatoare;

Globalizarea industriei și CDI: instrumentele disponibile și importanța lor regională

20. recunoaște că concurența globală nu privește doar țările, ci și sisteme regionale mari, în care se găsesc districte, clustere axate pe cercetarea industrială, rețele și parcuri de întreprinderi, dimensiunea regională fiind așadar chemată să intre în concurență și să coopereze la nivel internațional cu sisteme similare din alte părți ale lumii;

21. consideră că programul Orizont 2020 ar putea reprezenta o ocazie importantă de a regândi rolul și contribuția pe care le pot avea administrațiile regionale la construirea unui sistem european în măsură să reziste concurenței mondiale;

22. subliniază necesitatea susținerii conceptului de guvernanta pe mai multe niveluri în cazul cooperării internaționale în domeniul CDI, în care regiunile și autoritățile locale pot juca un rol esențial, alături de statele membre și de UE;

23. evidențiază importanța pe care rețelele regionale o prezintă pentru colaborarea regiunilor și autorităților locale în materie de CDI interregională și internațională. Rețelele regionale oferă actorilor locali și regionali un for în care acestea pot aduna masa critică necesară de idei, competențe și mijloace financiare pentru a putea participa la colaborări în domeniul CDI și la demersuri internaționale de anvergură. Rețelele reprezintă modalități foarte eficiente de punere în comun a resurselor, expertizei, cunoștințelor și capacităților variate. Dacă operatorii din domeniul CDI și părțile implicate sunt bine interconectați, își pot face apariția ecosisteme prielnice cooperării internaționale, grație nevoii de sporire a gradului de conectare globală și orientării către realități ancorate în teritoriu;

Forumul strategic pentru cooperare internațională (Strategic Forum for International Cooperation - SFIC)

24. recunoaște valoarea adăugată a Forumului strategic pentru cooperare internațională, care permite utilizarea optimă a resurselor naționale, europene și mondiale, evitând duplicarea activităților;

25. apreciază eforturile SFIC de furnizare a unei imagini de ansamblu bine structurate asupra activităților de cooperare internațională desfășurate de statele membre în contextul politicilor și programelor lor;

26. reamintește că autoritățile locale și regionale pot aduce o contribuție importantă la SFIC, în cazul în care dispun de competențele instituționale și de resursele adecvate pentru a lua inițiative și a pune în practică o relație de cooperare la nivel internațional. Mai multe regiuni din UE se dovedesc foarte active sub acest aspect, prin intermediul încheierii de acorduri, menținerea de reprezentanțe în străinătate și cofinanțarea de activități. Centrele Europene de Afaceri și Tehnologii constituie exemple de inițiative în afara UE, la care participă active actori regionali;

27. este de părere că, în condițiile în care cooperarea regiunilor europene cu țări terțe se desfășoară adesea indiferent de disponibilitatea finanțării din partea UE, ar trebui avută în vedere elaborarea unei strategii de coordonare cu SFIC, în vederea asigurării compatibilității acțiunilor părților și a orientării acestora către aceleași obiective;

28. reamintește că, din perspectiva subsidiarității, autoritățile locale și regionale sunt actorii care au posibilitatea nemijlocită de a identifica protagoniștii din domeniul cercetării și companiile inovatoare care – într-o logică ascendentă – sunt în măsură să decidă asupra utilității prezenței lor în anumite regiuni sau țări și a unei eventuale cooperări cu actorii locali;

29. consideră că o coordonare a nivelurilor național/federal/regional/local sub aspectul activităților internaționale este importantă, dar și că statele membre (sau regiunile care definesc și implementează politicile respective) trebuie să rămână principalii responsabili în domeniu; în situația identificării de priorități comune în raport cu țări terțe sau regiuni ale acestora, valoarea adăugată a inițiativelor europene coordonate în comun este cu atât mai evidentă;

30. este de părere că este important să se dispună de o abordare strategică, cu foi de parcurs multianuale, dar că aceasta nu trebuie să fie prea rigidă, fiind nevoie de flexibilitate pentru a permite statelor membre sau regiunilor să procedeze la ajustări motivate în alocarea resurselor naționale/federale/regionale;

Sistemele de colectare de informații

31. solicită să fie ținut la curent și, pe cât posibil, implicat în sistemul propus de colectare a informațiilor, care ar putea servi drept sursă de contribuții la cercetarea strategică și la agende de inovare din cadrul specializării inteligente;

32. recunoaște că specializarea științifică la nivel mondial și calitatea aferentă acesteia deschid perspective de cooperare internațională bazate pe complementarități, salutând eforturile de cartografiere a punctelor tari și a punctelor slabe în domeniul științific de la nivel supranațional, prezentate în comunicare;

33. solicită ca acest exercițiu de cartografiere să fie extins și la nivel subnațional, eventual pe baza sistemelor de informații existente; scoate în evidență importanța schimburilor cu parteneri globali cu privire la configurarea și utilizarea unor sisteme de informații precum *ERA-watch* al UE și bazele de date nord-americane, ca, de exemplu, *STAR metrics*, *COMETS* și *ORCID*;

34. recunoaște potențialul unor asemenea sisteme de informații în ceea ce privește identificarea avantajelor comparative (tehnologice) și contribuția la elaborarea strategiilor de specializare inteligentă, sub aspectul sinergiilor, complementarităților și parteneriatelor; în cazul regiunilor interesate de cooperarea cu regiuni sau țări din afara UE, astfel de informații ar putea contribui în mod semnificativ la elaborarea strategiilor de specializare inteligentă;

35. reamintește că o contribuție relevantă poate proveni din partea rețelelor europene interconectate, care funcționează ca o comunitate în rețea, cu performanțe îmbunătățite constant prin intermediul evaluărilor *inter pares*, învățării comparative, analizelor comparative permanente și cartografierii fenomenului inovării în Europa;

Alte teme generale cu relevanță regională

36. recunoaște valoarea ideii concentrării asupra unor teme în raport cu care cooperarea internațională contează, în special în cazul infrastructurilor mondiale de cercetare. Diplomația științifică și specializările reprezintă alte domenii relevante pentru activitățile internaționale de cercetare și inovare ale UE;

37. reamintește că modelele de colaborare globală bazate pe inovarea deschisă, pe internet și pe rețelele sociale online, pe clustere, pe activități internaționale în colaborare, pe platforme tehnologice comune, pe „Laboratoare vii” (*Living Labs*) și pe inițiative de colaborare ale comunităților reprezintă instrumente extraordinare prin care pot fi desfășurate activități internaționale pe baza principiilor deschiderii și colaborării;

Infrastructurile de cercetare

38. este de acord că dezvoltarea unor infrastructuri de cercetare strategice prezintă o dimensiune intrinsecă de colaborare internațională. Este esențială crearea de infrastructuri (materiale și nemateriale) coerente, în vederea sporirii potențialului de inovare al teritoriilor, într-un context mondial;

39. subliniază relevanța și (posibilele) avantaje semnificative la nivel regional ale infrastructurilor de cercetare, inclusiv ale infrastructurilor electronice (e-infrastructuri). Indiferent de țara și de zona geografică în care se găsesc, acestea pun la dispoziție instrumentele (resurse informatice și de comunicare foarte performante, aplicații la distanță și seturi de date) necesare punerii în practică a unei colaborări de calitate mondială în materie de cercetare și inovare;

40. reamintește că infrastructurile electronice globale reprezintă o componentă esențială a unui spațiu european digital de cercetare deschis întregii lumi, ele fiind în măsură să contribuie la rezolvarea problemelor cu care cercetarea se confruntă la nivel mondial;

41. recomandă ca autoritățile locale și regionale să fie consultate în procesul de elaborare a foii de parcurs a FSEIC (Forumul strategic european pentru infrastructuri de cercetare);

Diplomația științifică

42. recunoaște importanța cooperării internaționale în materie de cercetare și inovare, în calitate de instrument de exercitare a „puterii necoercitive” (*soft power*) și de mecanism de îmbunătățire a relațiilor cu țările și regiunile strategice;

43. subliniază rolul pe care diplomația științifică îl deține în special în asigurarea dimensiunii locale și regionale a noii politici europene de vecinătate, fără însă a se limita la aceasta. Parteneriatele biregionale în domeniul științific și tehnologic cu țări în curs de dezvoltare pot veni în completarea politicilor și instrumentelor de acțiune externă ale UE, prin instituirea de colaborări pentru dezvoltare durabilă, capabile să facă față provocărilor globale;

44. reamintește că cooperarea internațională în domeniul cercetării și inovării cu țările industrializate și cu economiile emergente poate genera oportunități de afaceri și poate deschide noi piețe pentru întreprinderi și pentru actorii locali și regionali. Baza de date ERA-Watch, care conține informații, defalcate pe țări, privind dimensiunea internațională a cooperării științifice și tehnologice, poate ajuta regiunile să identifice teme în domeniul cercetării și inovării, precum și regiuni din țări terțe cu care ar putea colabora în mod reciproc avantajos în materie;

Specializarea

45. reamintește că specializarea științifică poate înlesni apariția unor oportunități de cooperare internațională bazate pe complementarități;

46. evidențiază importanța crucială a dimensiunii internaționale a strategiilor de specializare inteligentă (S3), ca vector important de sporire a investițiilor și oportunităților, atât pentru regiunile europene, cât și pentru țările terțe;

Provocările societale globale

47. recunoaște importanța colaborării la nivel mondial în domeniul științei și inovării și faptul că Orizont 2020 poate conduce la un răspuns științific eficient la provocările globale;

48. evidențiază contribuția importantă pe care regiunile o pot aduce la rezolvarea problemelor societale, prin politici, programe coordonate și activități comune concepute în sinergie cu instrumentele naționale și europene de acțiune externă;

49. reamintește importanța regiunilor și a autorităților locale ca actori-cheie în crearea de ecosisteme eficace și eficiente de cercetare și inovare, în care clusterelor și competențele europene de vârf (universitățile locale, industria, IMM-urile, agențiile regionale de cercetare/dezvoltare etc.) pot constitui factori de stimulare a inovării axate pe cerere și oportunități, fiind capabile să rezolve probleme concrete și să facă față unor provocări societale internaționale majore.

Bruxelles, 12 aprilie 2013

*Președintele
Comitetului Regiunilor*
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Avizul Comitetului Regiunilor privind regândirea educației

(2013/C 139/10)

COMITETUL REGIUNILOR

- sprijină apelul la concentrarea eforturilor în direcția dezvoltării competențelor transversale, în special a celor antreprenoriale;
- consideră că este esențial să se construiască punți între învățarea informală și non-formală și educația formală. Se întâmplă foarte des ca programele pentru învățământul secundar să se concentreze pe acumularea de informații, în loc de a se concentra pe consolidarea procesului de înțelegere, pe învățarea de competențe-cheie și pe formarea de competențe cu care elevii să-și croiască un drum în viață;
- în actualul climat economic, consideră că este vital să se recunoască importanța combinării investițiilor publice și private în educație și formare. Este nu doar important, ci chiar vital ca politicile să fie integral favorabile incluziunii;
- subliniază că în ceea ce privește multilingvismul și educația în domeniul mass-mediei, specificul nevoilor de predare și programele de învățământ în schimbare rapidă necesită investiții în instrumente de predare, parteneriate mai extinse și atenție constantă. TIC au activat un enorm potențial de îmbunătățire a rezultatelor învățării;
- salută intenția Comisiei de a continua să colaboreze cu părțile interesate pentru a asigura progresul strategiei propuse, „Regândirea educației”, într-un efort concertat în favoarea reformei, și confirmă interesul CoR pentru continuarea colaborării sale cu Comisia Europeană și alți parteneri din domeniu.

Raportor	dna Fiona O'LOUGHLIN (IE-ALDE), membră a Consiliului comitatului Kildare și a Autorității regionale Mid-East
Document de referință	Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor „Regândirea educației: investiții în competențe pentru rezultate socio-economice mai bune” COM (2012) 669 final.

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL REGIUNILOR

Contextul general

1. salută Comunicarea „Regândirea educației: investiții în competențe pentru rezultate socio-economice mai bune” ⁽¹⁾ ca pe o contribuție oportună și valoroasă la relansarea procesului de dezvoltare a unor sisteme de educație și formare moderne și eficiente;

2. consideră totuși că, în ceea ce privește titlul „Regândirea educației”, care necesită o perspectivă mai largă decât cea pe care o asumă comunicarea, nu ar trebui omise obiectivele cetățeniei active, dezvoltării personale și bunăstării, deși este necesară totodată ameliorarea competențelor necesare capacității de inserție profesională și creșterii, precum și a competențelor necesare pentru a aborda provocările secolului 21, cum ar fi schimbările climatice, îmbătrânirea sau migrația;

3. subliniază faptul că pachetul privind Comunicarea „Regândirea educației” stabilește prioritățile politice pentru sistemele de educație și formare din următorii ani (o componentă esențială a educației tinerilor trebuind să constea în dezvoltarea personală) și îndeamnă statele membre să pună din nou accentul pe:

— CALITATE: furnizarea competențelor adecvate în raport cu locul de muncă;

— ACCESIBILITATE: identificarea reformelor prin care învățământul poate deveni mai eficient și mai favorabil incluziunii și a reformelor privind învățarea pe tot parcursul vieții;

— FINANȚARE: care sunt resursele și partenerii necesari pentru concretizarea reformelor în materie de acțiuni prin care să se valorifice potențialul sistemelor de educație și formare ca vectori ai creșterii economice și ai ocupării forței de muncă în rândul tinerilor. Aceste aspecte sunt coerente cu recomandările specifice fiecărei țări adresate statelor membre în cadrul semestrului european;

4. recunoaște eforturile Comisiei de a îmbunătăți și de a inova conceptele de educație antreprenorială și formare profesională și apelul acesteia la continuarea investițiilor durabile în educație și formare, pentru a răspunde provocărilor din economia globală și schimbării tendințelor în cererea de competențe, astfel încât să se genereze creștere și să se asigure locuri de muncă;

5. subliniază că Comunicarea Comisiei propune o schimbare fundamentală în orientarea educației, care va pune un accent mai puternic pe „rezultatele învățării” – cunoștințele, abilitățile și competențele achiziționate de elevi. Comitetul subliniază rolul esențial al educației din perspectiva motivației și a conținutului, în special pentru crearea condițiilor favorabile învățării pe tot parcursul vieții;

6. consideră că durata studiilor este un indicator slab al nivelului de pregătire. Un conținut educațional interesant și pertinent, precum și o metodologie și un mediu de învățare care motivează și dau rezultate sunt elemente mult mai importante decât durata studiilor. În plus, subliniază că alfabetizarea și competențele numerice elementare, inclusiv cunoștințele financiare și informatice de bază, trebuie încă îmbunătățite semnificativ, iar competențele antreprenoriale și simțul inițiativei trebuie dezvoltate și consolidate. Este evidentă nevoia de a analiza și studia repartizarea conținuturilor programelor și orarul sistemelor de educație din Europa și de a le optimiza din punctul de vedere al rezultatelor școlare reale ale elevilor;

7. este de acord cu Strategia competențelor a OCDE, publicată la 21 mai 2012, care consideră competențele ca fiind moneda globală a secolului XXI. Valoarea acestei „monede” este determinată de domeniul său de aplicare și de potențialul de dezvoltare. Dacă nu se investește suficient în competențe, persoanele aflate la marginea societății nu-și pot depăși condiția, progresul tehnologic nu se mai transformă în creștere economică, iar țările nu mai pot face față concurenței dintr-o societate globală bazată într-o măsură tot mai mare pe cunoaștere. Însă valoarea competențelor se depreciază pe măsură ce evoluează cerințele pe piețele forței de muncă și indivizii își pierd competențele pe care nu le folosesc sau nu reușesc să dobândească altele noi în cadrul unui proces de învățare pe tot parcursul vieții;

⁽¹⁾ COM (2012) 669 final.

8. atrage atenția și asupra faptului că aceste competențe nu se convertesc automat în creștere economică și locuri de muncă. Strategia OCDE pledează pentru promovarea echității în oportunitățile de educație. Inegalitatea se adâncește în multe domenii ale vieții, iar educația și formarea pot ajuta la atenuarea diferențelor. Consideră, prin urmare, că sporirea echității în dezvoltarea competențelor este corectă din punct de vedere social și eficientă din punct de vedere economic. În plus, cercetările au confirmat de mult timp că echitatea și calitatea în educație nu se exclud reciproc, ci dimpotrivă: cele mai performante sisteme de educație din țările OCDE sunt cele care combină calitatea cu echitatea.

9. subliniază valoarea perspectivei asupra întregului sistem de educație și formare pe care o propune prezentul aviz și consideră că merită subliniată importanța utilizării de date empirice relevante din punct de vedere politic și de bune practici atunci când se concep acțiunile și reformele necesare pentru a face sistemul mai eficient, mai flexibil și mai relevant. Subliniază, în același timp, misiunea vastă a educației și a formării, rolul lor în asigurarea incluziunii sociale și necesitatea de a fi sprijinite la toate nivelurile: european, național și regional;

Formarea competențelor pentru secolul xxi

10. sprijină apelul la intensificarea eforturilor în direcția dezvoltării competențelor transversale, în special a celor antreprenoriale. Înțelege strădania de a acoperi cererea mare de competențe din domeniile științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii (STIM), precum și din domeniile cercetării și inovării, dar consideră, în același timp, că prima etapă trebuie să fie achiziționarea competențelor elementare de către toți indivizii, acestea incluzând cunoștințele informatice și financiare de bază. Este absolut necesar să se includă în programele de învățământ ale tuturor sistemelor de educație din Europa dobândirea competențelor antreprenoriale, multe dintre acestea fiind strâns legate de abilitățile emoționale;

11. subliniază faptul că procesul de învățare de la toate nivelurile ar trebui să recurgă într-o măsură mai mare la învățarea în echipă, în grup și în rețea, întrucât viața profesională presupune numai în mică parte o activitate solitară sau soluționarea problemelor fără sprijinul celorlalți. În toate activitățile, o muncă în echipă eficientă se bazează întotdeauna pe cunoștințe, competențe și personalități diferite, care sunt compatibile și complementare;

12. este de acord cu faptul că învățământul profesional și tehnic (VET) trebuie să fie o parte integrantă și importantă a sistemului de educație, în special sistemul dual, care implică învățarea bazată pe ucenicie. Țările care au sisteme duale foarte dezvoltate au tendința să aibă rezultate mai bune în privința ocupării forței de muncă în rândul tinerilor. Cu toate acestea, peste jumătate din statele membre au mai puțin de 50 % din elevi în sistemul VET. Prin urmare, se solicită statelor membre să vizeze excelența VET, asigurând alinierea acestuia la necesitățile de pe piața locală a forței de muncă și

implicarea puternică a agenților economici. Ciclurile scurte de calificare, de exemplu, pot soluționa cazurile de neconcordanță a competențelor în domeniile unde există un deficit de personal calificat și pot avea un impact concret asupra ocupării forței de muncă. CoR subliniază că trebuie ținut seama de specificul și nevoile naționale și/sau regionale la elaborarea unor sisteme duale de învățământ și formare de înaltă calitate. CoR propune, de asemenea, lansarea de programe-pilot pentru a încuraja sistemele de educație în statele în care sistemul dual de educație este insuficient dezvoltat să promoveze ucenicia și să conecteze mai bine formarea profesională cu mediul muncii;

13. salută faptul că necesitatea unei strategii privind educația antreprenorială la nivelurile instituționale a fost recunoscută în mod corespunzător de către Consiliul de Miniștri din 15 februarie și așteaptă ca aceasta să se reflecte curând în acțiuni concrete din partea statelor membre;

14. recunoaște importanța dezvoltării și implementării sistemelor de educație antreprenorială în toată Europa. Consideră că ar trebui să se pună un accent special pe eliminarea inegalităților și diferențelor substanțiale de dezvoltare care au fost indicate în 2008 de ancheta asupra spiritului antreprenorial în învățământul superior și confirmate în 2011 la simpozionul la nivel înalt de la Budapesta;

15. subliniază că accesul studenților la educația antreprenorială este variabil și deseori stabilit la nivelul instituției. Consideră că profesorii și educatorii sunt factori importanți de multiplicare, dar că, în același timp, este necesar să fie abordată în măsura permisă de cadrul școlar neînțelegerea existentă a ceea ce presupune educația antreprenorială și a modului în care poate fi predată; în opinia sa, va trebui ca statele membre, în strânsă coordonare cu instituțiile de învățământ și cu organele competente în domeniul sprijinirii întreprinderilor, să includă elemente privind educația antreprenorială în programele de învățământ ale învățământului primar, formării profesionale și învățământului superior;

16. subliniază importanța cadrului european privind competențele-cheie, printre care educația antreprenorială a fost recunoscută ca foarte importantă; prin urmare, propune să se acorde o atenție specială formării cadrelor didactice în domeniul competențelor antreprenoriale și să se promoveze totodată pe scară largă învățarea informală între întreprinzători și elevi;

17. solicită furnizorilor locali și regionali de formare și sistemului de învățământ să asigure oferte mai adaptate (învățare formală și non-formală) pentru grupuri-țintă specifice, care să fie formate pentru a deveni întreprinzători sau a-și dezvolta propria afacere. Bunele practici din regiunile europene întreprinzătoare (REI) pot fi o sursă valoroasă de inspirație în acest sens. Titlul „Regiune europeană întreprinzătoare” acordat de CoR evidențiază modul în care regiunile pot elabora, cu costuri reduse, strategii orientate către viitor, care pun accent pe sporirea competențelor antreprenoriale în special în rândul tinerilor, contribuind astfel la promovarea unei noi generații de întreprinzători și de locuri de muncă;

18. deși cunoașterea aprofundată a limbilor străine este unul din principalii factori ai învățării și ai mobilității profesionale, precum și ai capacității de inserție profesională, atât în țara de origine, cât și pe plan internațional, comunicarea afirmă în concluzie că „rezultatele învățării limbilor străine în Europa sunt slabe”: numai patru din zece elevi ating nivelul de „utilizator independent” în prima limbă străină, ceea ce indică capacitatea de a purta o conversație simplă. Cunoștințele lingvistice insuficiente constituie astfel o piedică importantă în calea liberei circulații a lucrătorilor și a competitivității întreprinderilor din UE la nivel internațional. Problema este deosebit de acută mai ales în zonele în care cetățenii europeni trăiesc în apropierea unei frontiere cu o țară vecină în care se vorbește o altă limbă. Se știe că învățarea limbilor străine este mult mai eficientă la o vârstă fragedă; totodată, promovarea bunei înțelegeri reciproce și dezvoltarea unei conștiințe a cetățeniei europene necesită stabilirea de contacte încă de la o astfel de vârstă;

19. recunoaște progresele realizate până în prezent, dar consideră că există încă un potențial neexploatat pentru ca sistemele de educație și formare să-și joace mai bine rolul în ceea ce privește promovarea coeziunii sociale și teritoriale și să contribuie la prosperitatea Europei, de exemplu valorificând noile posibilități oferite de TIC și de resursele educaționale accesibile permanent și gratuit (*Open Educational Resources – OER*) și de inovarea deschisă;

20. în actualul climat economic, consideră că este vital să se recunoască importanța combinării investițiilor publice și private în educație și formare. Pe de altă parte, subliniază nevoia de protecție împotriva posibilelor efecte secundare nedorite, cum ar fi împiedicarea accesului la educație și formare al grupurilor dezavantajate din punct de vedere socio-economic. Este nu doar important, ci chiar vital ca politicile să fie integral favorabile incluziunii;

21. se acordă o atenție specială combaterii șomajului în rândul tinerilor, fiind necesar ca statele membre să-și intensifice eforturile în patru domenii considerate esențiale în această privință:

- dezvoltarea unui învățământ general, continuu și profesional de nivel mondial în vederea creșterii nivelului de cunoștințe academice necesare pentru învățarea pe tot parcursul vieții și a calității competențelor profesionale;
- promovarea formării la locul de muncă, inclusiv prin stagii, programe de ucenicie și modele de învățământ dual de calitate pentru a sprijini trecerea de la învățare la muncă;
- promovarea parteneriatelor între instituții publice și private (pentru a asigura că sunt oferite programe de învățământ și competențe adecvate);

- promovarea mobilității pentru formare a tuturor tinerilor, astfel încât să le fie asigurat accesul la formare în condiții egale, indiferent de locul în care trăiesc;

22. salută, în acest sens, Pachetul privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor din decembrie 2012, care include Garanția pentru tineret și propunerea Consiliului European referitoare la Inițiativa privind ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor (YEI), cu un buget de 6 miliarde EUR (2014-2020) pentru regiunile care se confruntă cu o rată a șomajului în rândul tinerilor de peste 25 %; îndeamnă Comisia Europeană și statele membre să colaboreze cu regiunile pentru a asigura că YEI va fi cu adevărat complementar acțiunilor naționale și regionale existente de combatere a șomajului în rândul tinerilor și că va conferi un efect concret Garanției pentru tineret;

23. în consecință, CoR își reiterează îndemnul adresat statelor membre și, după caz, guvernelor regionale, ca acestea, în pofida presiunilor bugetare, să nu ipotecheze viitorul prin reducerea fondurilor din sectoarele care stau la baza creșterii economice viitoare (precum educația și formarea) ⁽²⁾. S-ar putea utiliza semestrul european pentru a se garanta că reducerile bugetare nu afectează sectoarele esențiale pentru implementarea Strategiei Europa 2020; insistă ca statele membre supuse în prezent unor constrângeri bugetare severe să nu fie lăsate în urmă;

Stimularea învățării deschise și flexibile

24. consideră că este esențial să se construiască punți între învățarea informală și non-formală și educația formală. Se întâmplă foarte des ca programele pentru învățământul secundar să se concentreze pe acumularea de informații, în loc de a se concentra pe consolidarea procesului de înțelegere, pe învățarea de competențe-cheie și pe formarea de competențe cu care elevii să-și croiască un drum în viață. Reamintește că elaborarea și formularea programelor concrete de învățământ, precum și organizarea și finanțarea sistemului de învățământ sunt de competența statelor membre;

25. propune ca următoarele competențe-cheie să fie puse în centrul atenției atunci când se regândește educația și formarea: gândirea creativă, comunicarea, prelucrarea informațiilor, eficiența personală și capacitatea de a munci alături de alții; aceste competențe-cheie completează și facilitează achiziționarea celor opt competențe-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții ⁽³⁾;

⁽²⁾ CdR 290/2011.

⁽³⁾ Comunicarea în limba maternă; comunicarea în limbi străine; competențe matematice și competențe de bază în științe exacte și tehnologie; competență digitală; „a învăța să înveți”; competențe sociale și civice; spirit de inițiativă și antreprenorial; sensibilizarea și expresia culturală.

26. subliniază faptul că profesorii se confruntă cu cerințe în schimbare rapidă, care necesită noi competențe pentru profesori, pentru cei care asigură formarea profesorilor și pentru conducătorii sistemelor de educație. Este urgent necesar să se acționeze mai intens în direcția modernizării metodelor de predare, a luării unor măsuri care să dea profesorilor posibilitatea de a se ține la curent cu evoluțiile din specialitatea lor și a identificării și promovării excelenței în predare, ținând seama totodată de faptul că dezvoltarea unui cadru de competențe pentru profesori;

27. subliniază importanța dezvoltării competențelor elementare asigurându-se de la început că profesorii se simt angajați în însușirea prioritară a unor astfel de competențe și comunitatea locală este implicată și sprijină activ realizarea integrării sociale, de exemplu a celor dezavantajați social sau având o experiență culturală/educațională diferită. În același timp, este necesar să se asigure o bună legătură cu comunitatea de afaceri și, după caz, să se ofere un sprijin psihopedagogic;

28. subliniază că în ceea ce privește multilingvismul și educația în domeniul mass-mediei, specificul nevoilor de predare și programele de învățământ în schimbare rapidă necesită investiții în instrumente de predare, parteneriate mai extinse și atenție constantă. TIC au activat un enorm potențial de îmbunătățire a rezultatelor învățării. În unele cazuri, diverse instrumente de predare și învățare, precum simulatoarele și jocurile, ar putea favoriza obținerea, în materie de învățare, a unor rezultate semnificativ mai bune comparativ cu învățarea tradițională, bazată numai pe predarea clasică și pe materiale convenționale. Prin urmare, invită autoritățile locale și regionale să stabilească legături și cadre de colaborare cu întreprinderile și universitățile locale, să angajeze dialoguri cu comunitățile, pentru a înțelege nevoile locale și a crește probabilitatea de angajare a absolvenților, și să ia măsuri pentru ca profesorii să beneficieze de formare continuă;

29. recunoaște contribuția reală pe care actualul proces de dezvoltare a dimensiunii europene în sport o aduce la atingerea obiectivelor strategice ale UE, în special a celor definite în Strategia Europa 2020, precum și la apariția unor noi oportunități pentru crearea de locuri de muncă durabile, în special pentru tineri;

30. de asemenea, subliniază rolul social și societal, precum și funcția educativă a sportului, ca factor important de creștere a eficienței învățării și de îmbunătățire a aptitudinilor intelectuale, a bunăstării fizice a persoanelor, de îmbunătățire a calității vieții, în general, și de încurajare a integrării armonioase în societate prin promovarea valorilor de toleranță, fair play și cooperare;

31. avertizează că deși datele empirice susțin în mod clar reorientarea educației în direcția dezvoltării competențelor transversale, în prezent practica se orientează în direcția opusă.

Consideră că utilizarea testelor standardizate în întreaga UE, precum și dezvoltarea și introducerea de metode de predare, de simulatoare de învățare, „fabrici de învățare” și alte mijloace echivalente sunt principalele obstacole care trebuie depășite dacă se dorește remodelarea sistemelor de educație în sensul dezvoltării unor competențe care să ajute la ocuparea unui loc de muncă. Aceste probleme trebuie abordate. Dezvoltarea și achiziția de infrastructuri necesită adesea investiții substanțiale, dar aceste investiții sunt rentabile dacă sunt realizate în mod structurat;

32. salută punerea accentului pe rezultatele învățării; subliniază importanța găsirii unui echilibru între flexibilitate și autonomie, pe de o parte, și transferabilitate și recunoașterea reciprocă a calificărilor între regiunile și țările europene, pe de altă parte. În consecință, așteaptă cu interes implementarea rapidă a unui spațiu european pentru competențe și calificări, atrage însă atenția asupra faptului că, de exemplu, Cadrul european al calificărilor nu conferă dreptul la recunoașterea calificărilor; în acest context, avertizează cu privire la confuzia între instrumentele de recunoaștere, pe de o parte, și cele de transparență, pe de altă parte, pe care o poate induce recunoașterea transfrontalieră facilă a competențelor și calificărilor urmărită de Comisie;

33. își reafirmă convingerea fermă că UE nu trebuie numai să crească ratele de participare la activități de educație și formare, ci și să atragă straturi mai largi ale populației, inclusiv categoriile defavorizate și vulnerabile⁽⁴⁾ și să aloce resursele necesare pentru a răspunde acestei provocări;

Incurajarea colaborării

34. subliniază de la început că în procesul de implementare este important să existe o strategie durabilă, concertată orizontal, care ar asigura, de asemenea, sinergiile necesare între toate inițiativele emblematiche relevante ale Strategiei Europa 2020, în special „O agendă pentru noi competențe și locuri de muncă”, „Tineretul în mișcare”, „O uniune a inovării” și „O agendă digitală pentru Europa”;

35. reamintește că autoritățile locale și regionale joacă un rol important în realizarea obiectivelor Strategiei Europa 2020 și consideră important ca programele naționale de reformă să fie aplicate în parteneriat între diferitele niveluri de guvernare, pentru ca Strategia Europa 2020 să producă rezultate pe măsura așteptărilor; subliniază că autoritățile locale și regionale se află în poziția ideală pentru a contribui substanțial la atingerea acestor obiective: ele facilitează crearea unui mediu favorabil, asigură comunicarea și diseminarea informațiilor prin intermediul rețelelor proprii către beneficiarii finali și furnizează datele necesare pentru planificarea și dezvoltarea strategică ulterioară;

⁽⁴⁾ CdR 290/2011.

36. subliniază importanța unor condiții-cadru ajutătoare, în special pentru grupurile dezavantajate și vulnerabile; evidențiază necesitatea de a se întreprinde acțiuni pe termen lung, coerente, cu implicarea autorităților locale și regionale, care să cuprindă școlile din zonele defavorizate geografic și social, pentru a îmbunătăți calitatea predării și a rezultatelor învățării, precum și pentru a crea aspirații în rândul tinerilor;

37. autoritățile locale și regionale dețin responsabilități esențiale în ceea ce privește politica de educație și de formare și joacă un rol important în domeniul politicilor privind tineretul și ocuparea forței de muncă. În domeniul dezvoltării competențelor transversale, este important ca în cadrul sistemului educațional să fie încurajate atitudinile și competențele tinerilor legate de desfășurarea unei activități economice independente, prin dezvoltarea anumitor calități personale precum creativitatea, responsabilitatea, asumarea riscurilor, soluționarea problemelor și capacitatea de a lucra în echipă;

38. sprijină o abordare dublă – priorități pentru statele membre și în același timp coordonare și contribuții la nivelul UE, așa cum propune Comisia în comunicare. În același timp, menționează că sunt necesare acțiuni și măsuri adecvate și proporționate la nivel european, național și regional, cu deplina respectare a principiului subsidiarității la nivel formal, informal și non-formal, care să cuprindă sistemul de educație, familia și comunitatea, cu parteneriate nu numai între școli și întreprinderi, ci și între ONG-uri și alte tipuri de organizații ale societății civile;

39. evidențiază rolul-cheie al autorităților locale și regionale în educație și formare și valoarea lor adăugată ca actor și interfață între universul învățării și cel al muncii; insistă asupra nevoii de a recupera decalajele dintre regiuni, inclusiv a celor situate în regiunile periferice și ultraperiferice, și a consolida activitățile instituțiilor de educație și formare regionale și periferice; subliniază că guvernele regionale, instituțiile de învățământ și de formare, alte instituții educaționale și părți interesate importante de la nivel economic și social ar putea colabora în mod util pentru a se pune de acord asupra unor obiective, politici și priorități definite la nivelul întregii regiuni în ceea ce privește dezvoltarea capitalului uman. Mecanismele de stimulare ar trebui să fie consolidate, pentru a încuraja instituțiile de învățământ și formare și personalul acestora să se implice în activități favorabile dezvoltării locale și regionale și antreprenoriatului;

40. reamintește că nivelul subnațional este nivelul la care pot fi obținute rapid informațiile cele mai corecte cu privire la piețele de forță de muncă regionale și la care autoritățile locale și regionale pot juca un rol semnificativ în identificarea neconcordanțelor de competențe, oferind programe adecvate de

recalificare și formare profesională și stimulând investițiile ca răspuns la cererea locală;

41. evidențiază faptul că probabilitatea de reușită este mai mare dacă aceste cadre de cooperare sunt concepute ca un cerc virtuos, în care formarea ține seama de nevoile activităților industriale și/sau comerciale existente. Instituțiile de formare colaborează îndeaproape cu sectorul privat, creând sinergii și mecanisme de feedback, iar competențele sporite ale absolvenților/adulților formați sunt reinvestite în regenerarea economică a teritoriului respectiv. În ceea ce privește elevii, îmbunătățirea spiritului antreprenorial pe termen lung poate fi vizată prin dezvoltarea unei „atitudini antreprenoriale”;

42. consideră că prin experiențe creative, în colaborare, desfășurate pe termen lung, tinerii își vor dezvolta o gamă foarte largă de competențe care le vor permite să devină întreprinzători;

43. își reiterează sprijinul pentru dezvoltarea programelor de învățământ profesional care urmăresc să deschidă în mod real calea de la acest tip de învățământ la educația universitară. Sprijină măsurile de aliniere a politicilor VET la strategiile de dezvoltare economică locală/regională (și anume specializarea inteligentă, spiritul antreprenorial al tinerilor) și de dezvoltare a unor parteneriate între sistemul de învățământ, întreprinderi și cercetare;

44. observă că în unele state membre învățământul profesional poate fi stigmatizat și perceput ca inferior educației universitare. Aceasta problemă trebuie abordată în toate acțiunile viitoare. Sistemul personalizat de învățare dezvoltat în anii 90 la Poitiers este o altă etapă în direcția corectă: oamenii au fost tratați ca individualități și a fost elaborat în plan de învățare în conformitate cu nevoile lor specifice. În plus, dezvoltarea planurilor de învățământ pentru comunități și echipe a devenit din ce în ce mai importantă. Subliniază că ar trebui consolidate relevanța educației superioare pe piața forței de muncă, dar și a VET, și încurajează implicarea angajatorilor și a instituțiilor pieței forței de muncă în conceperea și aplicarea de programe. Pe scurt, ucenicii trebuie să înțeleagă avantajele învățământului profesional în raport cu alte forme de învățământ, cum ar fi oportunitățile de dezvoltare continuă a competențelor, astfel încât integrarea în învățământul profesional nu împiedică și nu exclude șansele unei persoane de a progresa;

45. solicită ca aceste eforturi să fie făcute împreună cu autoritățile locale și regionale, deoarece acesta este adesea nivelul la care se identifică mai întâi tendințele în materie de competențe și locuri de muncă. Subliniază angajamentul CoR de a contribui la alinierea politicilor VET la strategiile de dezvoltare locală/regională, și anume pentru specializarea inteligentă;

46. subliniază că ar trebui să se exploateze pe deplin, inclusiv în materie de educație și formare, potențialul Europei în ceea ce privește dezvoltarea de platforme informatice și de servicii TIC, atât în sectorul public, cât și în cel privat. Parteneriatele public-privat care beneficiază de sprijinul UE și implică autorități locale și regionale și IMM-uri din domeniul dezvoltării TIC în sectorul serviciilor publice de TIC pot reprezenta un mijloc privilegiat de promovare a competențelor și cunoștințelor locale în întreaga UE. Subliniază potențialul unor noi progrese în acest domeniu prin înființarea de centre regionale pentru TIC, prin realizarea de proiecte de campusuri virtuale sau prin înființarea unor centre de formare multimedia;

47. formarea profesională pentru îmbunătățirea competențelor este un obiectiv laudabil. Trebuie însă să evităm să privim investițiile în educație numai prin prisma creșterii productivității economice în Europa. Rezultatul nefericit al unei astfel de abordări poate fi alterarea sănătății mintale a tinerilor, care ajung să fie văzuți ca unități economice primare și definiți numai în funcție de capacitatea lor de a aduce o contribuție economică în societate. În acest context trebuie sprijinite în mod special investițiile egale în creativitatea tinerilor, în competențe necesare în viața cotidiană, în competențe transversale, în educația culturală și în competențe chinestezice. Beneficiile publice și private ale educației depășesc aspectele strict economice. De exemplu, faptul de a avea un nivel ridicat de studii este corelat cu o mai bună speranță de viață, cu rate mai mari ale participării la vot și cu atitudini mai favorabile față de acordarea de drepturi egale minorităților etnice;

48. în conformitate cu principiile subsidiarității și proporționalității, măsurile sau acțiunile concrete propuse sau adoptate la nivelul UE ar trebui să se concentreze asupra acelor domenii în care există o puternică dimensiune europeană sau care implică aspecte transnaționale care nu pot fi reglementate în mod corespunzător de către statele membre și/sau de către autoritățile locale și regionale acționând individual;

49. subliniază nevoia unei finanțări și a unor cheltuieli inteligente, eficiente și inovatoare în educație și formare, astfel încât să se răspundă mai bine condițiilor unor locuri de muncă care solicită intensiv competențele și/sau cererii de diversificare și de înlocuire a acestor competențe, să se sprijine creșterea economică și ocuparea forței de muncă în rândul tinerilor, insistând ca elaborarea politicii și aplicarea programelor să utilizeze organismele alese democratic la nivel local. Consideră că utilizarea cunoașterii de la nivel local și responsabilizarea democratică vor îmbunătăți mecanismele guvernancei în cazul parteneriatelor dintre universități, întreprinderi și autoritățile locale. Acest lucru va face posibilă alcătuirea unei ordini de priorități locale și stabilirea responsabilităților, care sunt în legătură directă cu principiul subsidiarității;

50. evidențiază avantajele creării unor parteneriate locale puternice prin adoptarea unei viziuni sistemice și integrarea diferitelor oportunități de finanțare într-o strategie locală/regională unică. Această strategie ar putea lua în considerare diferite opțiuni politice în ceea ce privește implementarea la nivel local sau regional:

— dezvoltarea unui sistem informații pentru intervenția strategică, pentru a identifica și a monitoriza permanent adaptabilitatea, nevoile și calitatea forței de muncă locale (de ex. un Observator al competențelor);

— cooperarea cu sectorul afacerilor, pentru a concepe un învățământ profesional adaptat la nevoile pieței și a adapta formarea la mediul de afaceri;

— cooperarea cu agenții locali (de educație și formare), de exemplu stimularea centrelor locale de educație și formare și a agențiilor locale pentru forța de muncă, pentru a introduce noi tehnici de educație cum ar fi e-învățarea, consolidarea educației în domeniul mass-mediei și multilingvismul, pe de o parte, și asigurarea de oportunități egale la angajare pentru populația dezavantajată social, pe de altă parte;

— colaborarea cu întreprinderile și diferitele sectoare ale educației (de la învățământul primar până la cel universitar) pentru asigurarea unui proces continuu de învățare a limbilor străine. Alegerea limbilor se poate baza, de asemenea, pe nevoile identificate de autoritățile locale și regionale, de comun acord cu întreprinderile;

— căutarea sprijinului dincolo de granițele regionale, prin unirea forțelor cu regiuni care se confruntă cu probleme similare și utilizarea fondurilor UE;

Orice astfel de strategie trebuie să fie puternic ancorată în cele trei obiective globale în materie de educație și formare: urmărirea excelenței, asigurarea accesului universal și limitarea numărului de cazuri de părăsire timpurie a școlii.

51. solicită ca actorii locali și regionali să fie implicați în mod sistematic și susținut, inclusiv instituțiile de educare și formare, în platforma de specializare inteligentă și în elaborarea planurilor integrate de dezvoltare locală/regională;

52. subliniază importanța crucială a activităților locale și regionale și, totodată, așteaptă cu interes să examineze propuneri mai concrete ale Comisiei Europene privind modalitatea în care se poate reduce în mod real decalajul dintre potențialul TIC și al resurselor accesibile permanent și gratuit (OER), pe de o parte, și sistemele de educație și formare, pe de altă parte; recunoaște că resursele didactice accesibile în mod gratuit pot completa în mod avantajos materialele didactice tradiționale; este nevoie, în mod special, de clarificări cu privire la modul în care calitatea conținutului resurselor didactice accesibile gratuit poate fi garantată într-o manieră pertinentă, continuă și cuprinzătoare, astfel încât utilizarea lor să reprezinte o veritabilă valoare adăugată;

53. CoR consideră că trebuie să se acorde mai multă importanță „rolului distinct pe care autoritățile locale și regionale îl joacă, în calitate de angajatori, prestatori de servicii și autorități de reglementare, în promovarea creșterii și coeziunii și în coordonarea parteneriatelor strategice dintre instituțiile de învățământ, agențiile pentru întreprinzători și întreprinderi în respectivele regiuni”. În realitate, ALR intervin tot mai mult în politicile educaționale, însă nu există nicio intervenție general valabilă prin care să se poată garanta îmbunătățirea performanței educaționale. Astfel, deși sunt disponibile destul de multe cunoștințe care să orienteze deciziile (cele mai importante fiind calitatea profesorilor, independența instituțiilor, gradul de incluziune și resursele), opțiunile de care dispun ALR depind de caracteristicile lor socioeconomice, de autonomia lor față de sistemul național și de rezultatele (și reputația) lor anterioare în materie de educație și de formare;

54. reamintește că autoritățile locale și regionale sunt cele care au contact direct cu realitățile de pe teren și le înțeleg cel mai bine, fiind, de asemenea, bine poziționate pentru a contribui la elaborarea politicilor și punerea în aplicare a programelor, cu respectarea deplină a principiului subsidiarității;

55. salută intenția Comisiei de a continua să colaboreze cu părțile interesate pentru a asigura progresul strategiei propuse, „Regândirea educației”, într-un efort concertat în favoarea reformei, și confirmă interesul CoR pentru continuarea colaborării sale cu Comisia Europeană și alți parteneri din domeniu. Această cooperare ar trebui să acopere toate domeniile în care autorităților locale și regionale le revin responsabilități specifice, inclusiv, dar fără a se limita la aceasta, alinierea politicilor VET la strategiile de dezvoltare locală/regională care sunt deja menționate în comunicare.

Bruxelles, 12 aprilie 2013

*Presedintele
Comitetului Regiunilor*
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

III

(Acte pregătitoare)

COMITETUL REGIUNILOR

A 100-A SESIUNE PLENARĂ, 11 ȘI 12 APRILIE 2013**Avizul Comitetului Regiunilor privind Fondul de ajutor european pentru cele mai defavorizate persoane***(2013/C 139/11)*

COMITETUL REGIUNILOR

- reamintește caracterul indispensabil al unui demers la nivel european în favoarea persoanelor celor mai defavorizate din Uniunea Europeană pentru atingerea obiectivului pe care și l-a stabilit aceasta în cadrul Strategiei Europa 2020, și anume reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor afectate de sărăcie și de excluziune socială până în 2020;
- recunoaște necesitatea modificării temeiului juridic al acestui program (articolul 174 TFUE), însă propune ca începând din 2014 să se recurgă la un temei juridic dublu, care să includă și articolul 39 TFUE, astfel încât să se asigure continuitatea și să se mențină legătura cu obiectivele politicii agricole comune;
- salută intenția Comisiei Europene de a merge mai departe de obiectivul de bază al actualului Program UE de distribuire a alimentelor către cele mai defavorizate persoane, considerând că prin combinarea ajutorului alimentar destinat persoanelor cele mai defavorizate cu măsuri de combatere a sărăciei în rândul copiilor și a fenomenului lipsei de adăpost și cu acțiuni de coordonare cu FSE se creează o oportunitate pentru desfășurarea unor activități multifuncționale și totodată pentru soluționarea lipsurilor legate de diverse nevoi elementare;
- salută faptul că propunerea Comisiei oferă autorităților locale și regionale posibilitatea de a juca un rol activ în distribuirea ajutorului către persoanele care au nevoie de acesta;
- își exprimă dezacordul cu privire la principiul unei participări voluntare a statelor membre, întrucât un astfel de principiu ar putea priva colectivitățile teritoriale de accesul la fond, în absența unui mecanism de consultare participativ și democratic la nivel european sau național și fără să se ia în considerare provocările în materie de combatere a sărăciei și a excluziunii de la nivel subnațional;
- consideră că, pentru regiunile afectate de criza economică și pentru regiunile de coeziune, programul ar trebui finanțat în totalitate din fondurile UE, un astfel de mod de a proceda fiind justificat ca un semn de coeziune între cetățenii, regiunile și popoarele Europei;
- subliniază că nivelul propus de finanțare este prea mic, volumul actual al creditelor fiind redus în mod considerabil (cu 30 % conform propunerii Comisiei și chiar cu 40 % conform propunerii Consiliului) și solicită menținerea cel puțin a nivelului actual al creditelor.

Raportor

dl Ossi MARTIKAINEN (FI-ALDE), președintele Consiliului local Lapinlahti

Document de referință

Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul de ajutor european pentru cele mai defavorizate persoane

COM(2012) 617 final/2

I. RECOMANDĂRI POLITICE**COMITETUL REGIUNILOR**

1. reamintește caracterul indispensabil al unui demers la nivel european în favoarea persoanelor celor mai defavorizate din Uniunea Europeană pentru atingerea obiectivului pe care și l-a stabilit aceasta în cadrul Strategiei Europa 2020, și anume reducerea cu cel puțin 20 de milioane a numărului persoanelor afectate de sărăcie și de exclusiune socială până în 2020. Acest obiectiv este cu atât mai imperativ în lumina constării că, în 2011, 119,6 milioane de persoane erau expuse riscului sărăciei sau exclusiunii sociale, ceea ce înseamnă o creștere cu 6 milioane față de 2009. Această îndepărtare de obiectivele Strategiei Europa 2020 face cu atât mai dificil de înțeles propunerea Consiliului European din 7 și 8 februarie 2013 de a reduce bugetul alocat ajutorului european pentru cele mai defavorizate persoane cu 1 miliard EUR;

2. recunoaște necesitatea modificării temeiului juridic al acestui program (articolul 174 TFUE), însă propune ca începând din 2014 să se recurgă la un temei juridic dublu, care să includă și articolul 39 TFUE, astfel încât să se asigure continuitatea și să se mențină legătura cu obiectivele politicii agricole comune;

3. subliniază importanța principiului subsidiarității în formularea unei strategii eficiente de ajutorare a celor mai defavorizate persoane;

4. critică lipsa de coerență a propunerii Comisiei în raport cu Strategia Europa 2020, în măsura în care propunerea nu face nicio referire la indicatorul legat de numărul persoanelor expuse riscului de sărăcie, în condițiile în care acesta este unul din cei trei indicatori utilizați în Strategia Europa 2020 pentru evaluarea obiectivului european referitor la incluziunea socială și la reducerea sărăciei;

5. recunoaște importanța și caracterul justificat al următoarelor propuneri ale Comisiei: 1) propunerea unei noi baze legislative care să evite conflictul constat de Curtea de Justiție cu privire la achiziționarea pe piață a produselor destinate ajutoarelor alimentare și 2) instituirea unui nou program cu funcții mai ample care să creeze cadrul pentru continuarea măsurilor de ajutor și totodată să sporească eficiența și sustenabilitatea rezultatelor acestor măsuri;

6. consideră că prin combinarea ajutorului alimentar destinat persoanelor cele mai defavorizate cu măsuri de combatere a sărăciei în rândul copiilor și a fenomenului lipsei de adăpost și cu acțiuni de coordonare cu FSE se creează o oportunitate pentru desfășurarea unor activități multifuncționale și totodată pentru soluționarea lipsurilor legate de diverse nevoi elementare;

7. salută intenția Comisiei Europene de a merge mai departe de obiectivul de bază al actualului Program UE de distribuire a

alimentelor către cele mai defavorizate persoane, însă își exprimă temerea că extinderea listei aspectelor sărăciei la care ar trebui să răspundă noul fond nu va face decât să dilueze impactul final al acestuia, cu atât mai mult cu cât resursele riscă să fie reduse cu aproape 30 % potrivit poziției Consiliului European (3,5 miliarde EUR alocate programului de distribuire a alimentelor către cele mai defavorizate persoane pentru perioada 2007-2013 și 2,5 miliarde pentru perioada 2014-2020).

8. subliniază că, în multe cazuri, procedurile administrative ale FSE s-au dovedit greoaie pentru părțile interesate și solicită ca, în cazul noului instrument de satisfacere a nevoilor elementare ale persoanelor celor mai defavorizate, să se evite reglementările inutile de detaliate;

9. consideră că, dată fiind natura persistentă a crizei economice, instrumentul de ajutorare a persoanelor celor mai defavorizate nu ar trebui să folosească resursele FSE, ci ar avea mai degrabă nevoie de propria sa finanțare pe termen lung, prin alocarea creditelor necesare de la rubrica 2 a cadrului financiar multianual;

10. salută faptul că propunerea Comisiei oferă autorităților locale și regionale posibilitatea de a juca un rol activ în distribuirea ajutorului către persoanele care au nevoie de acesta, considerând că un astfel de rol activ poate contribui la reducerea sarcinilor și procedurilor administrative la nivelul UE și la nivel național, întrucât autoritățile locale și regionale utilizează în cadrul propriilor activități proceduri puse la punct și norme de audit bazate pe legislația națională și europeană;

11. reamintește strategia OMS intitulată „Sănătate 21 – Sănătate pentru toți în secolul 21”, care insistă asupra necesității absolute de a reduce inegalitățile de natură socială și economică în vederea îmbunătățirii sănătății întregii populații. OMS solicită totodată adoptarea unor măsuri care să se adreseze în special persoanelor celor mai defavorizate și care au probleme de sănătate, precum și combaterea lipsurilor în materie de servicii de sănătate și a handicapurilor medicale și sociale (punctul II al Preambulului Declarației OMS intitulate „Sănătate 21” și adoptate cu ocazia celei de-a 51 adunări a organizației);

12. observă că, deși în noua sa formă programul de ajutor alimentar pentru cele mai defavorizate persoane este combinat cu alte instrumente de integrare socială și de solidaritate, contextul său și activitățile sale anterioare ca parte a PAC au fost pe deplin justificate, întrucât în esență PAC urmărește asigurarea alimentelor pentru cetățenii UE în cantități suficiente și la prețuri rezonabile [articolul 39 alineatul (1) litera (e)] și garantarea siguranței aprovizionărilor [articolul 39 alineatul (1) litera (d)];

13. consideră prin urmare că în cadrul noilor programe ar trebui menținută și posibilitatea de a utiliza orice surplus de produse agricole (stocuri de intervenție). Utilizarea acestor surplusuri nu ar trebui însă dedusă din bugetul alocat Fondului de ajutor european pentru cele mai defavorizate persoane;

14. consideră că este important ca legislația propusă să stabilească un set clar de reguli pentru Comisie, administrațiile naționale și autoritățile locale și regionale, oferindu-le acestora posibilitatea de a soluționa toate deficiențele care pot fi identificate, în joc fiind un domeniu de activitate deosebit de sensibil din punctul de vedere al încrederii cetățenilor și al legitimității UE. Există diferite puncte de vedere cu privire la necesitatea, funcționarea și rezultatele acestui domeniu de activitate în diferitele state membre și regiunile lor;

15. își exprimă dezacordul cu privire la principiul unei participări voluntare a statelor membre, întrucât un astfel de principiu ar putea priva colectivitățile teritoriale de accesul la fond, în absența unui mecanism de consultare participativ și democratic la nivel european sau național și fără să se ia în considerare provocările în materie de combatere a sărăciei și a excluziunii de la nivel subnațional;

16. consideră că, pentru regiunile afectate de criza economică și pentru regiunile de coeziune, programul ar trebui finanțat în totalitate din fondurile UE;

17. solicită instituțiilor să ia în considerare posibilitatea ca, din cauza cofinanțării, instrumentul să nu fie aplicat, chiar dacă este necesar din cauza situației economice și sociale a multor regiuni;

18. îndeamnă Comisia, în conformitate cu avizul său precedent, să continue să evalueze dacă creditele alocate acestei măsuri sunt suficiente și subliniază că s-că, în opinia sa, nivelul anterior de finanțare (500 de milioane EUR pe an) era deja inadecvat; din diferite motive, nevoia de finanțare a continuat să crească, ceea ce înseamnă că nivelul propus de finanțare este prea mic, volumul actual al creditelor fiind redus în mod considerabil (cu 30 % conform propunerii Comisiei și chiar cu 40 % conform propunerii Consiliului). Comitetul solicită menținerea cel puțin a nivelului actual al creditelor;

Explicațiile detaliate și recomandările politice ale Comitetului

19. recunoaște că o alimentație suficientă, variată și sănătoasă constituie un drept fundamental statuat în multe acorduri și declarații internaționale privind drepturile omului și că acest drept ar trebui asigurat tuturor cetățenilor și rezidenților UE la toate nivelurile;

20. subliniază că nutriția inadecvată în rândul celor mai defavorizate persoane se datorează multor fenomene diferite, dar intercorelate, cum ar fi:

- tendințele demografice și schimbările globale pe piața produselor agricole și în politica agricolă și comercială;
- deficiențe în piața internă a produselor agricole și o lipsă de transparență în lanțul alimentară;
- reducerea suprafețelor agricole destinate producției de alimente și utilizarea excesivă a acestora pentru producția de culturi energetice;

— anumite măsuri ale UE și obstacole birocratice care împiedică producția de produse agricole pentru nevoile proprii sau comercializarea acestora pe scară mică;

— transformări structurale în multe zone rurale;

— efectele crizei asupra ocupării forței de muncă și puterii de cumpărare;

— șomajul și sărăcia din ce în ce mai răspândită a familiilor și copiilor, asociată acestuia;

— instabilitatea în regiunile învecinate ale UE;

21. consideră că, pentru a soluționa aceste probleme ample și complexe, sunt necesare politici eficiente și finanțare din partea UE;

22. consideră că asigurarea unei alimentații adecvate și variate pentru cetățenii UE trebuie să rămână în continuare a funcție de bază a PAC. Comitetul solicită reformarea politicii agricole, astfel încât prețurile alimentelor pe piață să fie transparente și producția agricolă primară să rămână profitabilă în toate regiunile UE;

23. consideră că, deși tendințele pieței, evoluția recoltelor din ultimii ani și modificările modelelor de consum au redus surplusurile de produse agricole, este posibil ca acestea să continue să fie acumulate și în viitor, utilizarea lor ca ajutoare pentru persoanele defavorizate fiind importantă pentru legitimitatea UE;

24. subliniază că punctul 12 de mai sus poate fi justificat prin faptul că PAC a fost, chiar de la început, unul din domeniile principale ale politicii UE și își va păstra în continuare acest statut. Incorporarea sa în temeiul juridic al noului instrument (temei juridic dublu) ar asigura continuarea pe termen lung a ajutorului pentru cele mai defavorizate persoane în ciuda faptului că actualele provocări pot impune o povară pe termen lung asupra finanțării altor politici ale UE, cum ar fi coeziunea socială;

25. subliniază că situația socio-economică a regiunilor europene variază și la nivel de stat membru și consideră că programul propus este necesar pentru completarea măsurilor luate de fiecare stat membru și de autoritățile sale locale și regionale în favoarea coeziunii și solidarității europene. În acest sens, programul propus este bazat ferm pe setul comun de valori al UE și pe ideea fundamentală de integrare europeană;

26. consideră că este important să se combine diferitele obiective în cadrul noului fond în vederea prevenirii cauzelor sărăciei și excluziunii, deoarece lipsa de adăpost, alimentația neadecvată și deprivarea socială a familiilor cu copii se influențează reciproc. Cu toate acestea, Comitetul subliniază faptul că programele care au precedat noul instrument s-au

concentrat pe alimentație; deficiențele alimentare au devenit din nou o adevărată problemă pe termen lung în multe regiuni. În consecință, Comitetul solicită statelor membre și regiunilor să sublinieze importanța ajutorului alimentar în punerea în aplicare a programelor și pe această bază să-i ajute pe cetățeni să beneficieze și de programele și măsurile destinate combaterii lipsei de adăpost și excluziunii sociale;

27. observă că punctele 16-18 de mai sus sunt bazate pe faptul că:

- pentru regiunile cele mai afectate, finanțarea integrală a programului pentru cele mai defavorizate persoane din bugetul UE este justificată ca un semn de coeziune între cetățenii, regiunile și popoarele Europei;
- ideea cofinanțării instrumentului propus poate fi abordată din două unghiuri. Pe de o parte, cofinanțarea poate face

programele mai eficiente și spori angajamentul autorităților regionale și naționale față de acestea; pe de altă parte poate reduce interesul față de participarea la programe și duce astfel la diluarea oportunităților necesare în multe regiuni. CoR subliniază că, dată fiind conjunctura economică actuală, scenariul din urmă este mai probabil și prin urmare solicită instituțiilor să ia din nou în considerare o rată de cofinanțare de 85 %;

- reducerea chiar și a nivelului actual de credite cu 30-40 % reprezintă o măsură lipsită de viziune, deoarece în monitorizarea precedentului program alimentar pentru cele mai defavorizate persoane și în rapoartele întâlnirilor părților interesate se sugerează că este necesar un nivel de credite de aproximativ 680 de milioane EUR pe an. Aceasta înseamnă că fondurile suplimentare necesare sunt aproape la fel de substanțiale ca și reducerile planificate ale nivelului actual de finanțare.

II. RECOMANDĂRI DE AMENDAMENTE

Amendamentul 1

Preambul

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 175 alineatul (3),	având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 175 alineatul (3) și <u>articolul 39 alineatul (1).</u>

Expunere de motive

Expunerea de motive este prezentată la punctele 2 și 12 din prima parte a avizului („Recomandări politice”)

Amendamentul 2

Considerentul 7

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
În scopul instituirii unui cadru financiar adecvat, Comisia ar trebui să realizeze, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, o defalcare anuală a resurselor globale per stat membru, folosind o metodă obiectivă și transparentă care să reflecte decalajele în materie de sărăcie și de deprivare materială.	În scopul instituirii unui cadru financiar adecvat, Comisia ar trebui să realizeze, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, o defalcare anuală a resurselor globale per stat membru, folosind o metodă obiectivă și transparentă care să reflecte decalajele în materie de sărăcie și de deprivare materială, <u>inclusiv pragul de sărăcie relativă.</u>

Expunere de motive

Deoarece este un indicator reținut în Strategia Europa 2020 și utilizat de Eurostat, sărăcia relativă trebuie utilizată și în cadrul acestui fond.

Amendamentul 3

Nou considerent după considerentul 8

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
	<u>Pentru a răspunde de o manieră cât mai eficientă și adecvată nevoilor persoanelor celor mai defavorizate și în acord cu cadrul strategic comun, principiul parteneriatului ar trebui să se aplice în toate etapele de implementare a fondului.</u>

Amendamentul 4

Considerentul 35

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
Frecvența auditurilor operațiunilor ar trebui să fie proporțională cu nivelul sprijinului pus la dispoziție de Uniune prin intermediul fondului. În special, numărul auditurilor efectuate ar trebui să fie redus în cazul în care totalul cheltuielilor eligibile pentru o operațiune nu depășește 100 000 EUR. Cu toate acestea, ar trebui să fie posibilă efectuarea de audituri în orice moment în cazul în care există dovezi de nereguli sau fraude sau ca parte a unui eșantion de audit. Pentru ca nivelul activității de audit desfășurate de către Comisie să fie proporțional cu riscul, Comisia ar trebui să-și poată reduce activitatea de audit în ceea ce privește programele operaționale în cazul în care nu există deficiențe semnificative sau în cazul în care autoritatea de audit este fiabilă. În plus, obiectul auditurilor ar trebui să țină cont pe deplin de obiectivul urmărit și de caracteristicile populațiilor vizate de fond.	Frecvența auditurilor operațiunilor ar trebui să fie proporțională cu nivelul sprijinului pus la dispoziție de Uniune prin intermediul fondului. În special, numărul auditurilor efectuate ar trebui să fie redus în cazul în care totalul cheltuielilor eligibile pentru o operațiune nu depășește 100 000 EUR. Cu toate acestea, ar trebui să fie posibilă efectuarea de audituri în orice moment în cazul în care există dovezi de nereguli sau fraude sau ca parte a unui eșantion de audit. Pentru ca nivelul activității de audit desfășurate de către Comisie să fie proporțional cu riscul, Comisia ar trebui să-și poată reduce activitatea de audit în ceea ce privește programele operaționale în cazul în care nu există deficiențe semnificative sau în cazul în care autoritatea de audit este fiabilă. În plus, obiectul auditurilor ar trebui să țină cont pe deplin de obiectivul urmărit și de caracteristicile populațiilor vizate de fond. <u>La evaluarea necesității auditurilor, în cazul fiecărei măsuri ar trebui să se țină seama și de practicile și de competențele dezvoltate în materie de audit public pe care autoritățile locale și regionale relevante le aplică deja eventual măsurilor întreprinse și acțiunilor aferente. De asemenea, ar trebui să se ia în considerare dacă activitățile organizațiilor partenere care aplică o măsură pot fi eligibile pentru finanțarea publică și pot fi acoperite de practicile de audit asociate acesteia, precum și să se țină seama de amplexarea activităților organizației și de experiența sa.</u>

Amendamentul 5

Articolul 4 alineatul (1)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
Fondul sprijină programe naționale prin care produse alimentare și bunuri de consum de bază destinate uzului personal al persoanelor fără adăpost sau al copiilor sunt distribuite celor mai defavorizate persoane prin intermediul organizațiilor partenere selectate de statele membre.	Fondul sprijină programele naționale <u>care, cu participarea activă a autorităților locale și regionale, asigură distribuirea către cele mai defavorizate persoane, de prin care produse alimentare sănătoase și cât mai variate posibil și de bunuri de consum de bază destinate uzului personal al persoanelor fără adăpost sau al copiilor sunt distribuite celor mai defavorizate persoane</u> , prin intermediul organizațiilor partenere selectate de statele membre.

Amendamentul 6

Articolul 5 alineatul (3)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
Sprijinul acordat din fond este implementat de Comisie în strânsă cooperare cu statele membre.	Sprijinul acordat din fond este <u>implementat distribuit, de Comisie</u> în strânsă cooperare, <u>de Comisie, cu</u> statele membre, <u>autoritățile locale și regionale și organizațiile partenere în cauză, în vederea maximizării impactului său.</u>

Expunere de motive

Raportul privind evaluarea impactului care însoțește propunerea legislativă menționează în anexa 2 (pagina iii) cele trei sisteme diferite de gestionare a programului pentru cele mai defavorizate persoane care au fost identificate în statele membre ale UE, dintre care unele implică în mod direct autoritățile locale și regionale, precum și organizațiile partenere cele mai apropiate de beneficiari.

Amendamentul 7

Articolul 5 alineatul (6)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
În conformitate cu responsabilitățile lor respective, Comisia și statele membre asigură coordonarea cu Fondul social european, precum și cu alte politici și instrumente ale Uniunii.	În conformitate cu responsabilitățile lor respective, Comisia și statele membre asigură coordonarea cu Fondul social european, precum și cu alte politici și instrumente ale Uniunii, <u>în special cu acțiunile UE din cadrul politicii în domeniul sănătății, de exemplu cu cel de-al 3-lea Program multianual de acțiune a UE în domeniul sănătății pentru perioada 2014-2020.</u>

Expunere de motive

În avizul CdR 67/2012 privind Programul de acțiune în domeniul sănătății, Comitetul Regiunilor a subliniat că „o politică durabilă în domeniul sănătății trebuie să țină seama întotdeauna de factorii care promovează sănătatea și previn bolile, cum ar fi situația socială, stilul de viață, cultura, educația, factorii de mediu și condițiile-cadru sociale.”

Amendamentul 8

Articolul 5 alineatul (8)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
Comisia și statele membre asigură eficacitatea fondului, în special prin monitorizare, raportare și evaluare.	Comisia și statele membre asigură eficacitatea fondului, în special prin monitorizare, raportare și evaluare <u>și prin consultarea strânsă și regulată a autorităților locale și regionale și a organizațiilor partenere care pun în aplicare măsurile Fondului în cadrul evaluărilor impactului.</u>

Amendamentul 9

Articolul 5, nou alineat după alineatul (12)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
	<u>Tipologia europeană a excluziunii legate de locuință (ETHOS) ar putea fi unul dintre criteriile pentru alocarea fondului.</u>

Expunere de motive

Fenomenul persoanelor fără adăpost și al excluziunii legate de lipsa locuinței sunt privite și abordate diferit în țările Uniunii Europene. Tipologia ETHOS a fost elaborată pe baza unei analize aprofundate a definițiilor naționale existente și a realităților cu care se confruntă zi de zi asociațiile de caritate.

Amendamentul 10

Articolul 5 nou alineat după alineatul (12)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
	<u>Comisia, statele membre și organizațiile partenere contribuie la lupta împotriva risipei de alimente în fiecare etapă a lanțului de distribuție, inclusiv furnizarea de alimente și educarea beneficiarilor în acest sens.</u>

Expunere de motive

Risipa de alimente trebuie să devină o preocupare a Uniunii Europene, după cum a solicitat Parlamentul European în rezoluția din 19 ianuarie 2012. Trebuie subliniat faptul că estimările Comisiei cu privire la risipa de alimente la nivelul întregului lanț se ridică la circa 190 kg/an pentru fiecare cetățean european. Acțiunile care ar putea fi avute în vedere pentru combaterea risipei ar putea fi: clarificarea anumitor mențiuni sanitare aplicate în virtutea reglementărilor europene, care figurează pe produsele agricole și alimentare precum DLC (data limită de consum) și DLUO (data limită de utilizare optimă); revizuirea reglementărilor europene privind normele de punere pe piață a produselor agricole (mai ales în sectorul fructelor și legumelor), pentru a promova oferta de fructe și legume necalibrate; introducerea unei obligații adresate marilor lanțuri de distribuție de a dona produsele alimentare nevândute.

Amendamentul 11

Articolul 6 alineatul (1)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
Resursele globale disponibile pentru angajamentul bugetar din fond pentru perioada 2014 – 2020 sunt de 2 500 000 000 EUR, la prețurile din 2011, în conformitate cu defalcarea anuală prezentată în anexa II.	Resursele globale disponibile pentru angajamentul bugetar din fond pentru perioada 2014 – 2020 sunt de 2 500 000 000 3 500 000 000 EUR, la prețurile din 2011, în conformitate cu defalcarea anuală prezentată în anexa II.

Amendamentul 12

Articolul 6 alineatul (3)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
Comisia adoptă o decizie, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, de stabilire a defalcării anuale a resurselor globale pentru fiecare stat membru, în conformitate cu articolul 84 alineatul (5) din Regulamentul (UE) nr. ... (RDC), fără a aduce atingere alineatului (4) din prezentul articol, luând în considerare următorii indicatori stabiliți de Eurostat:	Comisia adoptă o decizie, prin intermediul unor acte de punere în aplicare, de stabilire a defalcării anuale a resurselor globale pentru fiecare stat membru, în conformitate cu articolul 84 alineatul (5) din Regulamentul (UE) nr. ... (RDC), fără a aduce atingere alineatului (4) din prezentul articol, luând în considerare următorii indicatori stabiliți de Eurostat:
(a) populația care suferă de deprivare materială severă;	(a) <u>pragul de sărăcie relativă, adică procentul populației care trăiește într-o gospodărie care nu dispune de un venit de cel puțin 60 % din venitul median național;</u>
(b) populația care locuiește în gospodării cu intensitate a muncii foarte mică.	(a) b) populația care suferă de deprivare materială severă; (b) c) populația care locuiește în gospodării cu intensitate a muncii foarte mică.

Amendamentul 13

Nou articol după articolul 11

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
	<u>Comitetul național de monitorizare:</u>
	1. <u>Statele membre înființează un comitet național de monitorizare, pentru a asigura o punere în aplicare eficientă a programului operațional.</u>
	2. <u>Din comitetul național de monitorizare fac parte autoritățile publice locale și regionale, precum și organizațiile active în domeniul combaterii sărăciei; acesta stabilește parteneriate cu organizațiile care reprezintă interesele persoanelor defavorizate și cu organizațiile implicate în distribuirea ajutorului destinat acestor persoane.</u>

Amendamentul 14

Articolul 15, nou alineat după alineatul (3)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
	<u>Până în martie 2018, Comisia va pregăti o evaluare intermediară a implementării fondului, pe care o va prezenta Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Regiunilor.</u>

Amendamentul 15

Articolul 17 alineatul (3)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
În cursul implementării unei operațiuni, beneficiarii și organizațiile partenere informează publicul cu privire la sprijinul obținut din fond prin expunerea cel puțin a unui afiș cu informații despre operațiune (dimensiune minimă A3), inclusiv despre sprijinul financiar din partea Uniunii, într-un loc ușor vizibil publicului, în fiecare loc de furnizare a alimentelor, bunurilor și a oricărei alte măsuri auxiliare, cu excepția cazului în care nu este posibil din cauza circumstanțelor distribuirii. Beneficiarii respectivi și organizațiile partenere care au site-uri internet realizează și o scurtă descriere a operațiunii, inclusiv scopurile și rezultatele sale, evidențiind sprijinul financiar din partea Uniunii.	În cursul implementării unei operațiuni, beneficiarii și organizațiile partenere informează publicul cu privire la sprijinul obținut <u>în materie de distribuire a alimentelor și a bunurilor, într-un mod compatibil cu propriile lor practici și cu circumstanțele distribuirii, de exemplu prin afișe sau pliante care prezintă activitatea și sprijinul obținut pentru desfășurarea acesteia de la Uniunea Europeană și furnizează informații cu privire la modalitățile de acces la alte măsuri care sprijină același obiectiv, utilizând mecanisme care să integreze informarea, orientarea și procesul de incluziune socială și de inserție pe piața muncii, capabile să împiedice propagarea sărăciei din generație în generație</u>din fond prin expunerea cel puțin a unui afiș cu informații despre operațiune (dimensiune minimă A3), inclusiv despre sprijinul financiar din partea Uniunii, într-un loc ușor vizibil publicului, în fiecare loc de furnizare a alimentelor, bunurilor și a oricărei alte măsuri auxiliare, cu excepția cazului în care nu este posibil din cauza circumstanțelor distribuirii. Beneficiarii respectivi și organizațiile partenere care au site-uri internet realizează și o scurtă descriere a operațiunii, inclusiv scopurile și rezultatele sale, evidențiind sprijinul financiar din partea Uniunii.

Expunere de motive

Îmbunătățește formularea inițială, extinzând perspectiva generală a informării la orice altă măsură de sprijin care vizează atingerea obiectivului urmărit, contribuind astfel la integrarea altor mecanisme de îmbunătățire a condițiilor de viață în structurile de furnizare a serviciilor pentru cetățeni. Se dorește ca distribuirea de bunuri și alimente să reprezinte un spațiu de participare activă a persoanelor afectate de această situație la oportunitățile existente de promovare socială și de inserție pe piața muncii.

Amendamentul 16

Articolul 21 alineatul (3) primul paragraf

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
Alimentele și bunurile destinate persoanelor fără adăpost și copiilor pot fi achiziționate chiar de organizațiile partenere.	Alimentele și bunurile destinate persoanelor fără adăpost și copiilor <u>beneficiarilor finali</u> pot fi achiziționate chiar de organizațiile partenere.

Expunere de motive

Fondul este destinat celor mai defavorizate persoane, care reprezintă o categorie mai largă de persoane care au nevoie de ajutor decât cea a persoanelor fără adăpost și copiilor. Articolul 2 alineatele (1) și (7), articolul 3 și articolul 21 alineatul (4), între altele, se referă în mod explicit la persoanele cele mai defavorizate. Amendamentul urmărește astfel să confere mai multă coerență acestui regulament.

Amendamentul 17

Articolul 24 alineatul (1) litera (a)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
(a) costurile achiziționării de alimente și bunuri de consum de bază pentru uzul personal al persoanelor fără adăpost sau al copiilor;	(a) costurile achiziționării de alimente și bunuri de consum de bază pentru uzul personal al persoanelor fără adăpost sau al copiilor <u>beneficiarilor finali</u> ;

Expunere de motive

Acceași ca la amendamentul 16.

Amendamentul 18

Articolul 24 alineatul (1) litera (b)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
(b) în cazul în care un organism public achiziționează alimente sau bunuri de consum de bază pentru uzul personal al persoanelor fără adăpost sau al copiilor și le furnizează organizațiilor partenere, costurile transportării alimentelor sau bunurilor la depozitele organizațiilor partenere, la o rată fixă de 1 % din costurile menționate la litera (a);	(b) în cazul în care un organism public achiziționează alimente sau bunuri de consum de bază pentru uzul personal al persoanelor fără adăpost sau al copiilor <u>beneficiarilor finali</u> și le furnizează organizațiilor partenere, costurile transportării alimentelor sau bunurilor la depozitele organizațiilor partenere, la o rată fixă de 1 % din costurile menționate la litera (a);

Expunere de motive

Acceași ca la amendamentul 16.

Bruxelles, 11 aprilie 2013

*Președintele
Comitetului Regiunilor*
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Prețul abonamentelor în 2013
(fără TVA, inclusiv cheltuieli de transport pentru expediere simplă)

Jurnalul Oficial al UE, seriile L + C, numai versiunea tipărită	22 de limbi oficiale ale UE	1 300 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seriile L + C, versiunea tipărită + DVD, ediție anuală	22 de limbi oficiale ale UE	1 420 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seria L, numai versiunea tipărită	22 de limbi oficiale ale UE	910 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seriile L + C, DVD, ediție lunară (cumulat)	22 de limbi oficiale ale UE	100 EUR pe an
Supliment la Jurnalul Oficial (seria S – Anunțuri de achiziții publice), DVD, ediție săptămânală	Multilingv: 23 de limbi oficiale ale UE	200 EUR pe an
Jurnalul Oficial al UE, seria C – Anunțuri de concurs	Limbă (limbi) în funcție de concurs	50 EUR pe an

Abonamentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, care apare în limbile oficiale ale Uniunii Europene, este disponibil în 22 de versiuni lingvistice. Jurnalul Oficial cuprinde seriile L (Legislație) și C (Comunicări și informări).

Pentru fiecare versiune lingvistică se încheie un abonament separat.

În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 920/2005 al Consiliului, publicat în Jurnalul Oficial L 156 din 18 iunie 2005, care prevede că, temporar, instituțiile Uniunii Europene nu au obligația de a redacta toate actele în irlandeză și nici de a le publica în această limbă, Jurnalele Oficiale publicate în limba irlandeză se comercializează separat.

Abonamentul la Suplimentul Jurnalului Oficial (seria S – Anunțuri de achiziții publice) cuprinde toate cele 23 de versiuni lingvistice oficiale într-un singur DVD multilingv.

La cerere, abonamentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* conferă dreptul de a primi diverse anexe ale Jurnalului Oficial. Abonaților li se semnalează apariția anexelor printr-un aviz către cititori inclus în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Distribuire și abonamente

Abonamente la diverse periodice destinate vânzării, precum abonamentul la *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, pot fi contractate prin agențiile noastre de vânzări.

Lista agențiilor de vânzări este disponibilă la adresa:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_ro.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) oferă acces direct și gratuit la dreptul Uniunii Europene. Acest site permite consultarea *Jurnalului Oficial al Uniunii Europene*, inclusiv a tratatelor, a legislației, a jurisprudenței și a actelor pregătitoare ale legislației.

Pentru mai multe informații despre Uniunea Europeană, consultați: <http://europa.eu>

Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene
2985 Luxembourg
LUXEMBURG

RO